

KAHROLSUN OPORTÜNİZM
YAŞASIN LENİNİZM

TÊKOŞİN

5

Ö.YOLU/DDKD/KUK/RIZGARI/A.RIZGARI
ELEŞTİRİSİ

TEMMUZ 1980

TROÇKİZMİ "YENİDEN KEŞFEDEN" BİR GRUP:
RIZGARI ÜZERİNE BİR KERE DAHA

DERGİNİZİN 4.sayısında Rızgari ve Ala Rızgari'yi eleştiren bir yazıya yer vermiştik.Yazı,BİR ELEŞTİRİ:RIZGARI-ALA RIZGARI ve RIZGARI- 5 ÜZERİNE"başlığını taşıyordu.Bu eleştiri Rızgari'lerin görüşlerine yönelik ilk ve tek eleştiri değildir.Fakat eleştiri yöntemi,dili,muhtevası,amacı ve sair yönünden diğer eleştiri yazılarından hayli farklıydı.Bu anlamda, denebilir ki, sözkonusu eleştiri,Rızgari'leri derli toplu ve tutarlı ilk ve tek eleştirisi oldu.Eleştiri de,Rızgarinin çeşitli konularda düştüğü çelişkileri ve tutarsızlıkları ki bir haylidir,sergileyerek,yazıyı şişirmeye ve sıkıcı hale getirmeye başvurmadık.Ufak tefek yanlışlarla,tali konularla ilgilenmedik.Dikkati Kürdistan devriminin en temel meselelerinde düşülen ciddi yanlışlara çektik.Ayrılık noktalarının yanısıra, olduğu kadarıyla-na kadarsa-birlik noktalarının altını çizmeyi ihmal etmedik.Salt yanlış görüşlere işaret etmekle yetinmeyip,bu görüşlerin niçin yanlış oldukları da açıklayarak, yerlerine doğru ve devrimci görüşleri koyduk.Kürdistanda kapitalizmin gelişmesi, hakim üretim biçimi temel ve baş çelişki, devrimin niteliği ve görevleri ile te-

T

mel güçleri ve hedefleri, bu bütünlük içinde ulusal(millî) burjuvazi ve önderlik meselesi gibi temel konulara yönelik bir eleştiri yazısı olan yazı, ilk fırsatta ettirmeyi tasarladığımız 4. sayıdaki uzun ve mütevazî araştırmanın eki olarak yerli yerindedir.

yazıda, yukarıda belirttiğimiz temel konulardaki yanlışlar teşhir edildikten sonra "Sonuç" bölümünde şöyle demiştik: "Rızgari ve Ala Rızgari gruplarını, Rızgari dergisinin bütün sayılarını ele alarak değil, görüşlerini nispeten toplu halde bulabildiğimiz 5. sayıyı temel alarak eleştirdik. Buraya kadar Rızgarinin görüşlerine bir ad koymaktan özellikle kaçındık. Fakat bu görüşlerin "sol" eklektik görüşler olduğunu. bu görüşler de ısrarlı davranırsa, Rızgari'nin sol sapmayı temsile aday gözüktüğünü vurgulamakta fayda görüyoruz. Daha somut konuşursak, Rızgari'nin görüşlerinde ifadesini bulan hakim eğilim Troçkist bir eğilimdir. Sömürge ve yarı-sömürge ülke sorunlarında Leninist bakış açısı ile Troçkist bakış açısı arasındaki temel farkların bilindiğini varsayarak konuyu, hiç değilse şimdilik kısa tutmak istiyoruz. Dileriz, bu eğilim giderek sistemleştirilip bir çizgi haline dönüştürülmesin" (Tekoşin sayı:4, sf:207-208) [Bu eleştirileri ve dostça uyarıları takiben ilginç denebilecek bir gelişmeye tanık olduk.

Ala Rızgari'de son yayınlarından gözleyebildi-

gimiz kadarıyla olumlu doğrultuda gelişmeler oldu. Bu arkadaşların görüşlerini gözden geçirdikleri ve bazı yanlışları düzeltmeye başladıkları anlaşılıyor. Örneğin, Kürdistan devrimin niteliği konusundaki yanlış kavrayışın ürünü olan "Anti-Sömürgeçi Ulusal Demokratik Mücadele" ya da kısa şekliyle "ASUDM" deyiminin artık hiç kullanılmadığı ve onun yerine eleştiri yazısında da belirttiğimiz gibi Ulusal Demokratik Devrim kavramının yanısıra feodal toprak ağaları sınıfının da burjuvaziden farklı olarak açık ve net bir biçimde işbirlikçi sınıflar arasında sayıldığı görülüyor. Oysa eski görüşlerde feodal üretim ilişkilerinin ve bu ilişkilerin sınıfsal planda ki temsilçiliği olan feodal sınıfın gücünün neredeyse yok sayıldığı gözleniyordu. Ala Rızgari'nin görüşlerinde belirttiğimiz noktaların dışında başka ne gibi değişikliklerin olduğunu henüz bilemiyoruz. Eleştiri yazısında işaret ettiğimiz diğer temel yanlışlarında düzeltilmesi halinde ileri bir adımın atılması imkanı doğabilecektir. Kısaca, herşeye karşın Ala Rızgari açısından yeni ve olumlu bir sürecin başladığını söylemek mümkün. Yanılmıyorsak tabii.

He var ki Rızgari açısından aynı şeyleri söylemek mümkün olmuyor. Rızgari taşıdığı yanlışlıklara en uç noktasına kadar götürme çabasında. O, ilk kez bizim göze batırdığımız Troçkist eğilimi terketmek yerine, onu çizgileştiriyor. Açıkça Troçkizme sarılıyor.

Tekoşin,Rızgari'nin bu eğilimini saptadığında, Rızgari dergisinin 8.sayısı yayınlanmıştı. Bu sekiz sayıda Troçki,Troçkistler ve Troçkizme tek bir övgü dahi yoktu.Kaldı ki, bu eğilimi görebilmek için bu tür övgülere gerekte yoktu. Bilinir ki,her boydan oportünist,ML adına oportünizme söve söve icra-i sanat eder.Biz Rızgari'deki sözkonusu eğilimi,onun Kürdistan devriminin en temel konularına yaklaşımından hareketle saptamıştık.Bu saptamanın ne ölçüde isabetli olduğunu,bugün,başkalarında açıkca görüyor.Çünkü Rızgari'nin bir tek "ben Troçkist bir hareketim" demediği kaldı.Rızgari,9.sayısında Troçkizme mal bulmuş mağribi gibi sarıldı.Adeta Troçkizmi "yeniden keşfetti".

Rızgari dergisinin 9.sayısında şunları okuyoruz: "Lenin sonrası 111.Enternasyonal'in ve onun resmi çizgisi içinde seyreden siyasi güçlerin sürekli zaafı ve faşizm.teorileri, faşizm kavramı üzerine yaratılan karmaşanın ve anti-faşizmin çarpıklıklarının başlıca kaynağıdır. Bu nedenle,yetersiz faşizm teorileriyle ve yanlış taktikleriyle bu siyayal güçlerin,faşizmin, yükselişinde ve iktidarı alışında hatırı sayılır payları olduğunu vugulamak gerekir".(Rızgari,sayı9,sf:22) "Ve esas olarak Dimitrov'un faşizm üzerine geliştirdiği-ve aşağıda kısmen örneklendireceğimiz gibi sağlam bir faşizm teorisi yerine,zamana ve olaylara göre kalıplaş-

tırılan-tezlerinin en üst ürünü olan VII.Kongre-
redeki raporu da faşizmi irdeleyen teorik tez-
ler olmaktan çok meydanlarda verilen ajitatif
söylevlere malzeme olmaniteliğindedir".(A.Y.sf:24)
"Burada vurgulanması gereken bir diğer olgu ise
şudur:İtalya'da faşizm ve Almanya'da Nazizmin
kavranmasında yararlanılacak teorik kaynakların
başında A.Gramsci ve Troçki gelmektedir.Bunlar
gibi Daniel(Guerin'in ve III.Enternasyonal çiz-
gisinde bocalayan zikzaklarından ayıklanarak
Togliatti'nin titizlikle değerlendirilmesi gerek-
lidir.Bunlara eklenecek pek az isim olduğunu da
belirtelim. "(A.Y.sf:24)

"Dimitrov'un faşizm teorisi yetersiz,anti-fşist
siyasal strateji ve taktikleri yanlıştır."(A.Y.-
Majiskül harflerle yazılmış bir ara başlık,sf:25)

"Dimitrov yola çıkarken,faşizm ile ilgili yüzey-
sel bilgileri teorikleştirme eğilimindeydi."

(A.Y.sf:26) "III.Enternasyonalin lağvı,ideolojik
yıkım,Emperyalist Burjuvaziye siyasal ve ideolojik
Teslimiyet ve Proletarya Enternasyonalizminin kur-
şuna dizilmesidir".(İri harflerle yazılmış bir
ara başlık,A.Y.sf:30) "Lenin sonrası tedricen

(azar azar)çürüyerek yozlaşan ve Nazi Almanya'sı-
nın yenilgisinden kısa bir süre önce lağvedilen
III.Entternasyonalin süreci ise uluslararası iş-
çi sınıfı hareketinin tarihi açısından ibret ver-
içi derslerle,lanetli uzlaşma ve anlaşmalarla
ideolojik çarpıklıklarla doludur.Ürgüt lağvedil-

diği zaman zaten çürümüş ve önderleri memurlaş-
mıştı.(A.Y.sf:30,aa.b.c.) "Doğruydu,III.Enternas-
yonal,dünya düzleminde komünist hareketin önün-
de bir engel haline getirilmişti".(A.Y.sf:3I)

Bu ölçüde uzun alıntılara yer vermek istemedik.
Fakat, okuyucunun bu akımın niteliğini açıklıkla kavraması açısından,Rızgari'nin Troçkist bir ha-
reket olduğu yönündeki görüşümüzün soyut değil
oldukça somut olduğunu görmesi açısından gerek-
li gördük.Rızgari dergisinden yukarıya çıkardı-
đımız alıntılarda ifade edilmiş olan görüşler
ne yenidir ne de Rızgari'nin kendisine aittir.
Dünyadaki tüm Troçkistlerin,Troçkist Enternas-
yonalin (IV.Enternasyonal) öteden beri bilinen
görüşleridir.Her sapma az-çok uluslararası bir
nitelik taşır. Troçkizm 'de öyle.Troçkist akı-
mın takipçileri Türkiye'de de bir süreden beri
mevcuttu.Bunların başında "Birikim"ve "Sürekli
Devrim"adlı dergilerin çevresinde toplananlar
gelin. Türk Troçkistlerinin yayınları olan bu
iki dergi de Rızgari dergisinden yukarıya çıkar-
dığımız görüşler fazlasıyla mevcuttur.Rızgari'de
bu görüşleri kelime kelime adını andığımız iki
dergiden ödünç almıştır.Rızgari'nin akıl hoca-
ları bu iki dergiyi çıkaran Türk Troçkistleridir.

Kürdistan solunda aşağı yukarı her renkten sa-
pık akımın olduğu ve şu yada bu ölçüde güç top-
ladığı bilinir.Denebilir ki,bir tek Troçkist
akım mevcut değildi.

Halkımızda,"o niye yok"diye yakınıp durdu za-
ten(I).Şimdi o da var ve herşey tamam sayılır.
Rızgari,bir çok akımın Kürdistan'a metropolden
bir şeyler taşımakta olduğunu söyleyip dururdu.
Sağ oportünizm,reformizm vb.gibi.Bunda bir ölçü-
de gerçek payıda mevcut.Şöyleki Kürdistan so-
lundaki kutuplaşma Türkiye soluna paralel ola-
rak şekillendi.Bu paralellik ve egemen ulus so-
luna bağımlılık(ideolojik,teorik) devam etmekte-
dir.Çeşitli akımlar,çizgiler,önce metropol de
boyveriyor,serpiliyör ve belirli bir gecikme
ile Kürdistan da da belirliyor.Bu özgül olgunun
bir takım objektif ve subjektif sebepleri var
kuşkusuz. Birincisi,Türk devrimçilerinin,entel-
lektuel düzeyinin kürt devrimçilerine kıyasla
(genellikle) bir ölçüde ileri oluşudur.
İkincisi, ki birincisiyle bağlantılıdır.Kürt dev-
rimçilerinin sömürge ve yarı-feodal bir ülkenin
devrimçileri oluşudur.Bu ikinci olgu kültürel,
entellektuel vb.bakımlardan belirli bir geriliği
yarattığı gibi,psikolojik diye bileceğimiz bir
baskılanmayı da doğurmuştur.Baskılanma dediğimiz
şey,kürt sosyalistlerinin,türk sosyalistleri kar-
şısında ikincil ve tabi bir konumda kalışlarını
adeta gönüllü olarak benimsiyorolmalarındadır.
Bu ikincil ve tali planda olmak ve onu aşmamak
ezilen ve sömürge bir ulus olan Kürt ulusunun
Türk ulusu karşısındaki konumunun yarattığı bir
durum,onun bir yansıması gibi görünüyor.

Aynı olgu Türk devrimcilerinde kendilerini, Kürt devrimcileri karşısında "imtiyazlı", "üst" vb. olarak görme anlayışında ortaya çıkarmıştır. Kısaca, ezen ezilen ulus gerçeği, sol kanatta, her iki milliyetten sosyalistler arasındaki ilişkileride, birincilerin lehine, ikincilerin aleyhine olmak üzere bir carpıklılığında beraberinde getirmiştir. Yukarıda değindiğimiz işleyiş, esas olarak, bu olgudan kaynaklanıyor. Evet, demiştik ki, Rızgari, bir çok akımın metropolden Kürdistan'a bir şeyler taşıdıklarını söyler. Aynı Rızgari, bu ihracaat seferberliğini önleyemediğinden olacak, en nihayet kendisi öyle bir şey taşımaya karar verdiki, Kürdistan'da bulunmaz Hint kumaşı mubarek. Herkes habire bir şeyler taşıyıp dururken, Rızgari boş mu dursun du yani? El-insaf. Şimdi o da taşıyor. Kendisini kutlarız. Rızgari dergisinin 128 sayfa tutan 9. sayısının 90. sayfası faşizm konusuna ayrılmış. Yukarıda çıkardığımız alıntılarında bu bölümden çıkarmıştık. Ve söylenenler oldukça açık. Toparlayacak olursak, Rızgari'nin iddiaları şunlardır: III. Enternasyonal'in (Lenin sonrası) ve Dimitrov'un faşizm teorisi yetersiz ve yanlıştır. III. Enternasyonal ile onun çizgisini savunan siyasi güçlerin faşizmin iktidar oluşunda büyük payları olmuştur. Enternasyonal'in ve Dimitrov'un faşizm üzerine tezleri". .meydanlarda verilen ajitatif söylevlere malzeme olma nite-

liğindedir".Bu tezlerin teori ile alakası yoktur. Faşizmi kavramak için baş vurulacak başlıca otoriteler:Troçki,A.Gramsci,Daniel Guerin'dir. Yani Troçki ve Troçkistlerdir.III.Enternasyonal'e gelince ..onun tarihi ihanetlerle dolu,lanetli bir tarihtir.Lağvedilmeden önce komünist hareketin önünde bir engel haline gelmişti,çürümüştü. Fakat aynı Enternasyonal'in lağvı,emperyalist burjuvaziye teslimiyet,proletarya Enternasyonalizminin kurşuna dizilmesi olmuştur.

9.sayısınının 90 sayfasınının faşizm konusuna ayıran Rızgari yukarıdaki iddialarını doğrulamaya hiç mi hiç yanaşmıyor."Türkiye'de faşizm" başlıklı bölümde ise bu konuda bu güne kadar yazılanları tekrarlamakla yetiniyor.Örneğin,Türkiye'de devlet biçiminin ne olduğu konusunda tek laf e tmiyor. Rızgari bir tek şey yapmayı amaçlıyor:Panik yaratmak.Ama ne yazıkki onuda başaramıyor.

Esas konumuz faşizm olmadığı için,biz şimdilik yukarıdaki ucuz iddialar yanlışlar ve tutarsızlıklar üzerinde durmayaacağız.Bu kokusuna dayanılmaz pisliği karıştırmayacağız.O pisliği eşelemeye karar verdiğimiz an ise,muhatap olarak Rızgari'yi almayaacağız.Bu konuda öncelikle kimlerle,hangi çevrelerle savaşılmaması gerekeceği açıktır. Çünkü Rızgari ideolejik-teorik gıdasını malüm kaynaklardan alıyor.Şimdilik Rızgari'ye afiyet olsun demekle yetiniyoruz.Biz sadece 4. sayımızdaki saptamanın,yani Rızgari'nin Troçkist

bir hat izlediği saptamasının, bizzat Rızgari tarafından da doğrulandığını göstermeye çalıştık, o kadar.

Rızgari kendisine yönelik eleştirilerimizi, "Kürdistan'ı yeniden keşfeden (I) bir grup: Tekoşin" başlıklı bir kaç sayfalık bir demagoji yazısı ile geçiştirdi. Çiddiye alınmayacak türden gerekçeler göstererek tartışmaya girmekten ustalıkla kaçındı. Biz bunu ideolojik ve politik acizliğin bir ifadesi olarak gördük. Öyledir de. Denize düşen fidana sarılır örneği Troçkizme sarılanların, kendilerine, kendi çizgilerine güvenmeleri bizce olanaksızdır. İşte birileri bir şeyleri "yeniden keşf" etmişse, "yeniden keşf" edilen Kürdistan, keşif te biz değiliz. Ama gerçekten "yeniden keşf" edilen bir şeyler var. Elbetteki kaşifte var. "Yeniden keşf" edilen Troçkizm dir, yeni ve acemi kaşif'te Rızgari'nin ta kendisidir. Yazımızın başlığını bu olgudan esinlenerek koyduk. Sanırız I2 den vurduk. Şimdi esas konumuza dönecek ve Rızgari'nin Tekoşin le ilgili bir kaç sayfalık yazısı üzerinde duraacağız.

KÜRDİSTAN'IN SİYASAL TARİHİNE

İKİ YAKLAŞIM

Rızgari, kendisine yönelik eleştirilerimizin amacını ve özünü çarpıtmakta, bu eleştirilerin, kendisinin "Marksist tezler" (I) dediği "tezler" üzerinde "kuşku yaratmak" amacına yönelik olduğunu

nu,"marksist bir ideolojik odakta tahribatlar yapma görevini "(I) üstlendiğini iddia etmektedir.Ve demektedirki,"oysa,öyle sorunlar vardırki,bunlar üzerinde ikide bir "sil yeni baştan inşa et"felsefesi işlemez.Bunların başında da Kürdistan' ın siyasal tarihi ile ilgili çalışmalar ve bu çalışmaların olduğu sonuçlar gelmektedir.Örneğin,Rızgari 6'da "kısa bir ders"bölümü,bizim açımızdan Kürdistan'ın siyasal tarihi ile ilgili ilk ve tek marksist metindir.Bu bölümde Kürdistan'ın sömürgeleşme süreci,Kürdistan'daki direnme ve milli direnme hareketlerine bakış, özcesi,çağdaş Kürdistan tarihinin ana hatları teorik olarak çizilmiştir.Ve şimdi görev tarihçilere düşmektedir!" (sayı:9,sf:II4).Görüldüğü gibi,Rızgari,belirttiği metni "ilk ve tek marksist"metin diyerek övmekte ve bu metinde formüle edilen görüşler üzerinde iddialı ve ısrarlı olduğunu belirtmektedir.Ayrıca,bu metindeki görüşler üzerinde bugüne kadar durulmamış olmasının kasıtlı bir tavır olduğunu söyleyerek yakınmaktadır.Böylesine övülen ve "marksist"etiketi yapıştırılan sözkonusu görüşlerin neler olduğunu herhalde okuyucuda bir hayli merak edecektir.Hem okuyucunun bu merakını gidermek hemde Rızgari'yi sevindirmiş olmak için biz bu görüşler üzerinde,oldukça can sıkıcı bulmakla birlikte,durmaya karar verdik.Buna karşılık okuyucudan da

aşağıdaki uzun alıntılara tahammül göstermesini istiyoruz.

"Esas olarak çağdaş Kürdistan tarihi diğer bir deyişle Kürdistan'ın sömürgeleştirilmesi,19.y. yılın başlarından itibaren şekillenmeye başlar.Süreç daha gerilere götürülebileceği gibi, yakın geçmişin içinde de aranabilir.Ancak kapitalist-sömürgeci İngiltere'nin,Kürdistan'a sızdığı 1806 başlangıç noktası olarak alınabilir."Rızgari,sayı:6,sf:48)

"19.yy.'ın başlarından itibaren şekillenmeye başlayan ve 1918'lere kadar süren evreyi Kürdistan'ın sömürgeleşmesinin oluşturulduğu,Kürdistan'a günümüze kadar gelen evrenin karakteristiklerinin yerleştiği dönem olarak değerlendiriyoruz.Bu döneme tekabül eden hareketleri ise genel olarak direnme(altını çizen Rızgari; Tekoşin)hareketleri olarak ele alıyoruz. 1918'lerden itibaren olgunlaşan ve Lozan'da uluslararası antlaşmalarla tescil edilen evre ise,sömürge statüsünün hayata geçirildiği ve günümüze kadar devam eden evredir.Bu evreye tekabül eden hareketleri ise esas olarak milli-(ulusal) direnme (altını çizen Rızgari ,Tekoşin) Hareketleri olarak değerlendiriyoruz."(a.sf:53-54)

"Osmanlıların Kürt topluluğu ile ilişkileri,askerlik, vergi zaman zaman ürünlerin gasbı-ve bunlardan kaynaklanan baskı ve zulüm-dür.

Örneğin T.C.'nin ilişkileri ise,ulusal varlığın inkarı ve temel demokratik hakların gasbedilmesinde ifadesini bulan seçri işgaldır. Aşiretlerin ve feodal birimlerin sınırların merkezi "milli" devletin sınırları içinde ortadan kaldırılması,silahli birliklerin lağvı,giderek merkezi ordu içine alınmaları, idari, adli,mali merkezileşme ve asimilasyon uygulamaları belirleyici faktörlerdir.Birinci durum direnme hareketlerini,ikinci durum ise milli(ulusal) direnme hareketlerinin karakteristikleri ve maddi temelleridir.Bu ikinci durum aynı zamanda sömürge staütünün yerleşmesini amaçlayan siyasi,ideolojik,kültürel ve ekonomik eylemlerdir."(A.Y.sf:54)

"19.yy. hakkında bu genel belirlemelerden sonra Kürdistan'ın sömürgeleşmesinin kısaca gözden geçirelim.(A.Y. sf:54)

Bu statükoyu,Lozan da hukuken ilhak etiği Kürdistan topraklarında,fiili hegomonya eylemleri ile sürdürdü.Kürdistan'ı işgal etti!"(A.Y.sf:59)

"İkinci olarak Türk devleti,Kürdistan'ı yukarıda kısaca tartıştığımız son derece nazik bir evrede ele geçirmiştir."(A.Y.sf:61)

"Çatışma,işgalcı devletin üretici güçlerinin düzeyi ile ilgilidir.Bu üretici güçlerin,ele geçirdikleri topraklarda ekonomik hegemonya kurma şartlarına sahip değildir."(A.Y.sf:62)

"Ama ekonomik hareket-kapitalistleşme-bu et-

kenlerin bağrında, sonunda bir zorunluluk olarak, sonsuz bir raslantılar yığını arasında kendine yol açmaya başladı. Ve 1950'lerde toplumsal gelişmeye kapalı tutulan Kürdistan'ın kapılarına dayandı. Ve siyasal tasarıflarla örülen duvarları çatlattı. Sömürgecinin kapılarını araladı. Artık, burjuvazinin o kapıdan sömürgeye girmesini hiç bir güç engileyemezdi. 1970'lerde artık, sivil-asker bürokrasinin tüm engellerini birer birer atarak, sömürgecinden "kendi" sorunlarını çözme yönünde yeterli derecede yararlanma şartlarını yarattı.

Ve zaten tartışmamızı esas olarak yoğunlaştıracığımız konuda budur. Çünkü Türk burjuvazisinin 1950'li yıllarda sömürgeçiliğın nimetlerinden faydalanmak için harekete geçmesi bir tesadüf olmadığı gibi, sömürge Kürdistan olgusunun 1970'li yıllarda tartışılmasında bir tesadüf değildir. Sorun çaldıran insanlığın ikinci emperyalist paylaşım savaşından aldığı yaralarla çıkmasından hemen sonra dünya düzleminde emperyalist sömürü mekanizmasının aldığı yeni biçimlerle ilgilidir? Bunun en önemli halkasına, kılacak sömürge yöntemlerinin yeni sömürge yöntemleri ile yer değiştirmesi olarak tesbit etmek bilimsel olarak mümkündür. Bunun yanında, sömürge ve bağımlı ulus işbirlikçi burjuvazilerinin konprador nitelikten tekelci niteliğe geçişleri, sürecin doğal bir sonucudur. İkinci emperyalist paylaşım

savaşı sömürge tekellerinin yerini artık uluslararası tekeller almıştır ve bunlar dünya bankası gibi, uluslararası para fonu gibi mali oligarşinin dünya düzleminde ekonomik hegemonyasının ağırlarını NATO-CENTO-SEATO-ANZAS gibi askeri paktlarlada güvence altına almışlardır. Bu bağlamda emperyalist devletlerin artık emperyalist dünya imparatorluğu içinde birer öge haline gelmeleri bilinen bir gerçektir.

komprador Koç'u, işbirlikçi-tekeli Koç'tan ayırdedemeyen ekonomik körlük, siyasal alanda da elbetteki ekonomizmin bataklığından, dogmatizmden kurtulamaz. Bundandır ki Türk tekeli burjuvazisinin Kürdistan'daki konumunu metropolün buğulu akşamlarından seyretmekten hazin bir zevk duyar. Ve derki, Türk burjuvazisinde sömürgeci olabilir miymiş? Ve sonrada "teorik" maskaralıklarla bu tezine yaldızlı kılıflar yapmak için sırça köşküne çekilir." (A.Y.sf:64) "İlk evrenin egemen yanı işgaldir. Ve bu uzun bir süreyi kapsar.

o kadarki, gerek sömürgeci otorite ve gerekse bu otoritenin kurumları yıllarca Kürdistan'a girememiştir. Giremediği topraklarda, sömürgeci mekanizmanın işletilmesi ise elbetteki mümkün değildir." (A.Y.sf:65)

"Esas olarak Kürdistan'ın siyasal statüsü, Türkiye'de üretim araçlarına sahip olan sınıfın siyasi iktidar aracını gasbeden asker-sivil bürokrasi tarafından inşa edilmiştir." (A.Y.sf:65)

Burada üzerinde duracağımız sorun, 1950' yıllarına kadar siyasi iktidarda hükümran olan kemalist bürokrasinin Kürdistan siyasetidir. Yukarıda belirttiğimiz gibi, Kürdistan'ın siyasal statüsü, bu iktidar eliti tarafından inşa edilmiştir. (A.Y.sf:66)

"Toparlarsak, Türk burjuvazisinin sömürge üzerinde işgal evresinde herhangi bir palazlanma olmaması, esas olarak üretici güçlerin durumu ile ve buna bağlı olarak siyasi tasarrufların ambargosu nedeni ile mümkün olmamıştır. Üretici güçleri ele geçirdiği topraklar üzerinde hegemonya kurma durumuna geldiği zamanda, asker-sivil bürokrasinin gelenekleştirdiği yasak bölge tabuları birer birer yıkılarak, Türk burjuvazisi sömürgesine hızla girmiştir. Bundandır ki, 1950 yılı, -öncesi ve süreci itibariyle bir odaktır. Burada bir karşı-devrimden değil, burjuvazinin siyasi iktidarı ele geçirmesinden söz edilebilir. Süreç 12 Mart müdahalesi ile yerli yerine oturtulmuştur." (A.Y.sf:67)

"...Türk burjuvazisi, kendi kapitalizminin ihtiyaçları için 1950 eylemi ile, sömürgesine girmek için kapılar aralamıştır. 1970'lerden bu yana ise, sömürge hammadde depoları, insan gücü ve metropol emtiyası için harika bir pazar haline gelmeye başlamıştır. Kuşkusuz, 200 yıl gibi bir evrede tamamlanan bu süreci, Türkiye'de 30 yıllık bir süreç içinde ele alamayan doğma-

tikler,sömüğe statüsünü kavrayamazlar."(A.Y. sf:67)

Yukarıdaki görüşleri toparlamaya çalışalım. Rızgari konuya, Kürdistan'da sömürgeleşme sürecinin 19.yy.'ın başlangıcından (1806) itibaren şekillenmeye başladığını,fakat,sürecin başlangıcının daha geriye yada ileriye alınabileceğini söyleyerek giriyor.Biraz sonra 19.yy.'da "İniltere,Kürdistan'ı.....sömürgeleştiremedi"diyerek,sürecin başlangıcını yakın geçmişte aramaya başlıyor.Kısa aralıklarla yeni yeni tarihler vererek ilerliyor ve Türkiye'nin,Kürdistan'ı ilk defa Lozan antlaşması (1923) ile "hukuken ilhak" ettiğini,bu takiben (yani 1923 sonrasında) "fiili" ilhakin gündemleştiğini,Kürdistan'ın işkalinin başladığını söylüyor.

Rızgari'ye göre "işgal evresi"1950'lere kadar tamamlanıyor.Fakat Kürdistan henüz ekonomik bağımdan ilhak edilmemiş bulunuyor.Neden? Çünkü, diyor Rızgari,Türkiye'de üretici güçler düzeyi 1950'lere kadar buna elvermiyordu.Bu bir.

İkinci neden ise,asker-sivil bürokrasinin çıkarıldığı engellerdir.Rızgari'ye göre,1950'lere kadar ekonomik iktidar burjuvazinin elinde olmakla birlikte devlet iktidarı,yani siyasal iktidar burjuvazide değil,onu"gasbetmiş bulunan"kemalist bürokrasinin"elindedir.İşte bu bürokrasi,her ne hikmetse-Rızgari açıklamıyor-Kürdistan'ı kendi burjuvazisinede yasak bölge haline getirmiş.

Ne oluyorsa 1950'de oluyor. Komprador Türk burjuvazisi tekelci bir nitelik kazanıyor. "Komprador Koç" işbirlikçi-tekelci Koç" oluyor. Olur-olmaz, Türk burjuvazisi siyasal iktidarı zapt ediyor. Eder-etmez bürokrasi engelini (I) üzerinden başarılı bir atlayış yaparak Kürdistan'a giriyor. O gırnce, arkasından, tarihte ilk defa olmak üzere kapitalizmde Kürdistan'a girmiş bulunuyor. Böylece Kürdistan'da ekonomik ilhaka gerçekleşiyor. Yani Kürdistan artık bir sömürge haline geliyor. Bütün bu olaylar, yani Türk burjuvazisinin tekelci bir nitelik kazanması ve üretici güçler düzeyinin ekonomik ilhaki mümkün kılacak düzeye ulaşması, burjuvazinin siyasal iktidarı ele geçirmesi, Kürdistan'a dalıp sömürgeleştirmesi..... hepsi aynı tarihte, 1950'lerde gerçekleşiyor. Onun içindirki Rızgari "1950 yılı..... bir odaktır diyor. Rızgari'nin bir diğer konudaki, 19. ve 20. yy.'daki hareketler konusunda görüşlerine gelince... 19. yy.'ın başlangıcından 1918'lere kadarki hareketleri".... genel olarak direnme hareketleri "1918'lerden günümüze kadarki süreçte diğer alan hareketleri ise "esas olarak milli (ulusal) direnme hareketleri" olarak ele alıyor. İşte Rızgari'nin üzerinde titiz bir dikkatle durduğu marksist tezler bu tezlerdir. "Kürdistan'ın siyasal tarihi ile ilgili ilk ve tek marksist metin.." dediği, işte bu metindir Söz konusu metnin muhtevasını özet olarak yukarı-

ya çıkarmış bulunuyoruz.Bununla birlikte Rızgari dergisinden oldukça uzun alıntılarda yaptık.Bu alıntılara yer vermemizin nedeni,okuyucunun,bizim değerlendirmemizin objektiliğini, aslına uygunluğunu denetleyebilmesidir.İyi biliyoruz ki, ülkesinin gerçekleşi ile az-çok ilgilenme fırsatı bulabilmiş, akli başında her okuyucu,adına"tez" denilen ve üstelik sorumsuzca"marksist"bir ambalajla piyasaya sürülen yukarıdaki saçmalıkları okuduğunda şaşıracaktır. Çünkü"bilimsel bilgi üretme"adına,böyle ucubeler üretenler Kürdistan'da devrim için yola çıktıklarını söylemektedirler.

Biz Kürdistan'ın siyasal tarihi-salt siyasal da değil,sosyo-ekonomik ve sosyo-politik tarihi-konusuna dergimizin iki sayısını,Tekoşin 3 ve 4'ü ayırmıştık.Tekoşin 3'ü,dördüncü sayıdaki "Kuzey Kürdistan'da Sosyo-ekonomik Yapı ve Toplumsal Sınıflar üzerinde başlıklı III. Bölüm ve "Kuzey Kürdistan'da Kapitalizmin Gelişimin Kısa Bir Tarihi "Başlıklı IV.Bölüm ilebirlikte okuma imkanı bulacaklar,tartıştığımız konuya,Rızgari'nin yaklaşımı ile bizim yaklaşımımız arasındaki derin farkı kavramakta güçlük çekemeyeceklerdir.O zaman görülecektir ki,Kürdistan'ın sosyo-ekonomik ve sosyo-politik tarihi ile ilgili mevcut metinler içerisinde birini,"ilk ve tek marksist metin"olarak ayrı bir yere oturtmak gerektiğinde,bu Tekoşin-3'ün

bütünü, Tekoşin-4'ün ise büyük bir bölümünü kapsayan metin olacaktır.

Tekoşin-3 ve 4'te yer alan görüşleri etraflıca yinelemek istemiyoruz. Ancak anahtarlarıyla da olsa konuya değinmek gerekecektir.

I-Kürdistan bütünüdür olduğu gibi, Kuzel Kürdistan'ında siyasal ilhakı (ya da işgali) Rızgari'nin iddia ettiği gibi Lozan antlaşması ile birlikte ve 1923'te değil, İran ve Osmanlı devletleri arasındaki çaldıran savaşı ile birlikte ve 1514'de gerçekleşti. 1515 Amasya antlaşması ile de Türkiye Kürdistan'ı kapsamına giren bugünkü illerin hepsi Osmanlı devletinin işgaline girdi. Bu durum hukuki ifadesini 1639 Kasr-ı Şirin antlaşmasında buldu.

2-Kürdistan bütünüdür yanısıra, Kuzey Kürdistan' da da sömürgeleşme süreci, Rızgari'nin ileri sürdüğü gibi 20.yüzyılda ve 1950'den (biraz evel gösterdik ki Rızgari gerçekte 19.yy.'ın başlangıcını değil 1923 ya da 1950'leri başlangıç noktası olarak alıyor) itibaren değil 1514'den itibaren şekillendi. Bu tarihten kısa bir süre sonra ise sömürge rejimi tam anlamıyla yerleşti. Feodalizm yerini kapitalizm çağına bıraktığı 16.yüzyılın başlangıcı, Kürdistan açısından sömürgeleşme sürecinin başlangıcı oldu. Ancak Kürdistan'ın sömürgeleştirilmesi feodal dönemin sömürge politikası ile, feodal yöntemlerle gerçekleştirildi

Modern sömürgeciliğin,yani kapitalizmin sömürge politikası ile değil. Çünkü Osmanlı ile İran devletleri merkezi feodal devletlerdi. I683 yılı,bu sürecin, yani Kürdistan'da sömürgeleşme sürecinin önemli bir halkasıdır.I683 Viyana bozgunu ve diyarbakır'e Vali tayini ile başlayan ve de bütün I9.yy. boyunca şiddetini artırarak devam eden süreç sömürge rejiminin pekiştirildiği bir süreç oldu.

3-Rızgari'nin iddialarının aksine Kürdistan'da I9.yy.ın başlangıcından itibaren değişen hareketler de ulusal hareketlerdi.Bu yüzyılda yer alan hareketlerin esas nedenide Rızgari'nin sandığı gibi yerel otorite ile merkezi otorite arasındaki çelişkiler olmadı.Kürdistan'lı yerel otorite ile merkezi otorite arasındaki çelişkiler,yerel otoritenin bir bölümünün ya da bu otoriteye dahil bazı unsurların bu hareketlere katılmasının esas nedenlerini açıklar, fakat koca bir ulusun(yer yer yerel otoriteyi de hedef alan)birbiri peşisıra ayağa kalkmasının esas nedenlerini açıklamada oldukça kiyafetsiz kalır.Çağın(I9.yy.'ın) niteliği; bu çağda Kürdistan'ın en büyük sömürgeci devletlerinde dahil olduğu bir çok sömürgeci devlet arasında birbirini izleyen bir dizi savaşın konusu ve sahnesi haline,bir savaş alanı haline gelişi; onu uluslararası bir sorun yapan nedenler;söz konusu hareketlerin hepsinin "Bağımsız Kürdis-

tan"talebinin yazılı olduğu tarihi belgeleri somut veriler,hasılı bir bütün halinde somut-tarihi durum kavranmazsa,elbetteki bu hareketlerin ulusal muhtevasında kavranamaz.Doğmatik bir kafayla B.Avrupadaki ulusal hareketler ve koşullar şablon olarak alınır.Oysa Kürdistan'daki ulusal hareketler,ulusal düzeyde gelişen kapitalist ilişkilerin yol açtığı hareketler değildir.Çünkü o dönem Kürdistan'ında böyle ilişkiler henüz mevcut değildi.Ancak bu duruma rahmen 19.yy.Kürt hareketleri de ulusal hareketlerdi.Özleri zayıfda kalsa,bu hareketler,nesnel anlamda burjuva-demokratik hareketlerdi.İçinde yer aldıkları çağın niteliğine paralel düşen bir doğrutuya sahiptiler.Bunun içindirki biz,ülkemiz bütnde burjuva-demokratik devrim sürecinin (eski tip)1806 dan itibaren şekillendiğini söylüyoruz.

19.yy.'ın "Kürdistan tarihinde bağlı bağına bir yeri"olduğu doğrudur.Fakat bu kadarını söyleyip geçmek yetmez.Çünkü tarihi okuma merakı olan herkes bu kadarını görmeden edemez.Bizde herkes değil,komnizistiz.

Rızgari malm illeti nedeniyle marksist terminolojiye bir katkıda (I) daha bulunuyor.Bilimin terminolojisi yerine kendi özgül terminolojisini koyarak,19.yy.Kürt ulusal hareketlerini".genel olarak direnme hareketleri"diye niteliyor. Ne demektir"genel olarak direnme hareketleri"?

Kim,kime karşı ne için direniyor? Bu direnme-lerin nitelliği nedir? Yerel otorite, merkezi otoriteye karşı ve kendi sınıf çıkarları doğrultusunda direniyorsa,bunun adı "genel olarak direnme hareketleri"mi olur?

4-Rızgari'nin "işgal evresi" dediği 1923 sonrası gerçekte Türk burjuvazisinin ata yadigarı Kürdistan sömürgesinde sarsılan otoritesini yeniden onardığı,sömürge düzenini pekiştirdiği bir evredir.Bu evrede Rızgari'nin belirttiği gibi 1950'lerde değil 1940'larda tamamlanır.Rızgari somut-tarihi gerçeklerden habersiz olduğu için bu dönemi ilk"işgal evresi" olarak algılıyor. Rızgari,Kürdistan'ın işgalinin (açıktırki bu birlik "işgal" değil,Kürdistan tarihinde belki yüzüncü kez gündemleşmiş olan bir yeniden "işgal" dir) Lozan antlaşması (1923) sonrasında gerçekleştiğini söylemekle örtülü bir biçimde,Kürdistan'ın bu tarihe kadar bağımsız bir ülke olduğunu da söylemiş olmaktadır.Türk solundaki bazı gruplar,Kürdistan tarihine bir hayli yabancı oldukları için böyle tespitler yapmaktadırlar. Ancak aynı tesbiti Kürdistan'lı bir grubunda yapıyor olması komiktir.

Rızgari,Türkiye'nin ilk defa 1923 Lozan antlaşmasıyla Kürdistan'ı "hukuken ilhak"(I) ettiğini ve bunu 1923-50 dönemini kapsayan "işgal evresi" nin izlediğini yazmaktadır.Oysa 1923 Lozan antlaşmasıyla sözkonusu olan,Kürdistan'ın ikinci

defa bölünerek dört parçalı bir sömürgeye dönüşmesini sağlayan,değişen güçler dengesine uygun yeni bir paylaşımın hukukileştirilmesidir. Fiili ilhak (işgal)olmaksızın gerçekleşebilmiş bir (hukuken ilhak) safsatası değil.Hiç bir ulus bir başka ulusun iradesini,zora ,işgal'e başvurmaksızın,"hukuk"yoluyla vb. kağıt üzerinde, boyunduruk altına alamamıştır ve alamazda. Türk burjuvazisinin Lozan da İngiliz-Fransız emperyalistleriyle Kürdistan sorunu üzerine kavgası,Osmanlı devletinden miras olarak devraldığı Kürdistan'ı elde tutabilme kavgasıdır. Burjuvazinin tek başarısı(başarı denebilirse) sadece Kürdistan'ın kuzey parçasını muhafaza etmek olmuştur.O Arabistan'ın yanısıra Kürdistan'ın büyük bir bölümünüde İngiliz-Fransız emperyalizmine bağışlamak(I) zorunda kaldı. K.Kürdistan'ı elde tutma başarısınınıda,emperyalizme yarı-bağımlı bir ülke olarak kalmasına ve emperyalistler arası çelişkilere borçludur. Özetle,Lozan'da sözkonusu olan bir ilk"hukuken ilhak"değildir.Rızgari hukuken ilhakın kökenini yüzyıllarca geride 1639 Kasr-ı Şirin antlaşmasında,Amasya antlaşmasında (1555)ve bir çok kez yinelenen Erzurum antlaşmalarında bulabilir. 1923'te olan,eski güçler dengesine uygun eski paylaşımı yansıtan eski antlaşma yada antlaşmaların yerini,20.yy.'ın başlarındaki yeni güçler dengesine uygun,yeni paylaşımın ifadesi olan

yeni antlaşmanın almasıdır.

5-Rızgari'nin iler sürdüğünün aksine 1923-50 evresinde de Türkiye de siyasal iktidar asker-sivil bürokrasinin değil, burjuvazinin elindeydi. Ancak 1923 te burjuvazi tek başına iktidar olabilecek güçte değildi. Bu nedenle siyasal iktidarı büyük toprak sahipleriyle paylaşıyordu. Cumhuriyet döneminde burjuvazi, ağırlıkla ticaret burjuvazisi nitelliğini taşıyordu. Günümüzde olduğu gibi henüz tekelci bir konuma yükselmemişti. Sözü ettiğimiz dönem Türkiye'sinde kapitalizm hakim üretim biçimi olmamakla birlikte, bir hayli gelişmişti. O günkü Türkiye de Kapitalist ilişkiler daha 19. yy. başlarında, özellikle bu yüzyılın ikinci yarısında ortaya çıkıp gelişmişti. Türkiye de işbirlikçi kapitalizm 1950 sonrasında hızla bir gelişme kaydetti ve tekelci bir nitilikte kazandı.

Rızgari, 1950'ye kadar Türkiye'deki üretici güçler düzeyinin Kürdistan'ın ekonomik ilhakına imkan tanımadığını söylemekle kesinlikle yanılıyor. O bu tarihe kadar Türkiye ile Kürdistan arasında üretici güçlerin ulaştığı düzey bakımından bir eşitlik var sayıyor. Rızgari'nin "kısaca bir ders" başlıklı metni bu bakımdan da oldukça ilginç bir mantığa sahiptir. O yazıda, Rızgari'nin sömürgeciliği kapitalizme özgü bir olgu olarak ele aldığını görüyoruz. Ayrıca sözünü ettiğimiz yazıda üretici güçlerin ekonomik

ilhakı mümkün kılacak düzeye ulaşmasından, kapitalizmin tekelci kapitalizme yükselmesi anlaşılıyor. Bu ikisi çakıştırılıyor. Rızgari'nin bu sakat muhakemesi, Kürdistan'ın sömürgeleştirildiği tarih olarak, işbirlikçi Türkiye kapitalizminin tekelcileştiği tarihi, 1950 leri göstermesi ile kendisini ele veriyor.

6-Rızgari'ye göre kapitalizmin K ürdistan'a girişi de 1950 ve sonrasında mümkün olmuştur. Bu görüşte doğru değildir Çünkü Kürdistan'da kapitalizm embriyon halinde daha 1923-40 döneminde ortaya çıkmıştı. Bizden kesin bir tarih istenecek olursa 1930 yılını verebiliriz. K. Kürdistan'da kapitalist ilişkiler ilk olarak 1930 da ve sömürgeci devlet (T.C.) ile emperyalist tekelin yönetimindeki demiryolu ve inşaat sanayinde belirdi. Kapitalizmin nisbi bir gelişme kaydetmesi ise 1940'lı daha çokta 1960'lı yılları takiben gerçekleşti. Bu kapitalizm Türk kapitalizmine ve emperyalizme bağımlı, komprador niteliği ağır basan bir kapitalizmdir. Tarımsal alana gelince.. Kürdistan tarımında kapitalist üretim ilişkilerinin ortaya çıkışı çok daha geç olmuştur. 1950 hata 1960 sonrası dönemde demek mümkündür.

20.yy.'a sömürge ve feodal bir ülke olarak aktarılan Kürdistan, 1930, daha çok da 1940'lı yılları takiben adım adım sömürge ve yarı-feodal bir ülke haline geldi, Feodal dönemin

sömürge politikası adım adım kapitalist anlam-
da sömürge politikasına dönüştü.

Bizim Kürdistan gerçeklerinin analizi ile ulaşı-
tığımız sonuçlar bunlardır.Bu sonuçlar ezbere
üretilmemiştir.Hiç bir grubun ve Rızgari'nin
de kıyasından-köşesinden bile yaklaşmaya cesa-
ret edemediği sosyo-ekonomik ve sosyo-politik
yapının tahlilinden çıkmıştır.Rızgari'nin il-
gisiz tarihler vermesini yadırgamıyoruz.Çünkü
onun "ürdistan gerçekliğini olgulara dayanarak
ve ML yöntemle araştırmak diye bir derdi yoktur.
Bu yüzdende her sayısında,hata konuyla az çok
ilgili her yazısında birbirinden farklı bir
çok rakamlar verip durur.Kısa kısa verdiğimiz
bu bilgilire aşağıdaki özetide eklemekte yarar
görüyoruz

Biz "ürdistan tarihini dört döneme ayırarak
ele almanın doğru olacağını söyledik ve 3.sa-
yımızda böyle yaptık.Bu dönemlerin herbirinin
başlangıç ve bitiş noktaları,ülkemiz tarihin-
deki moment noktalarıdır.Bu dört dönemin her-
birinin özelliğini;niçin ayrı ayrı dönemler
olarak ele alınmaları gerektiğini belirtmiş
bulunuyoruz.

1.Dönem:16.yy.'ın başlangıcına (1514'e) kadarki
dönemdir.Sayısız istilalara uğramakla birlikte
Kürdistan'ın işgalinin henüz gerçekleşemediği
dönemdir.

2.Dönem:16.yüzyılın(1514) başından,19.yy.'ın

başlangıcına(1806)kadarki dönemdir.Kürdistan'ın kesin olarak işgal edildiği ve ilk defa olarak bölüdüğü tarihten Kürdistan'da burjuva-demokratik(eski tip)ulusal hareketlerin ilk olarak güdümleştigi,burjuva-demokratik devrim sürecinin başlangıcına kadar olan dönemdir.Bu dönemin başlangıcı sömürgeleşme sürecinde başlangıcıdır.Ülkede bu dönemde sömürge düzeni tam anlamıyla yerleşmiştir.

3.Dönem:19.yy. ın başlangıcından (1806 dan) 1923 Lozan antlaşmasına kadarki dönemdir, Kürt ulusal hareketlerinin başlangıcı olan tarihten,ülkemizin ikinci defa bölünerek dört parçalı bir sömürgeye çevrilmesini simgeliyen 1923 Lozan antlaşmasına kadarki dönemdir.

4.Dönem:Kürdistan tarihinin 1923 ten günümüze kadarki kesitini içeren dönemdir.Bu dönemin başlangıcından itibaren ülkemizin her parçası farklı devletlerin bünyesinde nisbeten farklı bir tarihe sahip olmaya başlamıştır.Bu dönemin önemli bir özelliğide emperyalist-kapitalist zincirinin bir halkası olmasının yanı sıra, sömürge ve feodal yapıların,sömürge ve yarı-feodal yapılara dönüşmesidir.Bu bölümü bağlarken okurun,Kürdistan'ın siyasal tarihine iki ayrı yaklaşımdan,Rızgari'nin ve Tekoşin'in yaklaşımindan hangisinin marksist bir yaklaşım olduğuna karar verebileceği inancındayız.

KÜRDİSTAN DEVRİMİNİN BAZI

TEMEL MESELELERİ VE RIZGARI'NIN GÖRÜŞLERİ

Rızgari 9'da şunları okuyoruz:

"Tekoşin aşağı yukarı bu düzeyde bir faaliyet içindedir.Ve teoriyi açıklayıcı ve dönüştürücü eylemde bir rehber olarak değil,saptadığı sloganların doğrultusunu ispat etmede bir araç olarak kullanmaktadır.Bunun özet olarak en önemli göstergesi Kürdistan'da kapitalizmin gelişmesi ile ilgili uzun kanımızca yaralı olmakla beraber istatiki aktarımlara boşulmuş son çalışmasıdır.Öyle uzun uzun burjuva istatistiklerine dalmaya gerek yoktur arkadaşlar,şöyle bir etrafınıza bakmanız yeter..maddi hayat bütün çıplaklığı ile ortada iken,maddi hayatın inkarı demek olan varsayımları ispat etmek için bin dereden su getirmenin adını koymak gerekir..."(sayı:9,sf:115,a.b.c.)

Rızgari yazarı yukardaki sözlerine,artık kesin bir dille kapitalizmin hakim üretim biçimi olduğunu,bizim Rızgari eleştirisinde"demagoji" yaptığımızı,teori kestiğimizi ilave ediyor. Kimin "demagoji",vb.ile meşgul olduğunu okuyucu bilir.Ve bu zaten bu kounda,biraz ileride bir kaç şeyde biz söyleyeceğiz.Burada sadece yukarıdaki satırlar üzerinde duracağız.

Rızgari yazarı,bizim,tıpkı MDD'ci bir anlayışla,teoriyi saptadığımız sloganları doğrulamak

için kullandığımızı ileri sürüyor.Yazarın ima ettiği slogan Tekoşin'in "BAĞIMSIZ-DEMOKRATİK VE BİRLEŞİK KÜRDİSTAN" sloganıdır.Biz bu sloganı,Kürdistan gerçeklerinin tahlilinden yola çıkarak formüle ettik.Onun içindirki bu slogana doğru ve tutarlı bir slogan olarak bakıyoruz.Her ülkede devrimciler kendi ülkelerinin somutundan hareketle ekonomik ve politik nitelikte bir takım sloganlar saptarlar.Bu sloganları devrimci eylemlerde yol gösterici olarak kullanırlar.Burada önemli olan bu sloganların somut koşulları,halkın somut taleplerini yansıtıp yansıtmadıklarıdır.Çünkü sloganlar, somut duruma uygun düştükleri ölçüde harekete geçirici bir rol oynarlar.Bu nedenle sloganların önemi yadsınamaz.Rızgari yazarı,bu konunun önemini kavramak istiyorsa,4.sayımızda yer verdiğimiz Vietnam devrimi deneyimini,ve konuyla ilgili olarak Le Duan'ın söylediklerini okumalıdır. Ayrıca Stalin'in-şayet bu ismin bir "izm" ilave edip yani"Stalinizm" deyip bir kenara koymadıysa iyi bilinirki,Troçkist'leri nitelleyen özelliklerden biride anti-Stalinist oluşlarıdır."Strateji ve taktikler üzerine" adlı eserine bakabilir.

Rızgari yazarı,bizimle bu sloganın doğru olup olmadığını tartışmalıydı.Çünkü mesele budur, Rızgari bu slogana bugüne kadar sahip çıkmadığına göre,onu benimsemiyor,doğru ve tutarlı bul-

mayor demektir.O zaman bu sloganı niçin yanlış bulduğunu açıklaması gerekirdi.Fakat o bunuda yapmıyor.Öyle anlaşılıyor ki Rızgari yazarının amacı,sorunların üzerine gitmek,onları tartışmak değil, konuyu bahane ederek lafazanlık yapmaktır.Asıl tartışılması gereken noktaları bir kenara itip,tartışılmaması gerekenleri ön plana çıkarmaktır.Bu durumda ne denebilir ki?Teoriyi ayağı yere basmayan bir takım sloganları ispat için araç diye kullanmadık sayın yazar. Bu tür gülünç iddialarınızı cevaplamaya uğrasmakta bizce vakit kaybıdır.Sözünü ettiğimiz şiar hareketimizin temel şiarıdır.Onu yükselttik ve yükseltmeye devam edeceğiz.Bu konuyla ilgili yeterli açıklama 4.sayımızda mevcuttur.Daha ayrıntılı olarakda reformist 3'lüde bu slogana karşı çıkmaktadır.Tıpkı sizin gibi.O bölümde bu şiarı karşı olmanın,özünde neyi ifade ettiğini açıklıyoruz.Okur ve payınıza düşeni nasiplenirsiniz.

Rızgari yazarı mademki bizim sloganlarımıza takılıyor,kendisine sormadan geçmeyelim:"BİJİ TEKÖŞİN META RIZGARI" (yaşasın kurtuluşa kadar savaş) sloganı da Rızgari'nin attığı bir slogan. Kurtuluşun ve D.Yol'un özgül sloganlarından birinin kürtçe'ye adapte edilmiş şekli.Söylermişiniz,bu sloganın anlamı nedir?Bu sloganda ifade edilebilir somut gerçek nedir? Halkımızın somut taleplerinden hangisine karşılık düşüyor?

Bu sloganın pek bir şey ifade etmediği açıktır. Fakat bir "SOSYALİZM YOLUNDA BAĞIMSIZ-DEMOKRATİK VE BİRLEŞİK KÜRDİSTAN", "YAŞASIN HALKIMIZIN TOPRAK, ÖZGÜRLÜK VE BAĞIMSIZLIK MÜCADELESİ" , "KAHROLSUN SÖMÜRGEÇİLİK", "KAHROLSUN FEODAL GERİCİLİK", "SIKIYÖNETİME VE FAŞİZME HAYIR" vb.vb.türden sloganlar için aynı şey söylene-
mez. Propaganda ve eylem sloganları olarak yukardaki sloganların önemi açıktır. Le Duan "Savaşımı yönetirken devrime stratejik ve taktik yol gösterme sanatı, duruma uygun düşecek çarpıcı sloganlarla en belirgin anlatımı budur" diyor. Sayılan sloganlarda, (kimi stratejik kimi taktik) duruma uygun düşen anlamlı ve çarpıcı sloganlardır.

Rızgari 3 yılı aşkın bir siyasi geçmişe sahiptir. Dergisi bugüne kadar 9 sayı çıktı. Bu 9 sayının ilk bir kaçı ajitatif nitelikte yazılar içeriyor, diğer birkaçı bazı ciddi yanıtlarla birlikte genel doğruların tekrarını içeriyor. Hiçbir sayısında Kürdistan'ın ekonomik ve toplumsal yapısını sınıf ilişkilerini, verilere dayanarak tahlil etme tesbitlerini bu tahlil temeline oturtma çabasına girmedir. Bu yüzden dirki Rızgari, ayağıyere basmayan eklektik ve yanlış bir siyasal hat izledi. Oysa Tekoşin, sınırlı güç, imkan ve yeteneklerini öncelikle sözünü ettiğimiz temel sorunları açıklamak için seferber etti. Temel siyasi tesbitlerini

böyle bir çabanın ürünü olarak gündeme getidi. Ve rızgari hala "...öyle uzun uzun burjuva istatiklerine dalmaya gerek yoktur arkadaşlar, şöyle bir etrafınıza bakmanız yeter.Maddi hayat bütün çıplaklığı ile ortada...."gibi hiçbir akli başında marksistin söylemeye cesaret edemeyeceği ucuz laflar ediyor.Yeteneksizliğini ve yetersizliğini bu tür söylevlerle örtbas edeceğini sanıyor.Ne demek "...burjuva istatikleri"?Böyle lafları sosyalizmle yeni tanışan sempatizan unsurlar söylese hadi ne ise. Ama bunları söyleyen marksist bir hareket olduğunu da iddia eden Rızgari'dir.Rızgari dergisinin yazarıdır.Tüm marksist-Leninist'lerin en başta da en büyüklerin,yani Marks,Engels ve Lenin'nin çabaları öncelikle ekonomik sorunlar üzerinde yoğunlaştı.Kapital'i bırakalım incelemeyi,karıştırmışlar.Lenin'in "Halkın Dostları Kimlerdir ve Sosyal Demokratlara Karşı Nasıl Savaşırlar?" "Rusya'da Kapitalizmin Gelişmesi", "Tarım Sorunları" vb.gibi eserlerini az çok inceleme fırsatı bullanlar,iyi bilirlerki,sözünü ettiğimiz yapıtlarda burjuva yazar-araştırmacı ve burjuva devletin yayınladığı istatiklerden bolca aktarma vardır.

Gene tüm ML partilerin kendi ülkelerinde başlangıçta ele aldıkları konu,toplumsal-ekonomik yapının tahlili konusudur.Çünkü,bu olmadan olmaz. Ve bu tahlillerde "burjuva istatikleri"kullanıl-

33

miştir.Ama anlaşılın Rızvâri yazarınının bu tür ciddi konularla pek alışverişi olmamış.Onun için hatırlatalım,marksistler burjuva istatistiklerden yararlanırlar.Çünkü kendilerininin güç ve imkanları böyle istatistik çalışma yapmaya genellikle el vermez.Bu bir örgütlenme işi dir.Burjuva devlette marksistlerin elinde bu çapta geniş olanaklar mevcut değildir.Bunuda bir kenara bırakalım,Kürdistan'ın sınırlı bir bölgesinde anket yapmaya kalkışanlar oldu,sıkıyönetim komutanlığı derhal bir bildiri yayınlayarak bu çalışmayı yasakladı.İkincisi,marksistler "...burjuva istatistiklerini kendi bilimsel yöntemleriyle elemeye tabi tutar,onların içerdiği yanlışları saptırmaları,eksiklikleri tesbit ederek ayıklar ve öyle kullanırlar.İstatistik tabloları ve rakamları gerektiğinde yeniden tasnif ederler. Ve onların ulaştığı sonuçlar bir hayli farklı olur.Bir örnek verelim:Burjuva istatistiklerine bakılırsa Hakari'de kapitalist üretim ilişkileri egemendir.Ama gerçek durum bunun tam tersidir. Bu nedenle marksistler bilimsel yöntemi izleyerek gerçeğe--ki hiç bir zaman tam ve mükemmel olamaz--mümkün olduğunca yaklaşılmaya çalışırlar. Bizde,bilincimiz ve yeteneklerimiz ölçüsünde bu tahlili ülkemiz özgülünde yapmaya çalıştık.Ayrıca bu çalışmayı henüz bitmiş saymıyoruz ve ilk fırsatta devam ettireceğiz.Dr.Hakmet'in 1933 lere

böyle bir çabanın ürünü olarak gündeme getidi. Ve rızgari hala "...öyle uzun uzun burjuva istatiklerine dalmaya gerek yoktur arkadaşlar, şöyle bir etrafınıza bakmanız yeter.Maddi hayat bütün çıplaklığı ile ortada...." gibi hiçbir aklı başında marksistin söylemeye cesaret edemeyeceği ucuz laflar ediyor.Yeteneksizliğini ve yetersizliğini bu tür söylevlerle örtbas edeceğini sanıyor.Ne demek "...burjuva istatikleri"?Böyle lafları sosyalizmle yeni tanışan sempatizan unsurlar söylese hadi ne ise. Ama bunları söyleyen marksist bir hareket olduğunu da iddia eden Rızgari'dir.Rızgari dergisinin yazarıdır.Tüm marksist-Leninist'lerin en başta da en büyüklerin,yani Marks,Engels ve Lenin'nin çabaları öncelikle ekonomik sorunlar üzerinde yoğunlaştı.Kapital'i bırakalım incelemeyi,karıştırmışlar.Lenin'in "Halkın Dostları Kimlerdir ve Sosyal Demokratlara Karşı Nasıl Savaşırlar?" "Rusya'da Kapitalizmin Gelişmesi", "Tarım Sorunları" vb.gibi eserlerini az çok inceleme fırsatı bullanlar,iyi bilirlerki,sözünü ettiğimiz yapıtlarda burjuva yazar-araştırmacı ve burjuva devletin yayınladığı istatiklerden bolca aktarma vardır.

Gene tüm ML partilerin kendi ülkelerinde başlangıçta ele aldıkları konu,toplumsal-ekonomik yapının tahlili konusudur.Çünkü,bu olmadan olmaz. Ve bu tahlillerde "burjuva istatikleri" kullanıl-

mıştır.Ama anlaşılın Rızvâri yazarının bu tür ciddi konularla pek alışverişi olmamış.Onun için hatırlatalım,marksistler burjuva istatistiklerden yararlanırlar.Çünkü kendilerinin güç ve imkanları böyle istatistik çalışma yapmaya genellikle el vermez.Bu bir örgütlenme işi dir.Burjuva devlette marksistlerin elinde bu çapta geniş olanaklar mevcut değildir.Bunuda bir kenara bırakalım,Kürdistan'ın sınırlı bir bölgesinde anket yapmaya kalkışanlar oldu,sıkıyönetim komutanlığı derhal bir bildiri yayınlayarak bu çalışmayı yasakladı.İkincisi,marksistler "...burjuva istatistiklerini kendi bilimsel yöntemleriyle elemeye tabi tutar,onların içerdiği yanlışları saptırmaları,eksiklikleri tesbit ederek ayıklar ve öyle kullanırlar.İstatistik tabloları ve rakamları gerektiğinde yeniden tasnif ederler. Ve onların ulaştığı sonuçlar bir hayli farklı olur.Bir örnek verelim:Burjuva istatistiklerine bakılırsa Hakari'de kapitalist üretim ilişkileri egemendir.Ama gerçek durum bunun tam tersidir. Bu nedenle marksistler bilimsel yöntemi izleyerek gerçeğe--ki hiç bir zaman tam ve mükemmel olamaz--mümkün olduğunca yaklaşılmaya çalışırlar. Bizde,bilincimiz ve yeteneklerimiz ölçüsünde bu tahlili ülkemiz özgülünde yapmaya çalıştık.Ayrıca bu çalışmayı henüz bitmiş saymıyoruz ve ilk fırsatta devam ettireceğiz.Dr.Hakmet'in 1955 lere

ait incelemesi ve İsmail Beşikci'nin "Doğu Anadolunun Düzeni"adlı incelemesi dışında (ki bu iki çalışma da Kürdistan'ın bütününe kapsamadıkları gibi,nisbeten eskidirler.) ülkemiz özgülüne yönelik böyle bir çalışma bilebildiğimiz kadarıyla mevcut değildir.Bu durum bile bu türden araştırmaların ne ölçüde gerekli olduğunu göstermeye yeterlidir sanıyoruz.Ne varki, Rızgari yazarı,ona gerek yok,"..şöyle bir etrafınıza bakmanız yeter,Maddi hayat bütün çıplaklığı ile ortada.."falan gibi beylik laflar ederek,bilgiçlik taslıyor.Sormak gerekir:Madem öyle herşey ortalıkta ve etrafına bakan herkes onu görebiliyor, bunca yıldır siz neden görmediniz? Ve örneğin hakim üretim biçimi kapitalizmdir demek için 5.sayıya kadar,3 yıla yakın oyalandınız.Ayrıca bugünde tek satırla,hakim üretim biçimi şudur demenin ötesinde, bu dediğinizi doğrulayacak tek bir rakam bile vermiyorsunuz.Açıktırki söyledikleriniz lafu-güzaf.Kendinizde söylediklerinize pek itibar ediyor olamazsınız.Aksi taktirde şu kadarını söylememize itirazınız olmalı:Demekki siz,sayın yazar en azından 5. sayıya kadar bir kaç yıl"..şöyle bir etrafınıza" dahi dönüp bakmadınız,o, "bütün çıplaklığı ile ortada" olan,"maddi hayat'ı farketmediniz.

Evet, bay yazar, siz ya sözünü ettiğimiz tarihe kadar ya Kürdistan'da değildiniz, ya da orda idiniz fakat "şöyle bir etrafınıza" bakmak için zahmet buyurmadınız veyada baktınız ama görmediniz. Ya da ki, pek ihtimal vermiyoruz, sizce maddi hayat bütün çıplaklığıyla ortada olduğundan herkes onu görüp tanıyabilir, bilebilir sandınız. Demek ki siz öyle etrafınıza bakınca herşeyi farkedecek kadar zeki ve olağanüstü yetenek sahibi bir zat'ı harikasınız. Öylemi? Öyleyse sık sık lafını ettiğiniz "bilimsel bilgi", "bilimsel yöntem" ne işe yarıyor? Diyelimki size pek gerekmiyor. Ama lütfen zahmet edip bize ve başkalarına da o "bütün çıplaklığı ile ortada" sandığınız maddi hayat'ı göstersenize. Buda bir görev değilmidir? Yanlız kendi kendinizi inandırmanız yeter mi? Baksanıza sizinle aksi görüşte olan bir çok grup ve tonla devrimci var. Ve marksizm de ideolojik mücadele diye de bir mücadele biçimi. Evet sayın yazar, hem fikiriz, bunun "adını koymak gerekir". Siz Kürdistan gerçeklerine çok uzaktasınız. Hayalinizde şatolar inşa ediyorsunuz. Üstelik gerçeği kavramak için çaba sarfetmek gerektiği inancını da paylaşmıyorsunuz. Bu çabayı gösterenlere de "burjuva istatistiklerine dalmaya gerek yoktur" türünden ve üst perdeden fetva veriyorsunuz. Fakat biz bu sözlerin kendi zayıflığınızı kapatmak için baş vurduğunuz ucuz sözler olduğunu gayet iyi anlıyoruz.

Rızgari yazarı, sözlerini şöyle sürdürüyor: "Ni-
tekim Tekoşin ülkenin feodal yapısına yapışıp,
devrimide demokratik olarak saptadığı için bizim-
le ve kendisiyle. Kürdistan'ın kapitalistleşmesi
üzerine uzun uzun polemiklere giriyor. Sonunda
bizi bir iyice azarlayıp kendi devrim hattına
bir kez daha demir atıyor.."(A.Y. sf:II6, a, b, c)
Tekoşin'in 4. sayısında, Rızgari nin Kürdistan
toplumunun gündemindeki devrimci adıman nitel-
liği konusunda açık görüşleri yoktur." demiş,
fakat, diğer tesbitlerine işaret ettikten sonra,
Rızgari'de önümüzdeki devrim aşamasını sosyalist
devrim olarak görme eğiliminin ağır bastığını
belirtmiştik. Rızgari dergisinde yeralan yukarı-
daki satırlar bu görüşümüzü doğrular nitelikte-
dir. "Tekoşin..devrimide demokratik olarak sap-
tadığı için.." sözleri, Rızgari'nin, Tekoşin'in
aksine, önümüzdeki devrim aşamasını sosyalist
olarak saptadığının itirafıdır.

Evet, Rızgari Kürdistan da içinde bulunduğumuz
süreçde sosyalist bir devrim öneriyor. Fakat bu
önermesini, "ASUDM" kalıbı içinde gizliyor. Açık
yürekli ve cesur davranmıyor, bu görüşünü, Kürdis-
tan devriminin ulusal ve demokratik bir halk
devrimi olmadığını söyleyerek ifade ediyor. Bir
devrimin, ya demokratik yada sosyalist bir muh-
teva taşıması gerektiğine, bu ikisinin ortasında
veya dışında bir üçüncü nitelise sahip, bir dev-
rim önerdiği açıktır.

Zaten daha önce dediğimiz hakim üretim biçimi kapitalizmdir(belirtelim ki bu tesbit yalnız başına bir devrimin niteliğini açıklamaya yetmez. Hakim üretim biçiminin kapitalizm olması ve devriminde demokratik olması mümkündür),temel çelişme emek-sermaye çelişmesidir,temel güç yoksul köylülüktür şeklindeki tezleride hatırlanırsa,Rızgari'nin yarı-utangaç bir şekilde sosyalist devrim tezi ile ortaya çıktığı daha iyi anlaşılır.Bu anlayışın bir ürünü olarak Rızgari'nin aynı sayısında anti-kapitalist ilke güçbirliği düzeyinin temel ilkeleri arasında ve en başta önerilmiştir (Bkz.sayı:9,sf:9) gene Rızgari'nin feodalizmin etkinliğini salt üst yapı ile sınırlıyor olması (ki esasen üst yapıdaki etkinliğide lafta benimseniyor.),alt yapıda feodal ve yarı-feodal ilişkilerin hakimiyetini (Bu bir yana,varlığını dahi) göremeyişi,buna bağlı olarak toprak devriminden hemen hemen hiç söz etmeyişi,sözünü,ettiğimiz anlayışı ile uygunluk taşımaktadır.Rızgari'ye göre Kürdistan'da "feodal geriçiliğin","soyu bitmiş"tir.(Bkz.sayı:9 sf:4) 5.sayısında "işbirlikçilik" kavramına getirdiği tanımla,işbirlikçi sınıf ve tabakaların kapsamını,halk sınıf ve tabakalarını da içerecek şekilde alabildiğine genişleten Rızgari 9.sayısında ise işbirlikçi nitelikte bir tek sınıf gösteriyor.

"Emperyalizme bağımlı olan sömürgecilerin baş

dayanağı ve destekçisi kuşkusuz ülkemizdeki işbirlikçilerdir. Bunlar hızla gelişmekte olan Kürt ticaret burjuvazisinde ifadesini bulmaktadır. Kürdistan'ın geleneksel egemen sınıf ve katmanları evrimleşerek burjuvalasmakta ve hemen hemen tümü işbirlikçi düzeyde yoğunlaşmaktadır." (A.Y. sf:12,13) sözleri bu anlama gelmektedir. Rızgari, feodal sınıfın olağan üstü bir hızla burjuvalaşarak, "hemen hemen tümü" ile Kürt ticaret burjuvazisine dönüştüğünü söylemektedir. Bunun anti-feodal ilke konusundaki tereddütü ve bu ilkenin yerine ortak anti-kapitalist ilkeyi ikame etmesi bundandır.

Rızgari öntülü bir biçimde, Kürdistan da demokratik devrimin yapıldığı veya esac olarak tamamlandığını görüştünü savunuyor. Yada, Rızgari, Leninist anlamalı ve kesintisiz devrim teorisi yerine Troçkist "Üçreklı Devrim" teorisini koymaktadır. Bilindiği gibi Troçki, devrimin aşamalarını inkar ediyor, bütün ülkeler için ister ezen bir ülke, ister ezilen bir ülke, ister kapitalist-emperyalist, ister bağımlı ve yarı-bağımlı bir ülke olsun, bir tek devrim, sosyalist devrim öngören bir anlayışı savunuyodu.

Rızgari'nin 9 da sunları okuyoruz:

"Biz köleci toplumdan bu yana bütün zamanlarda temel gelişkinin üretici güçlerle üretim ilişkisi arasındaki ilişki olarak anlıyoruz. Üretici güçlerle üretim ilişkisi, üretim biçimine tekabül

eder. Temel çelişkinin çözümü demek bu üretim biçiminin bir başka üretim biçimine dönüşmesi demektir. Ve bu bir toplumsal devrimi gerektirir. Baş çelişme ise, gnüdemdeki açıl siyasal pratik göreve tekabül eder.

.....
.....

Bu bir .

İkincisi, baş çelişme asgari programa temel çelişme ise azami programa denk düşer. Marksistleri diğer güçlerden ayırt eden temel öge, azami programın toplumsal devrimi hedeflemesi ve toplumsal devrimin nihai amacına ifade etmesidir.

Somuta indirgeyelim: Kürdistan'da marksistlerin azami programı toplumsal devrimi ve bu devrimin amacına varması için zorunlu olan aracı yani proletarya diktatörlüğünü inşa etme temelinde biçimlenir. Asgari program ise, bu amacı gerçekleştirmek mücadelesinde açıl siyasal pratik görevlerimizin ifadesidir.

.....

Tekoşin, sömürgeciler ve feodaller ile olan mücadelemizi, Kürdistan'da üretim biçimini değiştirecek, yeni bir üretim biçimine geçecek bir düzeye terfi ettirerek, bize Kürdistan'da kapitalist üretim ilişkilerini inşa etme ya da geliştirme görevi yüklüyor.

.....

Eğer Tekoşincilere bakarsak, Kürdistanlı

marksistlerin azami programı, sömürge ve yarı-feodal yapıyı tasfiye etmekle sınırlı kalacak. Bunun özü ise burjuvazinin siyasal aksiyonuna marksist kılıf geçirmedir. Herkes bunu bir iyice kafasına koymalı." (Rızgari sayı:9, sf:II7-II8)

Rızgari yazarı, temel çelişme konusunda, "...azami programa denk düşer," "...azami program....toplumsal devrimi hedefler", dolayısıyla, temel çelişkinin çözümü "...bir toplumsal devrimi gerektirir" diyor. Baş çelişme konusunda ise, "...baş çelişme asgari programa..denk düşer.", "asgari program ise, bu amacı (yani toplumsal devrimi, Tekoşin) gerçekleştirmek mücadelesinde açıl siyasal pratik görevlerimizden ifadesidir, "baş çelişkinin çözümü ve elbetteki asgari programın gerçekleştirilmesi "toplumsal devrimle" çakışmaz, bunu gerektirmez diyor. Bu görüşlerden yola çıkarak, Tekoşin'i, sömürgeciler ve feodallar ile olan mücadeleyi bir üretim tarzı değişikliği düzeyinde, yani "toplumsal devrim" olarak ele almakla suçluyor. Tekoşin'e göre, diyor yazar, azami programınızın sömürge ve yarı-feodal yapının tasfiyesi ile sınırlı olacak, buda, diyor devamla, Kürdistan'da kapitalizmi geliştirmek, inşa etmek, burjuvazinin politikasına marksist kılıf geçirmektir.

Rızgari'nin yeni ve orjinal görüşleri, marksist katkı(I) diyebileceğimiz görüşleri öz olarak bunlardan ibaret.

Bu görüşler üzerinde duralım.

Hemen farkedilecektir ki Rızgari, asgari program, azami program gibi kavramları kullanırken demokratik devrimden hiç söz etmiyor. Azami programın, proletarya diktatörlüğünü ve sosyalizm inşa programı olduğu ve bunun bir toplumsal devrimi gerektirdiğini belirtiyor, ve fakat asgari program bir devrim-e-o, toplumsal devrim demeyi yeğliyor-tekabül etmez. O bir "mücadele" programıdır, "açil siyasal pratik görevlerimizin ifadesidir." Rızgari, bu "açil siyasal pratik görevlerimizin" ne olduğunu da pek belirtmiyor. Ama, bu görevlerin "sömürgeciler ve feodaller ile olan mücadelemiz" olması muhtemeldi.

Biz, asgari programı, sömürge ve yarı-feodal yapının tasfiyesini amaçlayan bir program olduğunu söylüyoruz. Rızgari ise bunun "açil siyasal pratik görevlerimizin ifadesi" (ne tür görevler olduğunu henüz kimse bilmiyor, Rızgari'de açık konuşmuyor) olduğunu söylüyor.

Biz, asgari programın gerçekleştirilmesini ancak ve ancak işçi sınıfı önderliğindeki ulusal ve demokratik bir halk devrimi ile olanaklı görüyoruz. Rızgari ise asgari programın gerçekleştirilmesini bir devrim meselesi olarak görmüyor. Şimdi soralım: "...burjuvazinin siyasi aksiyonuna marksist kılıf.. "giydiren kimdir? Tekoşin mi? Rızgari mi? Bilimsel sosyalist ulusal demokratik devrim çizgisini savunan bizler mi, bu çiz-

giyi red ve inkar eden,"Asgari Programı" diye reformcu bir programı savunan Rızgari mi?

Bir önceki bölümde verilen rakamı baz kabul edersek Rızgari,"Türk burjuvazisinin ve de kapitalizmin Kürdistan'a ilk kez 1950'lerde girdiğini söylüyordu.Şimdi yıl,1980.Yani aradan 30 yıl gibi kısa bir zaman geçmiş bulunuyor. Rızgari bu 30 yıl zarfından feodalizmin tasfiye olduğunu,toprak ağaları sınıfının bütünüyle Kürt ticaret burjuvazisine dönüştüğünü söylüyor ve buna bağlı olarak toprak devriminden hiç söz etmiyor.Aynı Rızgari,bir zamanlar Kürdistan'da kapitalizmin komprador(işbirlikçi) bir nitelik taşıdığını da söylemekteydi.

Şimdi 30 yıl gibi kısa bir zaman diliminde sömürgeci Türk burjuvazisine ve komprador kapitalizmine feodalizmi hemen hemen bütünüyle tasfiye ettirip,demokratik devrim(I)yaptıran Rızgari mi,"burjuvazinin siyasi aksiyonuna marksist kılıf.."giydiriyor,yoksa,emperyalizmin ve komprador kapitalizmin feodalizm ile uzlaşmaz bir çelişki içinde olmadıklarını,bunların birbirlerini tasfiyeye yönelmediklerini(esas itibariyle),bu sebeple,ulusal demokratik devrimin feodalizm ile birlikte işbirlikçi(komprador) kapitalizmi de tasfiye etmesi gerekeceğini,feodal ve yarı-feodal ilişkilerin bütünüyle lafzının evrimci bir yolla değil ancak devrimci bir yolla mümkün olacağını savunan bizler mi?

Eminiz ki, bu defa da, Rızgari, Kürdistan'da feodalizmin tümünden yokedildiğini savunmadığını, hala teferuat kabilinden bazı kalıntıların var olduğunu kabul ettiğini söyleyecektir. Ve bu iddiasını lafta benimsediği anti-feodal ilkeyi göstererek gerekcelendirmeye çalışacaktır. Bu taktirde bile değişen birşey olmayacaktır. Çünkü, bu kadar kısa bir süreçte feodal üretim ilişkilerin büyük ölçüde tasfiyeye uğraması garipliği bir yana, bu ilişkilerin arta kalan kalıntıları tasfiyesini neden bir devrim sorunu olarak ele almayıp, kendiliğinden yokolup gitmelerini beklediği sözkonusu olacaktır. Yoksa, Rızgari, feodal kalıntılar kendiliğinden ve tümünden yokolana kadar devrimin olabileceğine inanmıyor mu?

Neresinden bakarsanız bakın, Rızgari oportünist bir çizginin savunucusu konumundadır.

Lenin diyor ki:

"Kırsal alanlarda sınıf mücadelesinin özgüce gelişmesini sağlamak üzere yolu açmak için bugün kırsal nüfus arasında kapitalist uzlaşmaz karşıtların başlangıçlarının üzerine çörelene ve onların gelişmelerini engeleyen serfliğin tüm kalıntılarının temizlenmesi zorunludur. Ve bu kalıntıların tümünü belirleyici tek bir darbeye temizlemesi için kölüye yardım etmek üzere son bir çabada bulunuyoruz. Son diyoruz, çünkü gelişmekte olan Rus kapitalizmi, aynı işi kendiliğinden yapmakta, aynı amaca doğru yürümekte, ama bunu, kendine özgü yöntemi, şiddet ve baskı

yöntemini yıkıntı ve açlık izleyerek yapmaktadır.
Feodal sömürüden kapitalist sömürüye geçiş kaçınılmazdır ve bunu engellemeye çalışmak ya da "geçistimeye" çabalamak zararlı ve gerici bir çaba olur. Ama bu geçiş,"paranın iktidarı"ndan çok,eski köleci iktidarı geleneğine dayanmak suretiyle,ataerkil köylülüğü kanının son damlasına dek sömüren senyörlerin mirasçılarını zor kullanarak devirmek biçiminde de gerçekleştirilebilir.

Elinin emeği sayesinde doğal ekonomi düzeninde yaşantısını sürdüren bu ataerkil köylülük yok olmaya mahkumdur,ama onu"vergiler"ya da kırbaç "altında ezilmek"işkencesine ya da uzun süreli,korkunç bir biçimde uzatmalı bir ölüm olan çalılık işkeçesine mahkum eden hiçbir"gereklilik" ya da toplumsal ve ekonomik devrimin hiçbir "özel"yasası yoktur.Ve (tıpkı Rusyanın giderek daha büyük ölçüde kapitalistleştiği gibi)kapitalist bir toplum küçük üreticilerin refaha ermelerinin ve hatta rahat bir yaşantı sürmelerinin olanaklı olduğu konusunda herhangi bir hayale sığınmasızın,serflik kalıntılarının reformcu bir yöntemle değil,ama tamamıyla ve koşulsuz bir devrimci yolla ortadan kaldırılmasını ve kökünden silinip atılmasını talep ediyoruz."(Tarım Sorunları ,sf:311-312,Rus Sosyal Demokrasinin Tarım Programı'adlı yazı,1902,sol yayınları,a.b.c.)

"Eğer Rusya'da Şipov'vari "anayasa rejimi", on
ila onbeş yıl kadar sürecek olursa, bu kalıntı-
lar silineceklerdir; halk için sayısız güçlükler
doğuracaklar, ama herşeye karşın, kendiliklerin-
den ortadan kaybolacaklardır. O zaman güçlü bir
demokratik köylü hareketi olanaksız hale gele-
cek ve artık "serflik düzeninin kalıntılarının il-
gası görüşü"nü kapsayan bir tarım programını
savunmamız olanaksızlaşacaktır." A.Y. sf: 364, İş-
çi Partisinin Tarım Programının Yeniden Gözden
Geçirilmesi' adlı yazı, 1906)

1861 tarihi, Rusya'da kapitalist gelişmenin baş-
langıcı olarak kabul edilir. Yukarıya çıkardığımız
ikinci alıntıdaki satırların yazılış tarihi
ise 1906'dır. Başlangıçtan bu yana 45 yıllık bir
kapitalist gelişim sözkonusudur. Buna rağmen,
Lenin, feodal kalıntılarıntümden silinebilmesini
kendiliğinden-"on ila onbeş yıl" gibi bir zamana
bağlıyor. Yani "on ila onbeş yıl" içinde devrimin
gerçekleşmemesi halinde, bu kalıntılar hem geliş-
mekte olan Rus kapitalizmi tarafından kendili-
ğinden ve hemde "hükümet politikasının bir so-
nucu olarak" silinip gidecektir. Bu duruma rağmen
Lenin, bu kalıntıların "reformcu bir yöntemle
değil", Rus kapitalizminin "giddet ve baskı yöne-
mi.. yakıntı ve açlık yöntemi" ile değil, "zor
kullanarak", "...tamamıyla ve koşulsuz bir devri-
ci yolla ortadan kaldırılmasını ve kökünden si-
linip atılmasını talep ediyoruz." demektedir.

Ve talebe asgari programda yer verilmektedir. Görüldüğü gibi Rusya'da, 1861 reformuna, Rus kapitalizminin feodalizme uzlaşmaz bir çelişki içinde oluşuna, onu tasfiyeye yönelen bir nitelik taşımaya ve hükümet politikalarına rağmen feodal ilişkiler yarım yüzyıldan bir süre yaşama imkanı bulmuşlardır. Bizim gibi ülkelerde ise feodalizmin daha uzun bir süre yaşama imkanı bulabildiği açıktır. Nitekim, örneğin, Çin toplumu 1840'tan 1949'a kadar tam 109 yıl, Vietnam ise yarım yüzyıllı hayli aşkın bir süre yarı-feodal niteliklerini korudular. Hem Çin'de hemde Vietnam 'da feodal ve yarı-feodal ilişkilerin kökten temizlenmesi ancak demokratik devrimin sonucunda mümkün olabilmektedir. Devrimini başarmış başka birçok ülkede farklı bir durum ortaya çıkmamıştır.

Azami program konusuna gelince: Tekoşin'e göre Kürdistan'lı komünistlerin azami programı sömürge ve yarı-feodal yapının tasfiyesi (bununla sınırlı olması bir yana) değildir. Bu Rızgari'nin safsatasıdır. Tekoşin'e göre azami program sosyalist devrim-proletarya diktatörlüğünü inşa programıdır. Sözü ustamıza bırakalım: "Demokratik devrimden hemen.....sosyalist devrime başlayacağız. Kesintisiz devrimi savunuyoruz. Yarı yolda durmayacağız." (İki Taktik, Lenin sf:...))

Rızgari, "...baş çelişme asgari programa, temel çelişme ise azami programa denk düşer" demektedir. Ve bu görüşünü salt Kürdistan özgülü ile ilgili

olarak ileri sürmektedir.

Bir kere bu görüş, açıklığa kavuşturulduğu kadarıyla çelişmeler konusunun marksist literatürdeki konuluş tarzı ve dünya devrimci pratiği ile taban tabana zıt bir görüştür. Şöyle ki, henüz bir marksist için-1957-çelişmeler konusunu özel olarak ele alıp inceleyen ve sorunu kullandığımız terimlerle formüle etmiş olan Mao, devrim öncesi Çin toplumundaki temel çelişmeleri şöyle saptamaktadır: "Çin...iki derin ve temel çelişmenin pençesi altındaydı. Çin ile emperyalizm arasındaki çelişme ve feodalizm ile halk kitleleri arasındaki çelişme..." Ayrıca bu iki temel çelişkinin çözümü, yani emperyalizmin kovulması ve feodalizmin tasfiyesi ÇKP'nin azami değil asgari programına tekabül ediyordu. Sömürge ve yarı-feodal bir toplum olan Vietnam toplumundaki temel çelişmeler de aynıydı. Vietnam İşçi Partisi Tarihi'nde şöyle deniyor: "Ülkemizde başlaca iki çelişki egemendi: Ülkemiz ile Fransız emperyalizmi arasındaki çelişki ve halkımızla, özellikle köylülükle feodal toprak sahipleri sınıfı arasındaki çelişki." (A.g.y.sf:8)

Bu konu Giaap'ın "Halk savaşının Askeri Sanatı" adlı eserinde de "temel" çelişki kavramı ile yukarıdaki tarzda yer alıyor. Devrim öncesi dönemde sömürge ve yarı-feodal nitelik taşıyan K.Kore ve G.Yemen'de de temel çelişkiler benzer şekilde saptanıyordu. Yakın geçmişte Portekiz'in sömürge-leri durumunda olan Gine, Angola ve Mozambik'te

de sorun farklı bir tarzda konulmuyordu.Cabral Gine toplumundaki temel çelişkileri şöyle belirtiyor:"Mücadelenin başladığı andaki temel çelişkinin ne olduğunu saptamak ilk işti.Bizce temel çelişki,Portekizliler ve uluslararası burjuvaziyle(emperyalizm,Tekoşin)sömürdükleri halkımız arasındakikiydi.Ülkenin içinde de temel çelişkiler vardır.Sömürgecilikten kurtulduktan sonra Gine'de arta kalacak asıl çelişki,yönetici sınıflar,feodal gruplarla,belli bir toplumsal düzenlenişi,yönetim biçimi olmayan kesim arasında başverecektir."(Gine'de Devrim,sf:74,Koral Y.)

"Portekiz sömürgeciliğine karşı herkesi ulusal kurtuluş mücadelesinde birleştirmeliyiz;temel çelişki burada yatmaktadır."(A.y.sf:76)Ve bütün bu ülkelerde temel çelişkilerin çözümü bir devrim programı olan asgari programa tekabül ediyordu.Görülebileceği gibi,Çin,Vietnam,Kuzey Kore,G.Yemen, Gine,Angola ve Mozambik'te,bu ülkelerin hepsinde, bir değil iki temel çelişki sayılmaktadır.Çünkü bu ülkelerin hemen hepsi sömürge ve yarı-feodal(Çin,yarı-sömürge-yarı feodalve bir dönem, sömürge ve yarı-sömürge-yarı-feodal nitelikte idi.Portekiz sömürgeleri nisbeten farklılık taşıyordu.Yarı-feodal ilişkilerin yanısıra,feodalizm öncesi ilişkileri de barındırıyorlardı) ülkelerdi.Hepsinde iki nitelik taşıyorlardı. Sömürge ve yarı-sömürge niteliklerininyanısıra , kapitalist gelişme bakımından oldukça geri,

feodal üretim ilişkilerinin ağır bastığı ülkelerdi,yani bir diğer nitelikleride yarı-feodal olmalarıydı.Görülüyor ki sömürge ve yarı-sömürge bağımlılığı ile feodal ve yarı-feodal üretim ilişkilerinin etkinliği her yerde ve her zaman değilse bile genellikle bir içiçelik,bütünlük arz ediyor.Sömürge ve yarı-sömürge köleliği ile feodal ve yarı-feodal kölelik koşulları birbirini tamamlıyor.İkiz kardeşler gibi adeta.Rızgari'nin Kürdistan'ı hem sömürge bağımlılığı içindeki bir ülke olarak ve feodal ve yarı-feodal ilişkilerden neredeyse bütünüyle arınmış,kapitalizmin,hakimiyetini hızla ve kesin bir biçimde kurmuş bulunduğu bir ülke olarak görmesi yukarıdaki gerçeği red ve inkar etmesidir.Bizce Rızgari Kürdistan'ın sömürge bir ülke olduğunu sadece lafta benimsiyor.Çünkü sömürge ülkeler ile kategorik anlamda "bağımlı"(eskinin Polonyası,Ukraynası vb.gibi)ülkeler arasındaki tek ve başlıca fark kapitalist bakımdan gelişme düzeyleri arasındaki fark olmaktadır.Sömürgeler,kapitalist gelişme düzeyleri itibariyle son derece geri bir durumdadırlar.Rızgari'nin Kürdistan somutuna ilişkin tahlilleri bu ayrımı silmektedir.Bu tahlillere göre,Kürdistan'ın sömürge bağımlılığı içindeki bir ülke olması düşünülemez bile.Bu nedenle Rızgari'nin tesbitleri kendi içinde tutarlı olmaktan uzaktırlar.Zaten Rızgari'nin temel siyasal konulardaki tesbitleri(tesbit demek mümkünse)

sömürge gerçeğinin de inkarı temeline oturtulmuştur. Açıkca ortada olan gerçek, budur. Şimdilik bu kısa hatırlamayla yetinip esas konumuza dönelim.

Açıktır ki, Rızgari'nin genel (evrensel) sir tez (I) olarak ortaya attığı, temel çelişki azami programa denk düşer tezi (I) her ülke ve durumda (bu ibareyi düşüşümüzün nedeni, bazı durumlarda temel çelişki ile azami programın çakışabileceğini gözönünde tutmamızdır.) geçerli ve doğru bir tez değildir.

Aynı şekilde, "...baş çelişme asgari programa... denk düşer" görüşü de eksik ve yanlıştır. Böyle bir görüş asgari programı sakatlayan, konuyu bir kaç örnekle açmaya ve açıklamaya çalışalım. Stalin sömürge ve yarı-sömürge ülke devrimlerinin üç evreden geçeceğini söyler ve bu evreləri şöyle sayar:

Birinci evre: Devrimin darbelerini, esas olarak, yabancı emperyalizme (yabancı kapitalizme) karşı yönelttiği, ve ulusal burjuvazinin devrimci hareketi desteklediği genel birleşik ulusal cephe devrimi.

İkinci evre: Ulusal burjuvazinin devrimden çekildiği ve hareketin, on milyonlarca köylünün güçlü bir devrimci biçimde geliştiği burjuva demokratik devrim.

Üçüncü evre: Sovyetik devrim. "(Troçkizm mi, leninizm mi? sf:332)

Açıktır ki, Stalin'in saydığı ilk iki evre, Ulusal Devrimin evreleridir. Bu evreleri üç olarak saymak mümkündür. İlk iki evrenin arasına ulusal yan ile demokratik yanın eşit önem taşıyabileceği bir evre koyarak. Bir diğer noktada aşılana yada geçilen bir evrenin yeniden gündemleşeceğini gözönünde tutmaktır. Yani herhalükarda mekanik bir yaklaşma, kalıplaşmış değişmez bir formülasyona saptanmamak gerekir. Bu kısa vurgulamanın ardından baş çelişki ve asgari program arasında Rızgari'nin kurduğu özdeşliğin yanlışlığını koymaya çalışalım.

Bugünkü aşamada sömürgeci bir devrim olan Kürdistan devrimi, Stalin'in saydığı her üç evreden de geçektir. Ulusal demokratik devrimimizin (ilk iki evreyi kapsar) ilk evresi, baş çelişkinin ulusal çelişki olduğu evresidir. Baş görev ulusal kurtuluş görevidir. Yani devrimin darbelerini, esas olarak, yabancı emperyalizme (biz Türk-Arap-Fars sömürgeciliğine ve emperyalizme olarak anlayalım, Tekoşin). karşı yönelttiği.. evredir.

Bu evrede işçi sınıfımızın öndeliğindeki cephede yer alacak mütefikler, en başta köylülük (bütün köylülük) olmak üzere, kent küçük burjuvazisi ve ulusal (milli) burjuvazidir. Değişik sınıf ve tabakaları kapsayan Cephe kaçınılmaz olarak özgül ilkelere ve özgül bir politik programa sahip olacaktır. Le Duan Cephe politikasını şöyle tanımlıyor:

"Cephe, belirli bir ortak savaşım programı temelinde işbirliği yapan, çeşitli sınıfları içine alan bir karşıtlar birliğidir. Bu yzden, içinde farklı sınıflar olmayan bir cephe dšnülemez. Cephe politikası ile ilgili btün sorunlar, ilke olarak benimsenmiş bir çizgiye dayanarak, belli bir sınıf açısından incelenmeli ve czölmelidir. Temelde benzer çıkarları olan sınıflar vardır ve çıkarları ancak belirli bir ölçüde uzlaşan sınıflar vardır. Her sınıf, kendisine özğü ve ortak çıkarlar uğruna, Cephe içinde öteki sınıflarla güçlerini birleştirir. Ayrıca, bu ortak çıkarları da her sınıf kendi açısında değerlendirir. Proletaryanın tarihsel konumu bakımından, onun sınıf çıkarları ile ortak ulusal çıkar aynıdır. Ama öteki sınıfların herbirinin çıkarları ortak ulusal çıkarla bazı bakımlardan uzlaşır, bazı bakımlardan ise farklılık gösterir. Bu nedenle cephe, birliği korumaya ve güçlendirmeye ne kadar çaba harcarsa da Cepenin farklı sınıfları temsil eden çeşitli üyelerinin görüş açılıarı arasında ister istemez bir çatışma olacaktır. Çatışmasız tek yanlı birlik, pratikte birliğin yıkılmasına ve Cepenin çökmesine götürür. Ortak bir politik programı tamamlanması temelinde dayanan ilkeli bir savaşım nasıl yürütüleceği bilinirse, o zaman, birliği yıkmak ve cepheyi zayıflatmak yerine birliği güçlendirecek ve

cepheyi pekiştirecek tek şey yapılmış olur.

"(Vietnam Devrimi,sf:3,Bilim ve Sosyalizm yay.)
Açıktır ki ".Çeşitli sınıfları içine alan bir
karşıtlar birliği"olarak cephenin"ortak..poli-
tik programı"özümlü bir programdır.İşçi sınıfı-
nın asgari programının çok çok gerisinde bir
programdır.

Bu evrede baş çelişki(baş görev)olan ulusal çe-
lişkinin çözümlenmesi halinde olsa olas cep-
henin ortak politik programı tamamlanmış ola-
caktır.Feodal ilişkiler ile komprador kapitalist
ilişkiler henüz tasfiye edilmemiştir.İkinci ev-
renin görevleri henüz durmaktadır.O zaman,sadece
sömürge köleliğini değil,feodal köleliği ve kompr-
dorkapitalist köleliğide(kısaca yarı-feodal
sömürü ve zulmü)tasfiyeyi amaçlayan asgari prog-
ramı nasıl oluyorda tamamlanmış sayabiliriz.
Nasıl olurda"... baş çelişme asgari programa
denk...düşer"?Besbelli ki Rızgari işçi sınıfının
asgari programını,cephede yeralabilecek tüm sı-
nıflar üzerinde birleşebilecekleri bi programa
indirgemekle işçi sınıfının politikasını ulusal
burjuvazinin politikası ile çakıştırmaktadır.
Evet bir kere daha,kimdir,"...burjuvazinin si-
yasi aksiyonuna marksist kılıf"uyduranlar?İşçi
sınıfının asgari programını burjuvazinin ve
küçük burjuvazinin kabul edebileceği bir düzeye
"denk"düşüren Rızgari mi,biz mi?Azami program
temel çelişkiye tekabül eder deyip,gerçekte

azami programı da asgari programa indirgeyen Rızgari mi, biz mi?

Rızgari'nin baş çelişme ile asgari program arasına eşit işareti koyan anlayışının çarpıklığını gösterecek baş örnekler vermek mümkün.Çünkü baş çelişme bir evreden diğer evreye geçildiğinde,hata bir evrenin kendi içindeki farklı aşamalarında bile değişebilecek türden bir çelişmedir. Örneğin halk yığınlarıyla faşizm arasındaki çelişme,herhangi bir evrede baş çelişme olarak gündemleşebilir.Ama anti-faşist cephenin programı asgari program düzeyinde istisnai durumlarda tekabülüyet sözkonusu olabilmekle birlikte olamayacaktır.Halk güçleriyle faşizm arasındaki çelişkinin çözümü (nihai anlamda değil)her zaman ve her yerde asgari programın gerçekleşmesiyle çakışmayacaktır.

Rızgari'nin baş çelişkiyi salt siyasal-iktisadi temelden kopuk bir olgu olarak gören anlayışı da sakat bir anlayıştır.Baş çelişme, daha değindiğimiz gibi,mevcut çelişkiler içerisinde,"nisbi siyasi önem bakımından"önder rolü oynayan,ya da Stalin'in deyişiyle"siyasal yaşamın odak noktası" (Lenin de en zayıf halka'ya da zinciri sürükleyecek halka) olan çelişmedir.Ama salt siyasal önemi olan,salt politik yönü bulunan bir çelişme değildir.

Rızgari,baş çelişme asgari programa,temel çelişme azami programa denk düşer denklemi ile bu

birbirine sıkıca bağılı iki çelişme arasına Çin seddi de koyuyor. Baş çelişme, sık sık görüldüğü gibi temel çelişme ile ya da temel çelişmelerden birisiyle çakışabilmektedir. Örneğin, ülkemizdeki temel çelişmelerden birisi olan ulus ile sömürgecilik arasındaki çelişki içinde bulunduğumuz aşamada aynı zamanda baş çelişkidir de. Demokratik devrimlerini tamamlamış ülkelerde, diyelimki bir ABD, Fransa, Almanya vb. de bir tek temel çelişme, emek-sermaye çelişmesi vardır. Ve bu çelişme genellikle baş çelişme ile çakışmaktadır. Peki bu duruma göre, azami program baş çelişme ile de çakışabilmiş olmuyor mu? Hasılı, Rızgari'nin ortaya attığı teori iskambilden bir şato gibidir. Nere? -sinden dokunursanız yıkılmaktadır. Fazla dokunmayalım, çünkü yazık.

Rızgari, temel çelişki azami programa/azami program toplumsal devrime/toplumsal devrim üretim biçiminin değişmesine/tekabül eder. Şeklindeki bir denklem-teori anlayışından hareketle, "Tekoşin, sömürgeciler ve feodallar ile olan mücadelemizi Kürdistan'da üretim biçimini değiştirecek, yeni üretim biçimine geçecek bir düzeye terti..."ettiriyor demektir.

Rızgari, "Tekoşin, sömürge ve yarı-feodal yapının tasfiyesini bir devrim olarak görüyor. Oysa bu bir devrim olmayacaktır. Çünkü bir üretim biçiminin yerine bir diğerini koymayacaktır" demeye getiriyor.

Sömürge ve yarı-feodal tasfiye edecek olan UDD'i bir devrim olarak görmediği içinde, onu defterden siliyor.Yerine "anti-sömürgeci ulusal demokratik mücadele", "Mücadelemiz" terimlerini koyuyor.Devrim olarak,salt sosyalist devrim düşünüyor."Temel çelişkinin çözümü demek bir üretim biçiminin başka bir üretim biçimine dönüşmesi demektir"diyerek,bizim saptığımız temel çelişkinin çözümünün bir üretim biçimi değişikliğine yol açmayacağını,yani toplumsal devrime(ya da devrime)tekabül etmeyeceğini,bu nedenle bizim olsa olsa kapitalizmi geliştirme ve inşa amacında olduğumuzu falan söylüyor.

Konuyu biraz açalım,açalımki,"devrim"kavramıyla sadece oynayan ve olalanan devrim gevezeleri demogoji için boş alan bulamasınlar.

Sol'da bugüne kadar bir düzine devrim tanımı yapıldı.Çeşitli kalıplar oluşturuldu.Kimi devrimi,Rızgari'nin yaptığı gibi yüzeysel bir şekilde bir üretim biçiminin yerini daha ileri bir biçimin alması olarak,kimi de salt politik iktidarın el değiştirmesi olarak tanımladı.

Şüphesiz ikisini bütneleştirerek yapılan tanımlamalarda oldu.Yeni bir formül de biz vermek niyetinde değiliz.Sadece, Marks,Lenin ve Stalin tarafından yapılmış bir kaç tanımı aktaracak,sorunun yüzeysel bir biçimde, tek yönlü olarak kavranmasının yanlışlığını vurgulayıp,

sömürge ve yarı-feodal yapının tasfiyesinin niçin bir devrime tekabül ettiğini,ülkemizde temel çelişkinin çözümünün gerçek anlamda bir devrim olduğunu belirteceğiz.

Marks'ın,Ekonomik Politığın Eleştirisine Katkı'nın ünlü "önsözündeki" toplumsal devrim"tanımı şöyledir".

"Gelişmelerinin belirli bir aşamasında toplumun maddi üretici güçleri,o zamana kadar içinde hareket ettikleri mevcut üretim ilişkilerine,ya da bunların hukuksal ifadesinden başka birşey olmayan mülkiyet ilişkilerine ters düşerler.Üretici güçlerin gelişmesinin biçimleri olan bu ilişkiler,onların engelleri haline gelirler.O zaman bir toplumsal devrim çağı başlar İktisadi temeldeki değişme,kocaman üst-yapıyı,büyük ya da az bir hızla alt üst eder.Bu gibi alt üst oluşların incelenmesinde,daima,iktisadi üretim koşullarınının maddi alt üst oluşu ile.. insanların bu çatışmanın bilincine vardıkları ve onu sonuna kadar götürdükleri ideolojik biçimleri ayırt etmek gerekir."(A.g.y.sf:...) Bu tanımı,toplumsal devrim,bir üretim biçiminin bir diğerine dönüşmesidir biçimine sokmak bir zorlamanın ifadesi olabilir.Ve yüzeysel kalır. Çünkü yukarıdaki tanım "iktisadi üretim koşullarınının maddi ve alt üst oluşu ..","iktisadi temeldeki değişme..." nin yanısıra "üst yapı"nın "alt üst" oluşunuda içermektedir.

Ayrıca bu tanımın özellikle vurguladığı nokta üretici güçler ile üretim ilişkileri arasındaki çelişki, çatışma, noktasıdır. Ve devrim bu çelişkiyi çözmelidir.

Lenin, İki taktik'te, "Marksist açıda devrim" diyor, "yani üretim ilişkilerine uygun düşmeyen... eskimiş siyasal üst yapının, belli bir anda, zor yoluyla yıkılmasıdır." (A.g.y.sf:153)

Stalin, "İktidarın hangi sınıfın ya da sınıfların elinde olduğu meselesi, hangi sınıfın ya da sınıfların devrileceği ve iktidarın hangi sınıfın ya da sınıfların eline geçeceği meselesi" diyor, "bütün devrimlerin esas meselesi" dir. (M, D. D. sf:21)

Gene Lenin "Nisan Tezleri ve Ekim Devrimi" adlı kitapta yer alan sözlerinde "İktidarın bir sınıftan ötekine geçişi... devrimin birinci (ilk), başlıca ve esas belirtisidir." (Taktik Üzerine Mektuplar', A.g.y.sf:18) diyor.

Kısaca bir devrim herşeyden önce siyasal iktidar sorununu çözmelidir. Yukarıdaki tanımlarda politik iktidar sorunu, politik devrim, ön plana çıkıyor. İşçi sınıfı önderliğinde kaçınılmaz olarak proleter devrime bağlanacak olan ulusal demokratik devrim ve sosyalist devrimlerde, eski tip burjuva-demokratik devrimlerden farklı olarak yeni üretim ilişkisinin yukarıdan aşağıya sözkonusudur. Bu özgün durum, UDD ve sosyalist devrimlerde politik iktidar sorununu iki kat önemli kalmaktadır. Zira, yeni üretim ilişkilerinin

inşası,bu iktidar,sosyalizmin maddi koşullarını hazırlayacak olan demokratik halk iktidarı ya da proleterya diktatörlüğü aracılığıyla olacaktır.İktidarın saptı,eski-tip burjuva devrimlerde olduğu gibi devrimin sonuna değil,başlangıcına tekabül eder.

Bu kısa hatırlatmadan sonra,şimdi,temel çelişkinin çözümesinin,sömürge ve yarı-feodal yapının tasfiyesinin neden bir devrime tekabül ettiğini açıklamaya çalışalım.

Biz,Tekoşin-4'te Kürdistan'da temel çelişkiyi şöyle saptamıştık: "Temel çelişme,sömürge ve yarı-feodal yapının üretim ilişkileriyle yeni üretici güçler arasındaki çelişmedir.Kürdistan toplumunun iki niteliği yani sömürge ve yarı-feodal nitelikleri yüzünden bir değil,iki temel çelişme mevcuttur.Bu iki temel çelişme,ulus ile sömürgecilik ve halk yığınları ile özellikle feodalizm arasındaki çelişmelerdir.

"(Tekoşin,sayı:4,sf:193,bir eleştiri:Rızgari-Ala Rızgari ve Rızgari-5 üzerine)

Temel çelişkinin tanımını yaparken neden"özellikle feodalizm"demıştik?Çünkü "yarı-feodal yapının üretim ilişkileri"Feodalizmden ibaret değildir.Feodalite öncesi ilişkileri bir kenara bırakırsak,bu ilişkiler feodal üretim ilişkileri ve komprador'dur(işbirlikci)kapitalist üretim ilişkileridir.Zaten daha öncede uzunca açıkladığımız gibi,yarı-feodal yapı,feodalizmle

kapitalizmin,feodalizmin hakim olduğu bir bileşimini ifade eder,Bu bileşimini ifade eder. Bu bileşim de feodal ilişkiler ağır bastığı için,"özellikle feodalizm" diyorduk.Kısaca yukarıda verdiğimiz tanımı,biraz uzunca olmasının sakıncası yoksa,şu şekilde de ifade edebiliriz:
İki temel çelişki,ulus ile sömürgecilik ve başta köylülük olmak üzere halk yığınlarıyla başta feodalizm olmak üzere feodalizm ve komprador kapitalizm arasındaki çelişkilerdir."

Şimdi bu çelişkilerin çözümünün tam da bir devrim meselesi olduğunu,toplumsal devrime tekabül ettiğini açıklayalım.Ülkemizde temel çelişkilerden ve ilki ulus ile sömürgecilik arasındaki çelişkiydi.Bu çelişkinin çözümü ulusal devrime tekabül eder.A.Cabral'ı dinleyelim:

"Sınıfların gelişim süreçleri içinde üretim güçlerinin ve mülkiyet biçimlerinin birden değişimi sonucundaki şiddetle dönüşümlere devrim denir."(Gine'de Devrim,sf:III)

Bu tanım aşağı yukarı üretim biçiminin değişmesi şeklindeki,biraz evel değindiğimiz tanım-
la çakışmaktadır.Fakat bu tanımı getiren Cabral şunları'da söylemektedir:

"Öyle ise şu sonuca varabiliriz:Ulusal kurtuluş ancak,ulusal üretim güçleri her türlü ege-menlikten kurtulduğu zaman vardır."(A.y.sf:I20)

"...ulusal kurtuluşun temeli...her halkın kendi tarihine sahip olması hakkıdır,hedefi ise
...ulusal üretim güçlerinin gelişimini özgür-

lüge kavuşturacaktır."(A.y.sf:I2I)

"...eğer ulusal kurtuluşun, üretim güçlerinin gelişiminde derin bir değişimi gerektirdiğini kabul ediyorsak, görürüzki ulusal kurtuluşun bu olgusu kaçınılmaz olarak bir devrimle çakışmaktadır."(A.y.sf:I2I, a.ç.Cabral)

Evet, devrimi "üretim güçlerinin ve mülkiyet biçimlerinin (üretim ilişkisi, Tekoşin) birden değişimi..." yani üretim biçiminin (tarzının) değişimi (ki Rızgari'de hemen hemen böyle tanımlıyor) olarak tanımlayan Cabral, Rızgari'nin aksine, ulusal kurtuluşu da devrimle çakıştırmaktadır. Çünkü Cabral'ında belirttiği üzere ulusal kurtuluş, sömürgeci devletin, gelişmesini şiddete baş vurarak önlediği üretici güçleri bu gerici "gasp" tam kurtaracak, onları özgürleştirecektir.

Ulusal üretici güçlerin gelişmesi önündeki engelleri silip süpürecektir. Bunu şiddet kullanarak "ulusal güçlerin kurtuluş şiddetleri"ni kullanarak yapacaktır. Çünkü diyor Cabral, "...emperyalizmin ajanlarının canice şiddetlerine karşı, ulusal güçlerin kurtuluş şiddetleri olmadan ulusal kurtuluş yoktur." Rızgari, ulusal kurtuluşun, "...bayrağın direğe çekilip ulusal marş'ın çalmasıyla bitmediğini..." kabul ediyorsa, ulusal kurtuluş bir devrime denk düştüğünü de kabul etmelidir.

Açıktır ki, sorun, ulusal üretici güçlerin önün-

deki engeli kaldırmak, onların gelişim sürecini sömürgeci sömürü ve zulümden devrimci şiddet kullanarak arındırmak, özgürleştirmektir. Ulusal kurtuluş bu nedenle bir devrimdir. Bu devrim, Kürdistan gibi bir köylüler ülkesinde öz olarak köylü devrimidir.

Ülkemizdeki temel çelişmelerden ikincisi ise "...başta köylülük olmak üzere halk yığınları ile başta feodalizm olmak üzere feodalizm ve komprador kapitalizm arasındaki "çelişmeydi. Bu çelişme de feodal ve komprador kapitalist üretim ilişkilerinin (yarı-feodal yapının üretim ilişkileri) tasfiyesi ile çözülecektir. Yani, "sömürgeciler ve feodaller ile olan mücadelemizKürdistan da üretim biçimini değiştirecektir." Ama bunun yerine sosyalist üretim ilişkileri hemen konulamayacaktır.

Ulusal demokratik devrimin-politik anlamda-zaferi ile birlikte oluşacak siyasal iktidar esas olarak, proleterya öncülüğünde devrimci işçi-köylü iktidarı olacaktır. Bu iktidar ulusal demokratik devrimi tamamlayacak, sosyalizme geçiş aşaması olarak nitelenebilecek olan başlangıç aşamasında sosyalizmin maddi ve teknik temelini kuracaktır. Ve sosyalist devrimin görevlerine el atacak, sosyalizmin inşasına girişecektir.

Özetle, sömürge ve yarı-feodal yapıyı tasfiye edecek olan proleter devrimci ulusal demok-

ratik devrim stratejisi Rızgari'nin aksine toplumsal bir devrime tekabal eder.Rızgari'nin bunu toplumsal devrim olarak görmemesi onun marksist anlamda devrim teorisini mekanik bir biçimde kavramasında,daha doğrusu kavramasından ileri gelmektedir.

Rızgari,demokratik devrim ile sosyalist devrim arasındaki ilişkiyi de doğru olarak kavramamaktadır.O bu nedenle demokratik devrimin üzerinden atlamaktadır.

Lenin diyor ki:

"Sınıf bilincine sahip bir işçi,sosyalist mücadele uğruna demokratik mücadeleyi ya da demokratik mücadele uğruna sosyalist mücadeleyi unutabilir mi? Hayır,sınıf bilincine sahip bir işçi kendisine sosyal-demokrat (sosyalist-Tekeşin) adını verir,çünkü bu iki mücadele arasındaki ilişkiyi kavrar.Demokrasi yolundan, siyasal özgürlük yolundan geçmeksizin sosyalizme giden bir yol olmadığını bilir.Bu nedenle nihai amaç olan sosyalizme ulaşabilmek için tam ve tutarlı bir biçimde demokratlaşmayı elde etmek için çabalar.Demokratik mücadele ile sosyalist mücadelenin koşulları niçin aynı değildir? Çünkü işçilerin elbette bütün mücadelesinin herbirinde farklı yandaşları olacaktır. İşçiler demokratik mücadeleyi,burjuvazinin bir kesimi,özellikle küçük-burjuvazi ile birlikte yürütecektir.Öte yandan sosyalist mücadeleyi

ise burjuvazinin tümüne karşı yürüteceklerdir. Bürokrata (otokrasi, Tekoşin) ve toprak beyine karşı verilen mücadele, bütün köylülerle birlikte hatta halivakti yerinde köylülerle (zengin köylülük ya da köy burjuvazisi ,Tekoşin) ve orta köylülerle birlikte yürütebilir ve yürütülmektedir.Öte yandan, burjuvaziye karşı MÜCADELE, ancak kır proletaryası ile birlikte ve bundan dolayı da halivakti yerinde olan köylülere karşı tutarlı bir biçimde yürütebilir!" (Tarım Sorunları, sf:348-349)

"Anacak ekonomi politikten ve dünya devrimlerinin tarihidan tamamıyla habersiz olanlar, bunların iki ayrı ve farklı toplumsal savaş olduklarını görmezlikten gelebilirler." "Bir an önce" liği talep etmek süretiyle bu savaşların farklılıklarına gözlerini kapamak, insanın kendi kafasını kanadının altına saklayarak gerçeğin tahlilini yapmayı reddetmesine benzer." (A.y.sf: 349)

Rızgari, Lenin'in "işin ABC'si" dediği "bu temel marksist gerçekleri" kavrayabilmiş midir? Hayır. İşte ispatı: Kürdistan devriminin demokratik nitelikte bir devrim (bugünkü aşamada) olmadığını söyleyen ve yarı-utangaç bir şekilde sosyalist devrim öneren Rızgari, Sosyalist devrimle bağdaşmayan bir itifaklar politikasının savunabilmektedir.

Bunu, burjuvazi (o ulusal demiyor, ama ta kendisi-

dir)ve küçük burjuvaziyi müttefit görerek yapmaktadır.(Bkz.Sayı:5 ve başkaları) Oysa,Lenin, işçiler diyor, "... sosyalist mücadeleyi ise burjuvazinin tümüne karşı yürüteceklerdir." Biz, Tekoşin'in 4.sayısında demokratik devrim açısından bakıldığında da Rızgari'nin doğru ve tutarlı bir ittifaklar siyasetine sahip olmadığını belirtmiştik.Hangi açıdan bakılırsa bakılınsın,ister demokratik,ister sosyalist devrim açısından yaklaşılsın,Rızgari'nin ittifaklar politikası,bilimsel sosyalist bir politika değildir. Öncülük anlayışıda öyle.Rızgari-9'da sözde güçbirliği düzeyi ile ilgili olarak önerilen deklarasyon(ilke-protokol-gerekçe)incelendiğinde, Rızgari'nin proletarya öncülüğü kılıfı altında gerçekte mevcut tüm grupların(ki esasen herbiri ayrı bir sınıf eğilimini temsil etmektedir.Nesnel anlamda gerçek budur)karmasından oluşan hem parti hemde cephe işlevi gören bir model önerdiği görülecektir.Yazıyı uzatmak için sözünü ettiğimiz ilke-protokol-gerekçe metnini aktarmıyoruz.Okuyucu sözkonusu metni incelerse söylediklerimizin doğruluğunu görmekte güçlük çekemeyecektir.Güçbirliği ile ilgili olarak önerildiği söylenen protokolün özünde katılacak grupların örgüt bağımsızlığını yokeden,görüş ayrılıklarını yasaklayan bir nitelik taşıdığı göze batacaktır.Kısaca Rızgari'nin hiç bir temel sorunda(program,öncülük,ittifaklar vb.)net ve düzgün bir

politikası yoktur.O,düzgün ve doğru bir çizgi yerine bir eğri çizmiştir.Üstelik bu eğride ideolojik-politik birlikte önermektedir. Dahası Tekoşin'in kendisiyle aynı görüşleri savunduğunu fakat bilinçli olarak ayrılık noktaları çıkarmaya çabaladığını iddia etmektedir. Bir kere daha,Leni diyor ki:

"Opörtünizmle savaşta söz ederken,bugün opörtünizmin her alandaki belirleyici niteliğini, yanı bulanıklığını,şekilsizliğini ve kaynaklığını hiçbir zaman akıldan çıkarmamalıyız.Bir opörtünist,yapısı gereği,her zaman açık ve kararlı bir tutum takınmaktan kaçınacaktır,her zaman orta yolu arayacaktır,karşılıklı olarak birbirini dıştalayan iki görüş noktası arasında her zaman bir yılan gibi kıvrılacak ve her iki görüşlede "uzlaşmaya çalışacakve fikir ayrılıklarını,küçük değişikliklere,kuşkulara,masum ve saygılı öğütlere indirgeyecektir.vb.vb."(Bir adım ileri,iki adım geri,sf:242) Bir kelime dahi eklemeyi ustaya saygısızlık sayıyoruz.

SON BİRKAÇ SÖZ DAHA

Rızgari kendisine yönelik eleştirilerimizi birçok konuda cevapsız bıraktı.Bu eleştirilerin kendisinin "marksist tezleri"(I) dediği tezler üzerinde "endişe yaratmak",Rızgari'de "derin tahribatlar" yapmak amacı taşıdığını vb.ileri sürdürdü.Bu Rızgari'nin iyi bilinen huyudur.

O, ideolojik-politik acizliğini örtmek için, kendisi dışındaki siyasi hareketlerle polemige girmekten hep kaçınmıştır. Üstelik böyle bir tartışma platformunu ortadan kaldırmak için elinden ne geliyorsa yapmıştır. Temel meseleleri tartışmaktan ustalıkla kaçınmış, ilginç tartışma konuları ortaya sürmüştür. Proleter ahlak kurallarını hiçe sayarak saldırgan ve seviyesiz bir dil kullanmıştır. Eleştirilere cevap yerine küfürnameler kaleme alınmıştır. Bizim eleştirilerimiz karşısında da hayli rahatsız olduğu anlaşılan Rızgari, benzer yöntemlere sarıldı. Birçok gruba bir kaç satırla öldürücü eleştiri (I)vuruşları yapıyor, sayısız suçlamalarda bulunuyor ve "Aynı olgular Tekoşin içinde geçerlidir" diyerek, bu suçlamalardan bizide nasiplendirmeyi unutmuyor. Tekoşin üzerine kaleme aldığı, günlük gazete haberi boyutundaki habermetin'de dişe dokunur bir satır bulmak mümkün değil ama, düzine uluorta suçlama, tahrifat ve çarpıtma örneklerine rastlamak mümkün. Biz bu ucuz suçlamaları bir bir ele almayı sıkıcı ve gereksiz bir iş sayıyoruz. Sadece "Tekoşin içinde geçerli"denilen "olgular'dan biri üzerinde kısaca duracağız. Rızgari Tekoşin'in "İsminden Başka Herşeyi Türk Olan Bir Dergi" olduğunu ileri sürüyor. Bu "Türk olma iddiasını" içerik anlamında söylediğini belirtiyorsa da, dosdoğru söylemek gerekirse yalan söylüyor. O bu iddiasını Tekoşin'in kürtçe yayın yapmayışına dayandırıyor.

Bu anlamda "Türk" olduğumuzu söylüyor.
Tekoşin'in Kürtçe yayın yapmadığı doğrudur.
Bu hareketimizin daha başlangıçtan beri eksik--
liğini hissettiği bir konudur.Ve bu eksikliği
gidermek için de çabalıyoruz.Halihazırda,Kürt
dili,edebiyatı,kültürü konusunda yayın yapa-
bilecek düzeyde hazırlıklı değiliz.Bu önemli
görevi üstlenebilecek ölçüde,kadno ve imkanla-
ra sahip değiliz.Ama herşey birdenbire olmuyor.
Çaba ve zaman gerektiriyor.Fakat ne fark eder?
O görevi bir ölçüde yapanlar var.Falan işi kim
yapıyor,kim yapmıyor,bu değil sorun.Biz böyle
bakıyoruz.Ayrıca ideolojik ve politik konular
ayrı,bu ayrı bir sorundur.Kürt yada Kürdistanlı
olup olmamanın ölçütü Kürtçe yayın yapabilecek
olanaklara sahip olmak ya da olmamak değildir,
Ölçü buysa,bu olanaklara şu yada bu kadar sa-
hip bulunan salt Rızgari değildir,başkaları da
mevcut.Özgürlük Yolu veDDKD gibi. Ne varki Rız-
gari,bu noktada da başka bir ölçü bulup,onların
Kürt olmadıklarını "Türk" olduklarını söylemekte-
dir.Hasılı Rızgari'nin muhatapları değişince öl-
çüleri de değişiyor.Öyle anlaşılıyor ki o,ne ya-
pıp-edip,kendisi dışındaki Kürdistan'lı tüm grup-
ları "Türk"olarak niteleme çabasıdadır.Yok o
"Türk"tür,bu değildir falan filan.Bu anlayışın
temelinde,Türk olan herkese ve herşeye beslenen
bir düşmanlık duygusu görmek istemeyiz,ama,gali-
ba var.

Bir siyasi hareketin Kürt ve Kürdistan'lı oluşunu

belirleyecek tek ölçü vardır:Kürdistan gerçekle-
ri(sosyo-ekonomik,tarihsel,kültürel,kısaca bir
bütün olarak)karşısındaki konumu.Eğer bir siyasi
hareket,Marksizmi-Leninizmi,onun evrensel ve te-
mel ilkelerini Kürdistan'ın somut gerçekliği ile
bağımsız ve yaratıcı bir tarzda birleştirebilmiş
ve ideolojik-politik doğrultusunu böyle bir bilin-
sel sentezden çıkarmışsa,gerçek anlamda Kürdistan-
lı hareket o harekettir.Lenin'in sözleride bu
anlamdadır.İddia ediyoruz,Tekoşin,Kürdistan ger-
çekliğine en yakın düşen harekettir.Rızgari ise
bu gerçeğin en uzağındaki hareketlerden biridir.
Bunu daha önceki eleştiriyazımızda ve bu yazıda
yeterince göstermiş olduğumuz inancındayız.Hiç
bir demogoji.en yeni Türkçe sözlükten özenle ayık-
lanmış sözcüklerle,en keskin devrimci lafızlarla
ve herbiri bir paragraf tutan,soluk kesecek kadar
uzun ve heyecan verici cümleleriyle Rızgari'nin
de demogojisi bu eleştirilerin marksist mütevasını
ortadan kaldıramaz.

Rızgari ile polemige meraklı değiliz.Bizim amaci-
mız onun Troçkist çizgisini teşhir ve mahkum et-
mekti.Kanımızca 4.sayıdaki eleştiri yazısı ve bu
yazı ile birlikte,bu görev başarılmıştır.Rızgari'
nin işini bitirilmiş sayıyoruz.Çok gerekli olma-
dıkça bu konuya yeniden dönmeyi de düşünmüyoruz
Hepsi bu kadar.

ŞUBAT 1980 DEKLERASYONU VE REFORMİST ÜÇLÜNÜN ELEŞTİRİSİ

Bu yazıda ülkemizdeki devrimci hareketin reformist-revizyonist sağ kanadını oluşturan üç grubun, Özgürlük Yolu, Devrimci Demokratlar ve Devrimci Ulusal Demokratlar'ın (KUK yada TKDP) görüşlerinin eleştirisini yapacağız.

Tekoşin dergisinin 4. sayısında verdiğimiz sözü tutacağız.

Daha önce, bu grupların eleştirisini bazı temel konularda ortak fakat birkaç konuda da ayrı olarak yapmayı düşünüyorduk. Zira laftada kalsa bu üç grubun bazı temel konularda ayrı düştükleri gözleniyordu. Kendileri de ayrı ayrı gruplar olmalarını bunlara bağlıyorlardı. Ne varki deklarasyonun yayınlanması ile birlikte bu üç grubun eleştirisinin esas olarak hatta bütünüyle birleştirilmesinin daha doğru olacağı sonucuna ulaştık. Deklarasyon bizim görüşümüze göre, "Güçbirliği"nin ifadesi olmaktan çok bu üç siyasi hareket arasında ideolojik-politik birliğin esas olarak, hatta bütünüyle sağlandığının resmi belgesi oldu,

Bu eleştiride, ağırlıklı Özgürlük Yolu'nun görüşleri üzerinde durulacaktır. Çünkü, bu üç grubun üzerinde birleştiği çizgiyi formüle eden ÖY'dir. Deklarasyonda yer alan "ortak görüşler" in mimarı da ÖY'dur.

Üçlünün üzerinde birleştiği çizginin, bu arada deklerasyondaki görüşlerinde hemen hemen bünüyle ÖY'nun görüşleri(I) oluşunu, biz kendi payımıza doğal karşılıyoruz. Çünkü, Devrimci Demokratlar ile DUD'lar bugüne kadar teorik bir yayın organı dahi çıkartamadılar. Dolayısıyla yazılı ve bağlayıcı görüşleri olmadı. Devrimci Demokratlar bir süreden beridir "Jina Nu" adlı bir dergi çıkartmaktadırlar. Ne varki bu derginin bugüne kadar yayınlanan dört sayısında temel teorik konulara bir türlü sıra gelmedi.

"Devrimci Demokrat Gençlik" gazetesi ise teorik bir yayın organı değildi. DUD'ların çıkardığı "Xébat Jıbo Rızgariye Kürdistan" da bu türden bir yayın olmadı. Oysa ÖY bu alanda hayli başarılı oldu. Görüşlerini değişik türden yayınlarla büyük ölçüde formüle edebildi. Bu noktadaki

(I) ÖY'nun görüşleri derken, bizim ve ayrıca birçok siyasi hareketinde ortaklaşa savunduğu ve deklerasyonda da yer alan birçok doğru görüşün mimarı olma şerefini ÖY'na banşettiğimiz anlaşılmasın. Bu gerçeğe aykırı ve ÖY'nun hak etmediği bir övgü olur. Aksine orada yer alan birçok noktadaki tesbitler ÖY'na ait yada ona özgü görüşler değildir. Ancak bu görüşlerin bir bölümünün formülasyonunda ÖY'nun da payı olmuştur.

beceri ve tercübesi ona, genel devrimci hareketin Kürdistan biriminde kendisiyle aynı yelpazedeki, reformist-revizyonist kanattaki diğer iki grubu ideolojik ve politik olarak yönlendirme avantajı verdi. ÖY bu avantajı büyük ölçüde adı geçen iki grubun teorik-ideolojik düzeyinin geriliğinden ötürü kazanabildi. Bu iki grubun ideolojik mücadele alanında pek esameleleri okunmuyor. Onlar uzun süre kendilerinden bu alana girme cesareti bulamadılar. Tam mindere çıkacakları vakit de ÖY'na teslim oldular. Esasen onlar açısından farklı bir tutum ciddi ve haklı nedenlere dayanmıyacaktı. Çünkü ÖY dışındaki bu iki grubun savunduğu görüşler ÖY'nun formüle ettiği görüşler oluyordu. DUD'lar sözlü tartışmalarda bir çok önemli sorunda ÖY'dan hayli farklı görüşler ileri sürüyorlardı, fakat, biz kendi payımıza onların bu tutumunu inandırıcı bulmuyorduk. Nitekim bunda haklı olduğumuz anlaşıldı. Reformist-3'nün birliğini engelleyebilecek tek konu Kürdistan'da hakim üretim biçimi olabilirdi. Çünkü üçlüden Devrimci-Demokratlar Kürdistan'da hakim üretim tarzının kapitalizm olduğunu savunuyorlardı. Bu grubun yayın organı "Jina Nu" dergisinde bu görüş bir kaç satıra da olsa yer almıştı. Orada şöyle deniyordu:

İşbirlikçi toprak ağalarının topraklarına dokunmayan sömürgeci burjuvazi, CHP ağırlıklı hükümet zamanında, Kürdistan'da egemen olan kapitalist

üretim ilişkilerinin bir sonucu olarak toprak ağaları topraklarından kopmaları gerekirken kopmadan kapitalistleşmiş toprak ağaları duruma düşmeleri süreci hızlanmıştır. Üretim araçlarını kaybetmeden kapitalist nitelik kazanan işbirlikçi ağalar üst yapıda feodal ilişkileri korumak için her çeşit aşiret çelişkilerini kullandılar ve kullanıyorlar."(Jina Nu.sayı:I sf:I7abç)

".....Bu olguyu kapitalist üretim ilişkilerinin ağır bastığı sömürge ülkemizde....."(Jina Nu, s:2,sf:67)

Yukarıdaki alıntılarda neyin anlatılmaya çalışıldığını sökebilmek her yiğidin karı değil. ayrıca vakit,sabır ve titizlik ister.Yani ince iş?Bizim vaktimiz sınırlı ayrıca kağıt da oldukça pahallı.Yoksa Devrimci-Demokratların çok hoşlandıkları ve o yüzden de sık sık okşamadan edemedikleri o,"Kapitalist toprak ağaları"yla ve diğer esrarlı ifadelerle biraz ilgilenirdik. Bizi şimdilik ilgilendiren "Kürdistan'da ege-men olan kapitalist üretim ilişkileri..."ve aynı anlamda gelen" "...kapitalist üretim ilişkilerinin ağır bastığı sömürge ülkemizde....." satırlarında ifade edilmiş görüşlerdir.Deklerasyonda anladığımız kadarıyla bu görüşte-ki yanlış bir görüştür-terk edilmiştir.

(..I)Bizim OY'nun görüşleri dediğimiz görüşle onun da paylaştığı doğru görüşlerden çok bizim ve birçok siyasi hareketinde paylaşmadığı görüşlerdir.

Ya da çelişik bir durumun olduğunu farketmemişlerdir. Deklerasyon da yer alan görüş bizim de paylaştığımız ve savunduğumuz aşağıdaki görüştür:

"Günümüzde, ağalık, şeyhlik, seitlik ve aşiret kurumu, bir çözümlüş süreci içinde olsa da hala Kürdistan'ın ekonomik, politikve ideolojik yaşamında canlı ve etkindir. Sömürgeci güçlerde, artık kendilerine karşı direnmeyen ve kendi otoritelerini tanıyan bu gerici unsurlarla uzlaşıyor, onları, Kürdistan'a ilişkin sömürü ve baskı politikalarının temel dayanağı olarak ayakta tutuyorlar." (Ulusal Demokratiki Güçbirliği Dek.sf:18/19)

Yukarıdaki satırlarda ifade edilen görüş, Kürdistan'da feodalizmin ağır bastığı, yani "etkin" olduğu görüşüdür. Bağlı olarak, feodal sınıfın sömürgeciliğinin "temel" dayanağı "olduğu görüşüdür. Ayrıca, "...sömürgecilik Kürdistan'da üretim güçlerinin gelişmesini engelleyerek geri feodal yapının ve aşiret kurumunun ayakta kalmasına yol açtı." (A.y.sf:14) şeklindeki ifadelerde aynı görüşü pekiştiren ifadelerdir. Olaki Devrimci Demokratlar tersini iddiaya kalkışabilirler. Çünkü, örneğin "etkin" sözcüğü her zaman egemen ya da hakim anlamına gelmez. Otaktirde kendilerine Kürdistan devriminin niteliği, görevleri, hedefleri ve temel (itici) güçleri konusunda deklerasyonu incelemelerini (eğer daha önce vakit bullamadılarsa) salık veririz. Çünkü bir ülkede hakimüretim tarzı boş yere araştırılmaz.

Syadığımız bu temel meseleleri açıklığa kavuşturmak için araştırılır.Eğer sözünü ettiğimiz temel sorunlarda ortak görüşlere ulaşılıyorsa, o zaman hakim üretim tarzı konusundaki ayrılık havada asılı.kalır.Kaldıki kapitalizmin hakim üretim biçimi olduğunu ileri sürenler,bunu biraz olsun kanıtlama çabası dahi göstermediler. Belirtelimki,bu tespiti savunanlar (tabi ki tek satırla) Kürdistan'ın sömürge statüsü içinde olduğunu da savunmaktadırlar.Oysa Kürdistan'da kapitalizm hakim üretim tarzı olsaydı ülkenin sömürge niteliği de büyük ölçüde geçerliliğini yitirecekti.Yani Kürt ulusu için sömürge bir ulus yerine bağımlı ulus demek gerekecekti.Zira bu iki bağımlılık kategorisine dahil ülkeler arasındaki başlıca farklılık,sosyo-ekonomik gelişkinlik düzeyleri,başka bir deyişle,kapitalist bakımdan gelişme düzeyleri arasındaki farklılık olmaktadır.Geçmişte ve günümüzde sömürge nitelikteki ülkelerin hepsinin bir diğer niteliğinin de ortak yarı-feodal yapıları oluşu,yarı-feodal ekonomik yapınının sömürge statüsü ile ayrılmaz bir bütünlük taşıması sebepsiz değildir.İşte devrim öncesinin Vietnam'ı,Güney Yemen'i,Portekiz sömürgeleri,Çin'i vb.işte günümüzün sömürgeleri ve de elbetteki Kürdistan.

Birşey daha var,Çin 1840'lardan devrime (1949) dek 109 yıl,Vietnam 1897'lerden Kuzey'de 1954'e Güney'de 1973'lere kadar yarım yüzyıllı bir hayli

aşkın bir süre yarı-feodal sosyo-ekonomik yapılarını korudular.Yani bizim gibi ülkelerde ve bizim ülkemizde üstelik emperyalizm çağında kapitalizm öyle baş döndürücü hızla gelişmiyor. Kürdistan'ın doğrudan bir biçimde emperyalist ülkelerin,değil emperyalizme yarı-bağımlı hafif sikletlerin sömürgesi olduğunu da unutmuyalım.

Sözü uzatmadan bağliyalım...Bizca reformist üç'lünün ideolojik-politik birliği söz konusudur. Bunun için ciddi sayılabilecek herhangi bir engel kalmamıştır.Şayet onların örüğütsel birliğini engeleyen bir terslik varsa oda yapay olmaya mümkündür.

Yukarıda açıkladığımız nedenlerle üç siyasi hareketin eleştirisini birleştiriyoruz.Deklerasyonda yer almayan ya da yeterli açıklık taşımayan görüşler için sık sık Özgürlük Yolu dergisine baş vuracağız.Kendimizi deklerasyonla sınırlandırmayacağız.

Üçlünün üzerinde birleştiği reformist-revizyonist çizginin teşhiri ve tecriti Kürdistan özelinde büyük önem taşımaktadır.Çünkü, bu çizgi Kürdistan' da egemen olan çizgidir.Genel devrimci harekette bugün egemen olan sapma üçlünün temsil ettiği sapmadır.Bugüne kadar bu sapma ile ciddi ve tutarlı bir ideolojik mücadelenin sivri ucu bu sapmaya yöneltilmelidir.Kürdistan'da bilimsel sosyalist çizginin egemen kılınması öncelikle bu sapmanın etkisizleştirilmesi ile mümkündür.

Bu görevi gücümüz ve imkanlarımız oranında yapmaya çalışacağız.

Dünya devrimci pratiği, işçi sınıfı ve emekçi kitleler arasında, başlangıçta, sağ yada sol nitelikte sapmaların etkinlik kurduğu bir çok ülke örneğinin olduğunu gösteriyor. Ama sonuçta bu tür burjuva ve küçük burjuva sosyalist akımların parlak dönemleri son bulmuş, tarihe karışmıştır.

Unutulmamalı ki, bu tür sapmaların en çok güçlendiği yaşama şansı bulduğu dönemler, nispeten barışçıl, durağan dönemlerin yanısıra, özellikle, gerici rüzgarın bütün şiddetiyle estiği, yılgınlığın alabildiğine geliştiği dönemlerdir. İşte bugün böylesine zor bir dönem yaşanıyor. Bu durum sağ sapmalarla, proletarya-dışı sınıflardan kaynaklanan reformist görüşlerle mücadelenin bir kat daha önem kazandığını gösterir.

1977

KÜRDİSTAN DEVRİMİNİN BAZI TEMEL MESELELERİ VE REFORMİST-ÜÇLÜNÜN GÖRÜŞLERİ

DEVİRİMİZİN NİTELİĞİ VE TEMEL GÜÇLERİ:

Üçlünün, Kürdistan devriminin niteliği ve itici güçleri konusundaki "ortak görüşler"i deklarasyonda aşağıda ki tarzda ifade ediliyor:

"Kürdistan'da özgürlük ve demokrasi mücadelesi, işçi ve köylü temel ittifakına dayanan ve diğer emekçi ve yurtsever katmanların da yer aldığı bir cephede ifadesini bulur." (UDG, Deklarasyon, sf:20, abç-)

"Kürdistan'da ulusal demokratik hareket işçi ve köylü kitlelerine kent küçük burjuvazsine, aydınlara dayanıyor.Devrimin zaferi için bu güçlerin birliğini oluşturmak zorunludur"(A.g.y. sf:22).

"Kürdistan köylüsü,ulusal kurtuluş hareketinin temel yığınsal güçüdür."(A.y.sf:2I)

"Sömürge ve bağımlı ülkelerin ulusal kurtuluş hareketlerinde görüldüğü gibi,Kürdistan'da da,ulusal hareketin belli bir aşamasında,burjuvazinin en azından bir bölümünün ulusal hareketi desteklemesi veya tarafsız kalması mümkündür ve bu durum gözden uzak tutulmamalıdır."(A.y.abc. sf:20)

Deklerasyonda Kürdistan toplumunun önündeki tarihi adımın ulusal demokratik devrim olduğuda belirtilmektedir.Şöyle toparlanmıştı:

"Devrimimizin ittici güçleri ise proletarya, köylülük,şehir küçük burjuvazisi ve belirli dönemlerde ve belirli ölçülerde milli burjuvazidir."(Tekoşin,sayı:4,sf:I72)

"Kürdistan devriminin önder gücü proletarya partisi önderliğindeki proletaryadır.Temel güç köylülüktür."A.y.sf:I73)

"İşçi sınıfı önderliğinde sağlam bir işçi-köylü ittifakı kurulmalıdır.Kürdistan devriminin ittifakları içersinde belirleyici olanı devrimci işçi-köylü ittifakıdır,"(A.y.sf:I78)

Görünüşe göre deklerasyondaki görüşlerle Tekoşin'in görüşleri arasındaki tek farklılık ulusal

burjuvazi konusunda göze çarpmaktadır.

Bu konuda üç grubun deklarasyonda yer alan ortak görüşü, Kürdistan'da burjuvazinin bütünün işbirlikçi bir nitelik taşıdığı, bu burjuvazinin ulusal nitelikte bir kanadının halihazırda mevcut olmadığı doğrultusundadır. Yukarıya çıkardığımız satırlarda biraz muğlak bırakılmakla birlikte ifade edilen budur. Aşağıdaki sözler üçlünün görüşlerini daha açık kavramamıza yardımcı olabilir:

"Daha açık bir deyişle, bugün Türkiye Kürdistan'ında, adına "ulusal burjuvazinin" politik hareketi denebilecek, ulusal anlamda, belirgin bir burjuva örgütlenmesi görünmüyor."

"Kuşkusuz, ulusal hareketin gelişim seyri içinde Kürt burjuvalarının tutumunda değişiklikler görülmesi doğaldır. Uluslararası demokratik hareket güçlenip geniş yığınları sardığı zaman burjuvazinin saflarında belli bir ayrışım görülmesi, "ulusal burjuvazi" diye nitelenebilecek bir kesimin, belirgin ve örgütlü biçimde ortaya çıkarak ulusal harekete katılması mümkündür."

(Uluslararası sorun üzerine, Özgürlük Yolu, s:30, sf: 27/28)

Ö.yolu, ulusal hareketin yığın karakteri kazandığı ileriki bir aşamada bugün için bütününü işbirlikçi olarak nitelediği Kürt burjuvaları, içerisinde bazılarını kopararak ulusal harekete katılacağını ve bunların ulusal burjuvaziyi teşkil

edeceğini söylüyor.Halihazırda ise Kürdistan'da ulusal bir burjuvazinin bulunmadığını iddia ediyor.Elbetteki,onu temsil eden politik bir hareketinde.Ö.Yolu ve üçlünün ulusal burjuvaziden burjuvazinin belirli iktisadi ve siyasi özellikleri olan bir zümresini ya da kanadını değil, hangi kanada mensup olursa olsun yurtsever ve demokrat bir tutum takınabilen tek tek burjuva unsurların-böyle unsurlar her kanatan çikabilir, toplamını anlıyor.Oysa marksisit literatürde sorun tamamen farklı bir biçimde konuluyor.Literatürde,ulusal burjuvazi ile komprador-işbirlikçi-burjuvazi arasındaki fark,belirli bir aşamadaki politik tutum farklılığına indirgenmiyor.Hatta,ulusal burjuvazi ile komprador burjuvazi arasındaki ayırım,belirli bir aşamadaki politik tutumlarına bakılmaksızın iktisadi ve toplumsal konumlarına,objektif konumlarına bakılarak yapılıyor.Ulusal burjuvazi-ki genellikle ve esas olarak orta burjuvaziye denk düşüyor-iktisadi ve siyasi yapısı gereği sürekli yalpalayan bir burjuvazidir.Bu burjuvazi Çin'de 1919 devrimine kadar ulusal harekete önderlik etmiş,1927 ye kadar ÇKP ile ittifak kurmuş olmasına rağmen,1927 den 1931 Japon işgaline kadar karşı-devrim saflarında bulunuyor,eski yurtsever ve demokrat tavrını sürdürmüyordu.Ama ÇKP bu duruma bakarak onu komprador-işbirlikçi-burjuvazinin içerisinde mütalaa etmiyordu.Çünkü,

geçen süre zarfında bu burjuvazi nitelik değiştirecek komprador büyük burjuvaziye dönüşmemiştir. Nitekim Japon işgalinin başlangıcı olan 1931 den itibaren yeniden ulusal harekete katılmış, anti-Japon cephede yer almıştır. Aynı şekilde Çin de ve Vietnam da toprak ağaları sınıfı ile komprador burjuvazinin belirli kanatlarının ulusal harekete, cepheye katıldıkları ve tarafsız kaldıkları dönemler oldu. Ancak Vietnam İşçi Partisi ve ÇKP daha çok uluslar arası ilişkilerin ülkeye yansımalarının sonucu olarak ve istisna kabiline ortaya çıkan bu durumdan hareketle bu sınıfları eskisinden farklı bir yere oturtmadılar. Onları gene işbirlikçi sınıflar olarak görüyor, ancak düşman kamptaki ilişkilerden yararlanmak ya da düşman kampta bölünme yaratacak bir siyaset izlemek şeklinde formüle edilen ilkeyi uyguluyorlardı .

Açıktır ki, bir toplumdaki sınıf-tabaka ve zümreleri devrimci ve gerici olarak nitelerken belirli bir zaman daki politik tutumları değil, temsil ettikleri üretim ilişkileri, bu ilişkilerin üretici güçlerin gelişmesinin biçimleri olup olmadıkları ölçü alınır. Başka bir deyişle, belirli bir ülkede ve belirli bir tarihi süreçte çıkarları üretici güçlerin gelişmesinden, devrimden yana olan sınıf, zümre ve tabakalar nesnel olarak devrimcidirler. Fakat söz konusu güçler her yerde ve her zaman bu nesnel konumlarına denk düşen

bir politik tavır içinde görülmezler.Bu tür sapmaları ölçü alıp bu sınıfların niteliğini saptamaya kalkışmak kişiyi yanılgılara sürükler. Bu açıklama her sınıf için olduğu gibi milli burjuvazi için de geçerlidir.

Ulusal burjuvazi ile işbirlikçi-komprador-burjuvazi,burjuvazinin ayrı ayrı zümreleridir,Bu iki zümre arasında belli bir hiyerarşi söz konusudur.Her iki zümrenin farklı siyasi ve iktisadi özellikleri mevcuttur.Bu konuda daha etraflı bilgi için Tekoşin-4'e bakılabilir.Burada çok kısa bir açıklama ile yetineceğiz.

Ulusal burjuvazi,burjuvazinin,emperyalizle en az bağları olan kanadıdır.Komprador burjuvazi ise varlığı ve gelişmesi bizzat emperyalizme bağlı bulunan,ona göbeğinden bağımlı durumdaki burjuvazidir.Ulusal burjuvazinin temsilcisi bulunduğu kapitalist ilişkiler-Mao,buna "milli kapitalizm"diyor,üretici güçlerin gelişmesi önündeki esas engeli oluşturmazlar.Komprador burjuvazinin temsilcisi olduğu kapitalist ilişkiler ise-literatürde "komprador kapitalizm"deniyoesas olarak üretici güçlerin gelişmesinin engeli durumundaki,gerici nitelikteki ilişkilerdir. Komprador kapitalizm,feodalizmi bir ölçüde tasfiyeye uğrattıyor olmasına,ikili bir etkide bulunuyor olmasına rağmen,onunla esas olarak ittifak halinde bulunur.Feodalizmle uzlaşmaz bir çelişki içinde bulunmaz,onunla birlikte en geri ve gerici üretim ilişkilerini meydana getirir.Bizim gi-

bi ülkelerde ulusal burjuvazi daima cılızdır. Çünkü,feodalizmle birlikte emperyalizmin ve emperyalizme bağımlı komprador kapitalizmin baskısı altındadır.Ve gelişemez.Onun feodalizm ve kapitalizm ile bağları bulunmakla birlikte güçlü gelişkileride vardır.Bu yüzdendirki ulusal burjuvazi,toplumdaki devrimci güçlerden birini oluşturur.Fakat,belirli bir yere kadar ve belirli ölçüler dahilinde .Sözkonusu bağlantılarında;ötürü istikrarlı bir politik tutum takınmaz, sürekli olarak yalpalar.

Kürt milli burjuvazisininde sömürgeci devletler,emperyalizm,komprador kapitalizm ve feodalizmle bağları mevcuttur.Ama bütün bu gerici bağlarına rağmen Kürt milli burjuvazisi kendine özgü taleplerle sömürgeci dört devlete karşı henüz mücadelle halindedir.Bu burjuvazi sömürgeciliğe karşı savaştığı ölçüde ve savaştığı yere kadar devrimci bir nitelik taşır ve Kürdistan proletaryasının müttefikleri arasında yer alır.Ulusal ve demokratik halk devriminin temel güçleri arasında bulunur.

Kürdistan burjuvazisi ağırlıklı ticaret burjuvazisidir.Komprador burjuvazide esas olarak ticaret burjuvazisi niteliği taşımaktadır.Ulusal nitelikteki ticaret burjuvazisi daha çok iç ticarete yoğunlaşmıştır.Dış ticaret sömürgeci devletin(T.C.)tekellerinin kontrolü altındadır. Bu tekellerle işbirliği halindeki komprador bur-

juvazi de bu alanda belirli bir rol oynamaktadır.

Kürdistan komprador burjuvazi ile Kürt ulusal burjuvazisinin ticaret sektörü dışında nispeten belirgin oldukları bir diğer alan da inşaat ve inşaat malzemeleri sağlayan sanayi alanı ile ulaştırma sektörüdür.

İmalat, madencilik ve enerji sanayi olmak üzere üç kesimden oluşan sanayi sektörü Kürdistan'da hemen hemen sütünüyle sömürgeci devlet tekelcilerinin işgali altındadır. Komprador burjuvazi ile ulusal burjuvazinin en belli belirsiz oldukları alanlar bu alanlardır.

Toprak ve tarım burjuvazisi ağırlıkla komprador bir nitelik taşımaktadır. Bu alanda zengin köylülüğe tekabül eden çekirdek halinde bir ulusal burjuvazi de var vardır.

Kürdistan'a kapitalizmin girişi ve bu toplumsal sınıfların oluşumuna gelince... Ö.Yolu yıllardan beridir "son 30-40 yıl", "son 25-30 yıl" vs. gibi değişen rakamlar verip durur. Deklerasyon da da bu tarih "son 30-40 yıl" olarak geçiyor. Yani 1940 ve 1950'lerden bu yana deniyor.

Bize göre Kürdistan'da kapitalizm embiriyon halinde daha 1923-40 döneminde ortaya çıktı. Kesin bir tarih vermek gerekirse 1927-1930 diyebiliriz. Kürdistan'a kapitalist ilişkiler uluslararası emperyalist tekeller ve Türk burjuvazisinin eliyle taşındı. Ve bu ilişkiler ilk olarak demir yolu ve inşaat (imar ve bayındırlık) sanayi-

inde boy verdi.Kürdistan proletaryasında ilk olarak bu tarihten (1927-1930)itibaren ve aynı alanlarda belirdi.Komprador burjuvazide yine çkirdek halinde(1930-33 ler diyebiliriz)sonrasında şekillenmeye başladı.1940 lardan itibaren de ulusal burjuvazinin oluşum süreci başlar. Proletarya ve burjuvazinin,dolayısıyla kapitalizmin nispeten hızlı bir gelişme göstermeleri ise sömürgeci burjuvazinin Kürdistan da otoritesini yenilediği ve pekiştirdiği,artık Kürdistan' a güvenilir bir pazar gözüyle bakmağa başladığı, feodal toprak ağaları sınıfıyla tarihsel uzlaşmayı gerçekleştirdiği 1940'lı yıllardan itibaren, daha çokta 1960 sonrasında gerçekleşti.1960'lı yılları takiban kapitalist ilişkiler Kürdistan tarımında da görünmeye başlandı.

"Kürt ve Kürdistan'lı burjuvazi köken olarak toprak ağalarına,tüccar ve bürokrat aydın tabakaya Kürdistan proletaryası ise köylülüğe ve zanaatçılara dayanır.

Çok kısa olarak toparladığımızda,modern üretim ilişkilerinin ve modern toplumsal sınıfların oluşumu bu şekilde gerçekleşti.

Reformist-revizyonist üçlüye göre Kürdistan da ulusal nitelikte bir burjuvazu bulunmadığı için onun politik temsilcisi durumunda olan bir burjuva örgütlenmeside yoktur.Oysa gerçek bunun tam aksisidir.Kürt ulusal burjuvazisi bazı feodal unsurlarla birlikte ulusal harekete uzun süre

önderlik etmiş ve halada ulusal hareketin önderliği üzerindeki hakimiyeti bütünüyle kırılmış değildir. Elbetteki, bu önderliği kendi politik örgütlenmesi aracılığıyla gerçekleştirmiştir. Tekoşin-4'de bu konuyla ilgili olarak şunlar söyleniyordu:

" Bir bütün olarak Kürdistan'da burjuva demokratik devrim süreci 19.yy.ın başlarında şekillendi. Bu sürecin başlangıcı için bir tarih saptamak gerekirse 1806 daki Abdurrahman Paşa hareketini alabiliriz. Yani eski tipte demokratik devrim süreci ülkemiz özgülünde 1806 dan itibaren gelişti diyebiliriz. Şüphesiz ki, bu süreç günümüze kadar çeşitli aşamalardan geçti. Bu aşamaları kabaca şöyle sıralamak mümkündür:

.....

- 1-19.yy. Kürt ulusal hareketleri (1806-1880)
- 2-Güney, kuzey ve doğu Kürdistan daki ulusal hareketler (1918-1946)
- 3-Güney Kürdistan kurtuluş hareketi (1961, 75)
- 4-75 sonrası dönem.....

Bütün bu aşamalarda sürecin burjuva-demokratik (nesnel olarak) niteliği değişmedi. Her aşamanın ortak hedefi ulusal ve sömürgeci baskıyı yani, yabancı boyunduruğunu ortadan kaldırmak, "...kendi topraklarında bağımsız bir Kürdistan devleti kurmaktı." (Halfin) Bu ortak yanın yanısıra her aşamanın bazı ayırıcı özellikleri taşıdığı muhakkak. Şöyleki 20.yy.a kadar burjuva demokratik

ulusal hareketin önderliği bütünüyle feodal unsurların elindeydi.Ve burjuva-demokratik öz cılızdı.20.yy.ın birinci yarısında feodal unsurlar önderliği belirli ölçüde aydınlarla paylaştılar. Ve ulusal hareket ilk olarak nispeten örgütlü bir yapıya kavuştu.(x) Ve bu milliyetçilik yarı-burjuva yarı-feodal özellikler taşıyan bir milliyetçilikti.Kürdistan Demokrat Partisinin(KDP) kuruluşunu izleyen 1946 sorasındaki dönemde ise (daha belirgin olarak 1961 sonrasında)ulusal hareketin önderliği adım adım milli burjuvazisine ve küçük ve orta toprak ağalarına geçti.

(x) 1939 yılında "Hevi". (umut) adında illegal bir politik örgüt kuruldu.1942 de "komel"örgütü, İran Kürdistan'ında Mehabat 'da kuruldu.Bu örgütün, İran Kürdistan'ındaki kolu İ.Ahmet tarafından oluşturuldu.Komel ve Hevi örgütlerinden bazıları Mustafa Barzani önderliğinde ve 1945 te(Azadi Partisini)kurdular.Irak Komünist Partisinin bölünmesi üzerine 1945 de Irak Kürdistan'ı Komünist Partisi(Şoreş Partisi)kuruldu.Bunu takiben "Rızgari'ye Kurd" adlı bir parti oluşturuldu.Mevcut partileri Barzani öncülüğünde birleştirilmesi ile 1946'da "Irak Kürdistan Demokrat Partisi"teşkil edildi. 1940 lardan sonra yoğunlaştığını gördüğümüz bu örgütlenme çabaları,Kürt toplumundaki değişik sınıfların ulusal hareketin öncülüğü üzerindeki mücadelelerini yansıtıyor.

1975 yenilgisinden sora yeniden boy veren ve günümüzde devam eden ulusal hareketinde önderli-ği yine aynı sınıflarda,yani Kür milli burjuvazisi ile küçük ve orta toprak ağaları (elbeteki hep-si değil,bir bölümü)ndedir.KDP'ler ve KYB Kürt milli burjuvazisi ile küçük ve orta toprak ağa-larını siyasal partileridir.Yüzeli yıllla aşkın bir dönemi kapsayan burjuva-demokratik ulusal hareketin önderliği üzerinde Krüdistan proletar-yasını etkileri (daha çok ideolojik)yeni görül-mektedir.Fakat önderlik hala esas olarak milli burjuvazidedir."(A.g.y.sf:157-159)

Yukarıda da belirtilmiş olduğu gibi KDP ler ve KYB bu burjuvazinin,yani Kürt ulusal burju-vazisinin siyasal arenadaki belirgin örgütlen-meleridir.Bu örgütlerin yönetiminde,dolayısıyla özellikle Kürdistan bütünü açısından bakıldığında ulusal hareketin önderliği üzerinde belirli bir rol oynayan bir diğer kesimde ulusal burjuvazi-nin yanısıra küçük ve orta toprak ağalarının bir bölümüdür.İşte genellikle"feodal unsurlar"olarak anılanlar bu kesimlere mensupturlar.Çünkü Kür-distan toprak ağaları sınıfının en irilerinin men-sup olduğu büyük toprak ağaları zümresi içinden 19.yy.ve 20.yy.ın başlangıcından farklı olarak ulusal harekete katılan unsurlar yok ya da yok denecek ölçüdedir.

Yer gelmişken bir daha belirtelimki Kür ulusal burjuvazisi yarı-feodal,yarı-burjuva bir zümre-dir.

Onun feodal baskı ve sömürü ile ilgisi ve ilişkisi henüz tümden kesilmiş değildir. Nede olsa sömürge ve yarı-feodal bir ülkenin burjuvazisidir. Ancak, onun ağır basan yanı burjuvalığıdır ve bu yanı giderek güçlenmektedir.

Biz, geçmişte ve günümüzde ulusal hareket burjuva-feodal güçlerin önderliği altındaydı derken, buradaki "burjuva-feodal" sözcüğünü yukarıda ifade ettiğimiz tarzda kavırıyoruz. Yani hem hareketin önderliği üzerinde feodal sınıfın adı geçen bölümüne mensup unsurların rolü olduğu için hem de Kürt ulusal burjuvazisi yarı-feodal bir özellikte taşıdığı için. Değişik siyasi gruplarda reformist üçlüde "burjuva-feodal" terimini sıkca kullanmaktadır. Ama onlar, bu sözcükten, buradaki "burjuvalar ve feodal"lerden genellikle yanlış bir biçimde komprador burjuvazi ve feodal sınıfı anlamaktadırlar. Bu terimle onlar genel olarak Kürt egemen sınıflarını kastetmektedirler.

Ö.Yolu dergisinden çıkardığımız aşağıdaki satırlar bu görüşümüzü açıklıkla doğrular niteliktedirler:

"Günümüzde Kürt toplumu içerisinde, geniş yığınların özgürlük ve demokrasi konusundaki ortak özlemlerine karşılık, farklı politik çizgiler var olduğu ve bunların kimi zaman birbirleriyle sert bir mücadeleye girdikleri görülmektedir. Buda türlü iç ve dış etkenlerden kaynaklanıyor. En başta Kürt toplumundaki farklı sınıflar,

ulusal soruna farklı bir gözle bakıyorlar. Ortaya çıkan çeşitli gruplar, politik çizgiler arasında iki başlıca çizgi giderek beraklaşıyor. Bunlardan biri Kürt feodal sınıfının ve burjuvazinin çıkarları tarafındañ belirlenen hattır: Ulusal sorunu her türlü demokratik özünden boşatmakta ülkedeki ve dünyadaki devrimci güçlerle dayanışmadan kaçınmakta gerici ve emperyalist güçlerle uzlaşmaya, teslimiyete varmaktadır. Bu politik çizgiye damgasını vuran Kürt fedal sınıfıdır. Özünde gerici ve ulusal harekete karşı olan bu sınıf, gelişen ulusal hareketi kendi çıkarlarına göre yönlendirmek, devrimci ve demokratik gelişmeyi saptırmak için bu yola baş vurmaktadır. Açığırtki, bu ulusal ve demokratik birçizgi değildir ve toplumu kurtuluşa götürmez. Bu politikayla olsa olsa Kürt halkının gücü, enerjisi, feodal güçlerin, gerici ve emperyalistlerin çıkarları için heder edilir, boş yere harcanır.

Ulusal harekete ikinci çizgi emekçi Kürt halkının, Kürdistan işçilerinin ve yoksul köylülerinin damgasını taşır. Bu ulusal soruna işçi sınıfının dünya görüşü açısından çözüm getirmek isteyen politik çizgidir..... Bu politik çizgi en tutarlı biçimde sosyalistler tarafından savunulmaktadır ve Kürt toplumunda ulusal ve demokratik devrimi başarıya götürecek olan politika budur.

İşte Kürt toplumunda son dönemde ortaya çıkan

ve çelişen iki başlıca politik akım,iki çizgi bunlardır.Bu iki ana eğilimin arasında ise, sağa sola yalpalayıp duran,duruma göre bir o yana bir bu yana sendeleyeen çeşitli küçük burjuva eğilimler ve bunların temsil ettiği gruplar görülmektedir.

.....

(Kürdistan'ın sömürgeleştirilmesi ve Kürt ulusal hareketleri,C.Aladağ)

Ö.Yolu,Kürdistan daki iki ana çizgiden birininin "Kürt feodal sınıfının ve burjuvazisinin " özellikle "Kürt feodal sınıfı"nın çıkarlarına, ikincisinin ise "...emekçi Kürt halkının,Kürdistan işçisinin ve yoksul köylülerinin "çıkarlarına tekabül ettiğini söylüyor,ve birde bu ikisi arasında küçük burjuva nitelikte bir üçüncü eğilimin bulunduğunu belirtiyor.Özgürlük Yolu,Kürdistan bütünü düzeyinde,ulusal hareketin önderliği üzerinde mücadele halinde olan başlıca akımları bu şekilde saptıyor.Ö.Y nun "burjuva - feodal" önderlik derken,hangi burjuvaları ve feodalleri anladığını bu satırlar açık ve net olarak gösteriyor.Açık ve net diyoruz,fakat, ÖY nun hiçbir konudaki (evet hiçbir)politikası açık ve net değildir.Burada açık ve net olan yukarıdaki satırlarda ifadesini bulan değerlendirmedir.ÖY nun literatüründe bu değerlendirme ile taban tabana zıt bir başka değerlendirme daha vardır.Buna göre "..."bu ulusal ve demokratik

bir çizgi değildir.. "denilen birinci çizgi" yurtsever ve demokrat bir çizgidir. Hemen hemen bütün temel siyasi konularda birbirinin inkarı olan görüşleri birlikte savunmak ÖY'nun tipik özelliklerinden biridir. Yeri geldikçe bunun başka örneklerini de sergileyeceğiz.

ÖY, Kürt feodal sınıfının damgasını taşıdığı dediği birinci çizgi ile eski KDP nin ve onun devamı niteliğindeki bugünkü KDP-GK nin çizgisini kastediyor. Kürdistan bütününe ilişkin bir değerlendirme yaptığına ve herhangi bir ayırımı gerek görmediğine göre tüm KDP leri bu çizgide görmektedir. KYB için aynı yazıda "bu hareket küçük burjuva devrimciliğinin damgasını taşımaktadır." (A.y.sf:182) dediğine bakılırsa, bu hareketi-ki bizce KDP-GK ve eski KDP den nitelik olarak farklı değildir-birinci çizgi içinde görmektedir.

ÖY, KDP nin ve GK nin çizgisini gerici ve feodal nitelikte bir çizgi olarak nitelerken, KDP üst yönetiminin gerici İran Şahlığını ve ABD emperyalizmi ile 1972 den itibaren sıklaşan ve 1975 yenilgisini takiben iyici deşifre olan gerici ilişkilerine dayanmaktadır. Oysa aynı nedenlerle Irak Kürt hareketini gerici bir hareket olarak gören ve gösteren malum çevrelere karşı haziran 1975 tarihli birinci sayısında şunları söylüyordu: "Irak'la İran arasındaki çelişkiler yüzünden İran bazı kolaylıklar sağlamış ve Kürt halkı da bundan yararlanmıştı. (Aynı türden "kolaylıklar"

kend isinede sağlanaçak olsa kabul edeceğe ben-
ziyor, Tekoşin) Bir halkın, kurtuluş savaşında
İran gibi gerici bir gücün yardımına muhtaç kal-
ması elbette istenir bir durum değildir. Ancak

Kürt halkını bu duruma zorunluluklar, en başta da
BAAS yöneticilerinin zorbalıkları itmiştir. Kürt
halkının özgürlük mücadelesini kanla boğmaya ça-
lışan, sosyalist ülkelerin verdiği uçakları ve
öteki silahları sivil, savunmasız mazlum Kürt ha-
lkına karşı kullanan Bağdat yöneticilerinin,
"İran dan yardım alıyorsunuz, o halde siz gerici-
siniz", demeleri ve başkalarının da buna inandırma-
ları (simdi kendiside inanıyor, Tekoşin) gülünçtür.

İkısız bir savaş yürütenler Irak Arap yönetici-
leridir ve Kürt halkının özgürlük mücadelesini
gericilere muhtac duruma getirenlerde onlardır....
İrak taki Kürt savaşı, esas itibariyle milli ve
demokratik haklar için yürütülen bir savaştır:
bu nedenle de haklı bir savaştır." (A.g.y.sf:15/16)

İrak taki Kürt ulusal hareketini feodalikle
nitelenen son derece yanlış ve ters bir iddiadır.
(A.y.sf:10)

" Hafıza-i Beşer nisyan ile malüldür" diye bir
öz vardır. Galiba doğru. ÖY bu söylediklerini
çok çabuk unutmuş.

İrak Kürt ulus hareketinin gerici bir hareket,
Kürt burjuva-derebey ikilisinin çıkarları tara-
ndan belirlenen bir hareket olduğu iddiası,
Bağdat yöneticilerinin, SBKP ve takipçilerinin

(IKP,TKP vb.)iddiasıdır.Bu iyi biliniyor.Yakın geçmişte bu iddiaya şiddetle karşı çıkan ÖY, bugün onun savunucusu kesilmiştir.Bugün o da kendisinin bir deyimi ile "Bay Saddam Hüseyin'in ağızıyla"konuşuyor.

ÖY,SBKP'nin gözüdür. bir izleyicisi olmaya çoktan karar vermiştir.Bu kararı, nisbeten bağımsız bir görüş açısına sahip bulunduğu dönemde doğruya yakın bir şekilde değerlendirdiği bazı konuları yeniden gözden geçirmeye ve görüşlerini değiştirmeye zorlamıştır onu.Böyle ani ve 180 derece ters doğrultuda ortaya çıkan görüş değişiklikleri malûm çizgide kendi içinde tutarlı olma çabasından başka bir şey değildir.Bu çaba bilinçli bir çabadır.Bu nedenle uzun uzun Irak Kürt ulus hareketinin,bu hareketin yöneticisi KDP'nin çizgisinin feodal sınıfın çıkarlarının belirlediği bir çizgi olmadığını ispata gayret etmeyi lüzumsuz buluyoruz.

Kürdistan tarihinin hiç bir döneminde Kürt feodal ve komprador burjuva sınıfları,sınıf olarak,yurtsever ve demokrat bir rol üstlenmediler.Bu sınıflar daima işbirlikçi ve gerici bir niteliğe sahip oldular.Bu tarihi-somut bir gerçektir.Bu kadarını bilmek yeter.

Tüm KDP'ler ve KYB'nin Kürt ulusal burjuvazisinin damgasını taşıyan politik örgütler olduklarını belirtmiştik.Kürt ulusal burjuvazisi,sömürge bir ulusun burjuvazisi olarak,sömürgeci burjuvazi ve emperyalizmle öteden beri süre gelen

mücadelesinde somutlaşmış olan ilerici bir niteliğe ve bu aynı mücadele süreci içerisinde burjuva özünden ötürü aynı güçlerle heran uzlaşmaya, teslimiyete ve ihanete yetkin olmasıyla da gerici bir niteliğe sahiptir. Bu burjuvazinin özellikle 1972 sonrasında İran ve Irak arasındaki çelişkilere bel bağlayarak sonuç almaya çalışması, İran ve ABD desteğine güvenmesi sonuç olarak ihaneti yapısında taşıdığı bu ikinci eğiliminden kaynaklanıyor. Daha önce Kürt ulusal burjuvazisinin, Kürdistan'ı sömürgeleştiren dört devlet ve emperyalizmle ve bunların ülkemizdeki toplumsal dayanakları olan feodal ve komprador burjuva sınıfları ile güçlü çelişkilerinin yanısıra bağlarıda bulunduğunu belirtmiştik. İşte bu gerici bağlar Kürt ulusal burjuvazisinin yalpalanmasına ve belirli koşullarda harekete ihanet etmesine neden olmuştur. KDP yönetiminin gerici İran Şahlığına ve ABD emperyalizmi teslimiyetinde, onun burjuva niteliğinin yanısıra başka bazı nedenlerde rol oynamıştır. Sovyetler Birliğinin ve Irak Komünist Partisinin tutumu gibi. Bu noktaya Tekoşin-3 te değinmiştik, biraz ileride üzerinde tekrar kabilinden de olsa kısaca durmak fırsatı bulacağız. ÜY, "geçen dönemlerde ulusal hareketlerin niteliği ve yenilgilerin nedeni iyi bilinmeden günümüz için doğru bir politik nin izlenmesi ve başarı sağlanması mümkün değildir. Bu çok doğrudur. Konu üzerinde önemle durmamızın nedenide budur zaten.

KÜRDİSTAN DEVRİMİNİN GÖREVLERİ/ BAĞIMSIZLIK VE BİRLİK SORUNU

Hareketimizin bu konudaki görüşlerini özetleyecek ve bilahare Reformist-üçlünün görüşlerine geçeceğiz.SOSYALİZM YOLUNDA,BAĞIMSIZ-DEMOKRATİK ve BİRLEŞİK KÜRDİSTAN şiarı stratejik temel şiarımız olarak,Kürdistan devriminin içinde bulunduğumuz süreçteki temel görevlerini özlü ve çarpıcı bir biçimde ifade edebilmektedir.Bu temel görevler anti-sömürgeci / anti-feodal ve anti-faşist görevlerdir.Kürdistan da anti-sömürgeci devrim aynı zamanda anti-emperyalist bir devrimdir ve öyle olmak zorundadır.Çünkü kendi toprağımızda toprak ağaları sınıfı ile komprador burjuvaziye dayanan sömürgecilik dışarda emperyalizme dayanmaktadır ve esas gücünü ondan almaktadır. Ve çünkü ülkemiz Kürdistan,Türk ,Arap ve Fars hakim sınıfları ile emperyalizmin ortak sömürgecidir.Sömürgeciliğin (eski ve yeni sömürgecilik) ve emperyalizmin ortak boyunduruğu öz itibariyle köylü karakteri taşıyan ulusal bir devrimle parçalanabilir.Yarı-feodal ülkemizde,bizim gibi ülkelerde genellikle olduğu gibi,demokratik devrimin özü toprak(ve tarım) devrimi(toprak ve tarım devrimi ayrı ayrı şeylerdir)olarak belirtmektedir. Ancak devrimimizin demokratik görevleri toprak devrimi ile bitmemektedir.

Ülkemizdeki ulusal azınlıkları ulusal ve demokratik haklarına sahip kılmak dini azınlıkları özgürleştirmek,kadınlar üzerindeki çok yönlü baskılara son verip,kadın-erkek haklarında ve her alanda eşitliği sağlamak,iş gününü normal bir süre ile sınırlamak:Resmi ve sivil tüm faşist güçleri ve örgütleri yoketmek v.b.vb.de devrimimizin demokratik görevlerinden bazılarıdır.

Kürdistan devriminin ulusal-demokratik görevlerinden biriside ulusun ve ükenin birliğini sağlamak için çok parçalı duruma son vermektir.Bu amaçla mücadele etmektir.Gene Kürdistan devriminin görevlerinden biriside komprador kapitalizmi (T.C.'nin Türk özel sektörünün,Kürt ve Kürdistan'lı özel komprador grupların,emperyalist tekellerin mülkiyet ve yönetimi altındaki) tasfiye etmektir. Tekoşin-4'te "...Ülkemizde komprador kapitalizmin bütünüyle değil ama esas temsilcisi sömürgeci devlettir....Bu demektir ki,sömürgeci devletin hesabını görmek esas olarak komprador kapitalizmde hesabını görmek demektir.Kısacası Kürdistan devrimi komprador kapitalistüretim ilişkilerininide (Kürt ve Krüdistan'lı özel komprador grupların yönetimindeki ve Türk özel sektörü yönetiminde dahil)tasfiye edecektir.Fakat Kürdistan devrimi genel olarak kapitalizmi tasfiye etmeyeceği için proleter-sosyalist bir devrim olmayacaktır.Kürdistan devriminin ana içeriği burjuva-demokratiktir."(A.g.y.sf:167-168)Bu noktayı biraz daha somutlaştıracak olursak,komprador kapitalizmin

tasfiyesi derken anlatmak istediğimiz, tekelci kapitalist mülkiyetin, TMO, EBK, ZDK, MKE Kurumu, TPAO, Mobil, Shell, Sümerbank, Etibank, (tüm bankalar, TCDD, DÜÇ'leri hasılı bu türden işletmelerin varlığına el koymak, bunları uluslaştırmak, başka bir deyişle demokratik halk devletinin mülkiyetine geçirmektir. Ülkemizde küçük ve orta düzeydeki kapitalist mülkiyetin tasfiyesi ise UDD aşamasının bitiminden hemen sonra başlayacak olan proleter-sosyalist devrim aşamasının görevidir. Açık-tırki, UDD'in sınırlı ve tali planda kalacak olan (işbirlikçi kapitalizmin tasfiyesi ile sınırlı) bazı anti-kapitalist görevleride olacaktır. Bu durum UDD'ile sosyalist devrimin muhtevada farklı oluşlarının yanı sıra içiçelik de taşıdıklarının ifadesidir. Başından beri saydığımız tüm görevler içiçelik taşır. Hareketimizin daha öncede açıklanmış olan Kürdistan devriminin görevlerine ilişkin tespitleri bunlardır.

Reformist-3'ün deklarasyonda yer alan bu konuyla ilgili ortak görüşlerine gelince. Deklarasyon da bizim saydığımız görevlerin bir çoğu sayılmaktadır.

Fakat bazı temel sorunlar çarpıtılarak ve bazı görevlerde gözardı edilerek, gözardı edilen görevler işbirlikçi (komprador) kapitalizmin tasfiyesi görevi ile Birlik meselesine ilişkin görevlerdir. Çarpıtılan temel sorunlar ise Bağımsız ve Demokratik bir toplum yerine "Özgür ve demokratik bir toplumdaki sözedilmesidir.

Reformist-ile hareketimiz arasındaki öze ilişkin ayrılıkların odaklaştığı noktada bulunuyoruz. Okuyucu bu noktaya özellikle dikkat etmelidir.

Dikkat bir okuyucu 32 sayfa tutan deklarasyon metninde Bağımsız ve Birleşik Kürdistan gibi sözcüklere bir kere bile rastlayamadığını fark edecektir. "Bağımsız" demek yerine devamlı olarak "özgür", "özgürlük", "özgür....bir toplum," "özgürlük....için mücadele vs.denildiği görebilecekti. Bunda ne varki, öküzün altında buzağı mı arıyorsun? diyenler çıkabilir. Kesinlikle hayır, Yalnız deklarasyonda değil, üçlünün klavuzu ve deklarasyondaki görüşlerin yegane mimarı "Özgürlük" (buna da dikkat) "Yolu" grubunun aynı adı taşıyan dergilerini (Özgürlük Yolu "Dergisi ve "Özgürlük" Gazetesi) ve tüm literatürünü karıştırın, nafile.

Özgürlük Yolu, sözde, Kürdistanlı bir grup. Ve Kürdistan bir sömürge. Kürdistan'ın fiili işgal altında bulunduğunu, sömürge olduğunu (bazen "sömürgeye benziyor" de dese) ÖY'da söylemektedir. Ve ÖY Kürdistan devriminde öncülük iddiası gütmektedir. Böyle bir hareketin bu ülke ile ilgili sayısız yazılarında "Bağımsızlık" kavramına koyduğu bu sansür, bunca hasasiyet niye ki? Sömürge bir ülkenin sosyalistlerinin bağımsızlık uğruna en kararlı en tutarlı şekilde mücadele etmesi gerekenlerin literatüründe bu terimsizlikçe geçmesi kadar doğal ne varki? Vietnam'ın, Çin'in, Laos, Gine, Angola, Mozambik ve diğer eski sömürgelerin

devrimleri ile ilgili literatürü karıştırma fırsatı bulanlar(ÖY bu fırsatı balanlardandır) "Bağımsız"teriminin yeleşik bir sözcüğe dönüştüğünü bilirler.Doğal ve gerekli olanda budur. Onun içindir ki Kürdistan gibi sömürge koşullarındaki bir ülke sözkonusu olduğunda bu kavram sıkı bir sansüre tabi tutuluyor ve kullanılmasından özenle kaçınılıyorsa bu bizi düşündürür, düşündürmeli de.Ortada bilinçli olarak yapılmış bir tercih var.Ve reformistlerin literatüründe "özgürlük" kavramına yüklenen farklı bir muhteva. Reformistlerin literatüründe"özgürlük" kavramı "otonomi"ya da "özerklik"yerine kullanılmaktadır. Onunla eş anlamdadır.Özgürlük kavramının üzerindeki örtüyü kaldırdınız mı altından "otonomi" çıkıyor.İşte işin sırrı buradadır.

ÖY aynı sansürü bu ismi taşıyan dergisinin 20. sayısına kadar "Kürt"ve "Kürdistan"sözcüklerine de uyguluyor!"Doğu"ve "Doğulu halkımız"diyordu. Bu konudaki sansüre,saygılı davranıyordu.Bağımsızlık kavramına(Kürdistan açısından)uygulanan sansürün,bu konuda gösterilen özenin nedeni budur. Onlar gerçekte özgürlüğün değil otonominin aşığıdır.Ancak sevilip-okşama ve sevimli şey otonomidir. O da bugüne kadarki en ileri ifadesini KDP yönetimi ile Bağdat hükümeti arasında imzalanan II Mart 1970 deklerasyonunda buldu.İsteyen adı geçen deklerasyon metnini bulur ve üçlünün Şubat-1980 deklerasyonu ile bağıntısını çözer.

Iran ve Irak Kürdistan'ı KDP'leri ve KYB'nin stratejik temel sloganları, "Iran'a demokrasi, Kürdistan'a otonomi", "Irak'a demokrasi Kürdistan'a otonomi"dir. Türkiye Kürdistan'ında bugüne kadar benzer taleplerle açıkca ortaya çıkanlar olmadı. Ama, "Bağımsız ve demokratik Krüdistan" gibi şiarlara sahip çıkmayan, hatta karşı çıkan, bu şiarların kitle eylemlerinde, miting vi yürüyüşlerde kullanılmasını yasaklamaya çalışan, sözde bunları "keskin" ve "zamansız" bulanlar çok çıktı. İşte bu doğru ve tutarlı sloganlara (ki bu sloganlar devrim anlayışının ifadeleridir) karşı çıkanlar, onları yanlış bulanlar şimdi Şubat-1980 deklerasyonuna imza atan Reformist-Revizyonist-3'lünün arasındadırlar. Ve bu reformist üçlünün sloganıda, bizce, şimdiye kadar ve hala da ileri sürmeye bir türlü cesaret edemedikleri mälüm slogan olacaktır. "TÜRKİYE'YE DEMOKRASI-KÜRDİSTAN'A OTONOMİ"

Oportünizm korkaktır. Açık ve kesin olamktan daima kaçınır. Maksudını dolaylı bir biçimde, ima yoluyla anlatmaya çalışır. ÖY, Oportünizmi, oportünizm olduğunu bile bile - elbetteki yönlendirici kadrosu savunmaktadır. Bu açık. Ve kendi oportünizmini becerebildiği ölçüde gizlemeye çalışmaktadır. Bu nedenle terimleri özenle seçmektedir. Otonomi yerine, gerçekte onu karşılamak üzere özgürlük demektedir.

Ö. Yolu hareketinin ve elbetteki yönlendiricisi bulunduğu diğer iki siyasi hareketinde "özgürlük"

kavramından "otonomi"den bir adım bile öte bir-
şey anlamadıklarını ispat edebilecek birçok
başka olgu göstermek mümkündür. Bir defa, onlar
bugüne kadar "otonomi"nin gerçek bir çözüm ol-
mayacağını, gerçek kurtuluşu sağlamaktan oldukça
uzak bir formülasyon olduğunu, bir kere ol-
sun söylemediler. Bu "çözüm" diye önerilen şeyin
gerçekte çözüm olamayacağını, ulusal kurtuluşu
getiremeyeceğini, bu nedenle çarpıtılmış bir
"çözüm" ya da çözümsüzlük olduğunu bir kere bile
vurgulamadılar. Vurgulamazlardı, çünkü onlar
otonomiye çözüm gözüyle bakmaktadırlar.
Açıklayalım..

Ö.Yolu dergisinin Haziran-1975 tarihli birinci
sayısındaki A. Baran imzalı "Irak Kürt Ulusal
Kurtuluş Savaşı" başlıklı bir yazıdan:

"...Oysa Bağdat hükümeti, Kürt sorununu, Kürtle-
re otonomi tanıyarak demokratik biçimde çözmeye
yanışsaydı, iki halk arasındaki bu yıpratıcı ve
ancak gericilerin işine yarayan savaş son bula-
cağı gibi;....." (A.g.y.sf:15-16, a.b.ç.)

"...Oysa iç savaşın bitmesi için Kürt halkına
otonomi tanınması pekala yeterliydi. İsimlerinin
başına "sosyalist" sözcüğünü koyup, yaptıkları
kıyımlara rağmen sol çevrelerden sempati toplama-
sınını beceren bu baylar, Kürt halkının suçlaya-
caklarına neden ona haklarını vermiyorlar? Bu
iş bu kadar zor mu?" (A.g.y.sf:14, a.b.ç.)

"...Denebilir ki, bu olumsuz coğrafi konum ol-
masaydı bu savaş çoktan başarıya ulaşmış ve

Irak Kürt halkı özgürlüğüne kavuşmuştu. (A.g.y. sf:17)

Özgürlük Yolu dergisinin 28.sayısındaki "Rızgari Dergisinin Siyaseti Üzerine" başlıklı yazıdan:

".....Tarihi gelişme belki Irak'ta, belki Türkiye'de, belki İran'da Kürt ulusal sorununun demokratik bir çözümünü daha önce getirebilir.

Bu ülkelerin herbirinde toplumsal gelişmelerin izleyeceği seyre bağlıdır. bu. Nitekim Irak'ta özgürlüğü için savaşıyan Kürt halkı, 1970'te otonom KONUSUNDA Irak hükümetiyle bir antlaşmaya vardı. Eğer KDP' üst yönetimi yanlış bir politika izleme seydi bu antlaşma, tam olmasa bile uygulanabilirdi (A.g.y. sf:32, a.b.ç.)

Gene ÖY dergisinin 35. sayısında KYB'nin Irak hükümeti ile yaptığı bir görüşmede - Kasım 1977 - silahlı mücadelenin durdurulması için hükümete sunduğu önerilere yer veriliyor. Bu önerilerin içinde ana nitelikteki (B) önerisi malum öneridir: "II Mart 1970 Antlaşmasına tümüyle uyulmalıdır. Böylece Kürdistan için gerçek bir otonomi garantisi edilmelidir." (A.g.y. sf:12) Ö.Yolu KYB'nin bu önerilerine ilişkin olarak yaptığı değerlendirmede şu görüşe yer veriyor:

".....KYB'nin önerileri, gerek Kürt sorununun demokratik bir çözümünü, gerekse Irak'ın tüm ilerici güçlerinin ve kaynaklarının anti-emperyalist mücadelede birliğini içermektedir. (A.y. sf:4, abç)

ÖY dergisinin çeşitli sayılarından yaptığımız bu alıntılarda açıkca görülebileceği gibi, ÖY, otonominin kazanılması halinde Kürt ulusal sorununun çözümlenmiş olacağını, Kürt halkının özgürlüğüne kavuşacağını söylemektedir. Otonomi formülünü "Kürt sorununun demokratik bir çözümü.." olarak görmekte ve göstermektedir. Besbelli ki ÖY'nun ve diğer iki siyasetin "özgür ve demokratik bir toplum...."dan anladıkları otonom bir Kürt toplumdur.

KDP yönetimi ile Baas rejimi arasında II Mart 1970'te yapılan antlaşma ile tanınan ve fakat uygulanmayan 15 maddelik otonomi planı ulusal ve demokratik hakların asgarisini kapsamaktadır. Bu antlaşmanın en önemli maddeleri, Kürtçenin resmi dil olarak tanınmasını, Kürdistan'daki devlet görevlilerinin Kürt milliyetinden olmasını, bir toprak reformunu ve bazı Kürt örgütleri (gençlik, öğrenci, kadın, öğretmen) kurma hakkını öngören 1, 4, 5 ve 9. maddelerdir. Diğer maddeler ise, Irak devletinin çeşitli kademelerinde (hükümet, parlamento, ordu vb.) Kürtlerden belirli sayıda temsilci bulunmasını, radyo ve televizyonda Kürt dili ve kültürü ile ilgili özel programlara yer verilmesini, siyasal af çıkarılmasını, öngörmektedir. Otonomi planının kapsamı aşağı yukarı bütünüyle bundan ibaret.

Açıktır ki otonomi planı feodalizmin ve işbirlikçi kapitalizmin tasfiyesini, ulusal baskı ve sömürünün, ezen-ezilen ulus ilişkisinin, eşitsiz-

liğin bütünüyle ortadan kaldırılmasını içermeyen bir plandır. Bu plan, demokratik ve ulusal hakların en asgarisini zar-zor içerebilen reformist bir niteliğe sahiptir. II Mart 1970 antlaşmasının tam olarak uygulandığını varsaysak bile, bu, sömürge düzeninin bir ölçüde reforme edilmesinden ibaret olacaktır.

ÖY ve üclünün ulusal sorunun çözümü olarak gördüğü otonomi, işte budur. Onlar özgürlük kavramını sınıfsal muhtevasından soyutlayarak böylesine dejenere etmişlerdir.

Buraya kadar söylediklerimize şunu ilave etmeden geçmeyelim: Biz, otonominin gerçekleşmesinin karşısında değiliz. Kürt milli ve küçük burjuvazisinin bu talebini destekliyoruz. Bizim karşı olduğumuz, otonominin, Kürt ulusal sorununun çözümü olarak, Kürt ulusunun kendi kaderini tayin edişinin bir biçimi olarak sunulmasıdır. Evet, buna karşıyız. Proleter devrimci tutum budur.

Biz Kürt sorununun çözümünü otonomide değil ulusal demokratik devrim'de görüyoruz. Bu iki yol arasında temel nitelikte bir fark vardır. Biri reformcu (anayasal), diğeri devrimci (bolşevik) yoldur. Biz, devrimci yoldan, UDD yolundan yanayız. Semiçvari görüşleri reddediyoruz.

Bir noktaya daha değinmek gerekir. Bağımsızlık talebi siyasal yönüyle bağımsız bir devlet talebidir. Kürdistan'daki sosyalist hareketin böyle bir taleple ortaya çıkmasında yanlış bir yan

bulmak mümkün değildir.Kürt

halkı bağımsızlığı herhangi bir devrim hükümetinden değil,sömürgeci devletten ve emperyalizmden istemektedir.Gelecekte diyelimki Türkiye işçi sınıfının başını çektiği genel bir devrim gerçekleştiğinde,Kürt halkı,fedatıf ya da bölgesel özerk bir statüden yana mı,bağımsız bir devlet kurmaktan yana mı olur,bunu şimdiden saptamaya kalkmak yahlış olur.Kürt halkı iradesini Türk halkı ile merkezi bir devlet içinde birlikte kalmaktan yana koyabilir.Eşit koşullarda ve gönüllü bir birliktelik olur bu.İşçi sınıfının çıkarlarına denk düşen çözüm de bu olabilir.Kürdistanlı sosyalist hareketin bağımsızlık talebi,bu tür çözümlere engel teşkil eder mi? Kesinlikle hayır.

Olaki sözünü ettiğimiz siyasetler"özgürlük"kavramıyla böyle bir çözümden yana olduklarını belirtmek istiyorlardı.Bunu şimdiden saptıyor olmaları bir yana,o taktirde bile"bağımsızlık" kavramına uyguladıkları sansürü ve yasağı anlamak gene mümkün olmaz.

Ayrıca,üçlünün devrim anlayışını da unutmamak gerekir.Onların demokratik halk devriminden ya da demokrasiden anladıkları-ki kendileri genellikle demokratikleşme demeyi tercih ediyorlar-özünde bütünüyle demokratik hak ve özgürlüklerin sınırlarının genişletilmesidir.TKP,TİP,TSİP'in bu konulardaki görüşleri reformist-3'lünün de

Görüşleridir.Başka bir deyişle SBKP'nin"kapitalist olmayan yol"vb.gibi tezlerinden açık olarak sırttan devlet,demokrasi,devrim,devrimci şiddet konularına ilişkin anlayış ne ise, üçlünün anlayışı da odur.Reformist-3'ün Kürdistan'da izlediği çizgi 'Kapitalist Olmayan Yol' adı altında formüle edilen devrim(I)modelinin Kürdistan koşullarına adapasyonundan çıkmıştır. "Türkiye'ye demokrasi Kürdistan'a otonomi"slogani bu çizgiyi eksiksiz.yansıtatacak bir slogandır.Bu sloganda ifadesini bulan görüşün sahipleri Kürt ulusal burjuvazisinin temsilcileridir.Fakat bunda şaşılacak bir taraf yoktur. Revizyonizm burjuva ideolojisi ve politikasının işçi sınıfı saflarındaki yankılanmasıdır der ustalar.Kürdistan'da burjuva-reformizmi ile işçi sınıfı hareketi adına ortaya çıkan revizyonist-reformist akımın ideolojik-politik akrabalığı böylesine yakın bir akrabalıktır.Bize düşen görev,bu yakın akrabalığı-ideolojik-politik,örgütsel-teşhir etmektir.Bu görevi bıkmadan sürdüreceğiz.

BİRLİK sorusuna gelince..."Birleşik Kürdistan" talebi reformist-3'ün karşı çıktığı bir taleptir Bu nedenle Kürdistan'ın çok parçalı konumuna son verilmesi , ulusun ve ülkenin yeniden birleştirilmesi ,görevi UDD'in görevleri içerisinde belirtmemektedirler.Onların sansürü tabi tuttuğu bir kavramda"birleşme"kavramıdır.Reformist-3'lü sık sık Kürdistan'ın dört parçalı bir sömürge olduğuna işaret etmekte,ancak bu objektif gerçe-

ğın dayattığı görevi görmezlikten gelmekte, saymaktadır.Reformist üçlünün birlik sözçüğünden anladığı sadece Kürt halkının yanyana yaşadığı Türk,Arab ve Fars halklarıyla birliğidir. Belki kimileri bu noktada spekülasyonyapmaya kalkar.Bu nedenle belirtelimki,Kürdistanlı proleter devrimciler olarak biz,Kürt halkının yanyana yaşadığı her türlü eşitsizliğin ve zora dayalı bağların son bulduğu,halklarda tam eşitliğin sağlandığı,sömürü ve zulmün her türlüşünün tasfiye edildiği şartlarda birliğindeh yanayız,Fakat birlik sorunun salt bu yönüyle,tek yönlü olarak ele alınmasına karşıyız.Kürdistan gerçeğine gözlerini kapayan anlayışa karşıyız. Tekoşin dergisinin 2. sayısında Kurtuluşu eleştirirken şöyle demiştik:

"Ezilen ulusun devrimcileride birleşmeyi savunmalıdır 'ifadesi Kürdistanlı devrimciler açısından bir başka gerçeğin gözardı edilmesini getirmemelidir.Bu gerçek,Kürdistan'ın parçalanmışlığı objektif gerçeğidir.Ve gündemimizde Birleşik Kürdistan için mücadele vardır.Bu nedenle "birleşme" ifadesinin saptırılmasına izin vermiyeceğiz.Kürt sorunu tek boyutlu bir sorun olarak görenlerin parçalanmışlık olgusunu reddedenlerin bu noktayı saptırılması doğaldır.

Kurtuluş,"birleşme" ifadesinin Kürdistan somutu açısından taşınması gereken anlamı yok etmiştir. Çünkü onun aldığı bütün Türkiye'dir."(a.g.y. sf:37-38)

Aynı sözler Reformist-3'lü içinde aynen geçerlidir. Onlarda bu kavram "Kürdistan somutu açısından taşınması gereken anlamı yoketmiştir". Onlar da "birlik" sözügünü tek yönlü olarak, salt her parçada yaşayan Kürt halkının yanyana yaşarlığı diğer halklarla birliği olarak anlamaktadırlar. Oysa bu sorun iki yönlü olarak ele alınmalıdır: Kürt halkının yanyana yaşadığı halklarla birliğinin yanısıra, dikenli teller, mayın tarlaları karakol ağlarıyla zorla korunmaya ve sürekli kılınmaya çalışılan suni sınırların kaldırılarak, dört ayrı parçada yaşamaya zorlanan Kürt halkının birliği olarakta. Ayrıca bize göre bu sözcük öncelikle bu anlamda alınmalıdır. Bu sözcüğü tarihi-somut koşullarda anlamlı kılan yönü özellikle bu yöndür.

Reformist-3'lünün deklarasyonunda yansıyan görüşleri ise bu yönü yok saymaktadır. Birlik konusunda üçlünün yol göstericisi ÖY patentlidir. Aynı adı taşıyan dergisinde bugüne kadar söylenen tek şey aşağıdaki satırlardan ibaret olmuştur.

"Bugün aklı başında hiç kimse bu soruna-yani Krüt sorununa, Tekoşin-Kürdistan'ın birleştirilmesi olarak bakmıyor. Kürdistan'ı bölen sınırlar ne kadar suni ve Kürt halkının rızası dışında oluşturulmuş olursa olsun, Kürdistan'ın her bir parçasının içinde bulunduğu ülkenin kendine özgü şartları, bu parçaların her birindeki özgürlük ve demokrasi müçadelesinin değişik bir yol izlemesine, farklı zamanlarda sonuçlanmasına yol açabilir. Birlik Sorunu tarihi IIO

gelişme içinde ortaya çıkacak bir sorundur. Şimdiden bu konuda spekülasyonlara girişmenin ne gereği ne yararı vardır. Kürt halkının mücadelesi, yanyana yaşadığı halkların, özgürlük, demokrasi ve sosyalizm yönündeki mücadeleleriyle yakından ilgilidir, ve bu nedenle de her ülkede, Kürt halkıyla diğer halkların devrimci ve demokrat güçlerinin en sıkı dayanışmasını, birliğini oluşturmak zorunludur." ('Kürdistan'ın Sömürgeleştirilmesi ve Kürt Ulusal Hareketleri' ya da bk. ÖY. Sayı. 2I-22 sf: 8 C. Aladağ)

Yukarıdaki pasajda tam bir demogoji örneği veriliyor. Asıl sorundan kaçılıyor, ve ilgisiz sözlerle lafazanlık yapılıyor. Çünkü Kürdistan'ın birer parçasını içeren ülkelerin herbirinde, özgül şartların var olduğunu, kurtuluş mücadelesinin farklı yollar izleyebileceğini ve farklı zamanlarda sonuçlanabileceğini, yani kurtuluşun zamandaş olmayabileceğini bizde söylüyoruz. Olabilirlik ya da olmayabilirlik bir yana, biz, kurtuluşun dört parçada eş zamanda gerçekleşebilmesini çok istisnai bir durum olarak görüyoruz. Gene Kürt halkının mücadelesinin yanyana yaşadığı halkların kurtuluş mücadelesiyle yakından ilişkili bulunduğunu, ve Kürt halkının bu halkların devrimci demokrat güçleriyle sıkı bir güç birliği oluşturması gerektiğini bizde söylüyoruz ve söyleyeceğiz. Ancak birlik sorunu hakkında yazarken, bunlardan bahsetmenin gereği nedir? Neden alakasız laflar edile-

rek, asıl sorun, geçiştiriliyor? Neden genel doğ-
ruların tekrarı düzeyinde kalmıyor? Bu genel doğ-
rular, birlik sorununu, sorun olmaktan çıkarır mı?
Buradan hareketle birlik uğruna mücadele meçhul
bir tarihi havale edilir mi? Şüphesiz ki hayır.
ÖY asıl sorunla (birlik sorunuyla) ilgili ola-
rak tek şey söylüyor: "Birlik sorunu tarihi geliş-
me içinde ortaya çıkacak bir sorundur. Şimdiden
bu konuda spekülasyonlara girişmenin ne gereği,
ne yararı vardır" ve Bugün akli başında hiç kim-
se bu soruna Kürdistan'ın birleştirilmesi olarak
bakmıyor! Hepsi bu.

Bizim kanaatimiz o ki, "akli başında" sayılırız.
aklimızdan zorumuz, şikayetimiz pek yok. Ama Kür-
distan sorununa bir yönüyle de Kürdistan'ın bir-
leştirilmesi sorunu olarak bakıyoruz. Ve bu doğ-
rultuda mücadele etmeye, propağanda ve ajitasyon
görevine "spekülasyonlara girişme" olarak bakmıyo-
ruz. Biz bu konuda susmanın, sorunu hasıraltı et-
menin sosyalistlerin işi olmayacağını görüyoruz.
Ve spekülasyona girişmenin ise, asıl konu üzerinde
durmak yerine, konuyla ilgisiz sözler söylemek
süretiyle gevezelik yapmak ve sorundan kaçmak
olduğunu söylüyoruz.

Biz, "...bağımsızlık ve demokrasi temelinde ül-
kemizi yeniden birleştirmek görevi, Kürdistan dev-
riminin stratejik görevlerinden birisidir. Kimi-
leri bu noktayı kavrayamamaktadırlar. Çünkü, fiilen
geçersiz durumda olan bu suñi sınırlar onların
kafasında oldukça yer etmiştir.

Bu uzun vadeli bir sorundur diyenlerde çıkmakta. Sanki yarın gerçekleşecek diyenler varmış gibi. Ülkemiz bütünü için bağımsızlık ve demokrasi ne kadar uzaksa, birleşmenin gerçekleşmeside o kadar uzaktır."(Tekoşin.s.4, sf:176) diyoruz. İşte ÖY'da "birlik sorunu tarihi gelişme içinde ortaya çıkacak bir sorundur" ve "bugün akli başında hiç kimse bu soruna- yani Kürtsorununa, Tekoşin-Kürdistan'ın birleştirilmesi olarak bakmıyor" derken, sorunun çözümünün uzun vadede mümkün olabileceği, yakın bir gelecekte gerçekleşme olasılığının mevcut olmadığı anlayışından hareket etmektedir. Üstelik bu gerekçeyi sorunu hasıraltı etmenin örtbas etmenin de gerekçesi yapabilmektedir, Yakın bir gelecekte gerçekleşemez ya da "uygulanamaz" gerekçesiyel "Birleşik Kürdistan" doğru tutarlı ve uğruna mücadele edilmesi gereken bir talep olmaktan çıkar mı? Bu soruyu cevaplandırmaya çalışalım..

Leninizm bu tür sorunlarda komünistlerin sınıf görüş açısının ne olması gerektiğini teorik platformda çözüme bağlamıştır. Kürdistan somutu açısından birlik sorununda doğru bir politika izlemekten önce bu görüş açısını, yaklaşım tarzını kavramakla mümkündür.

RSDİP'nin tarım programı ile ilgili tartışmalarda -1901-1903'ler Rusya'sında-, Lenin, otrezkiler'in (X) iadesi talebinin programda yer alması gerektiği görüşünü savunur. Lenin'in bu

konudaki görüşleri değişik türden itirazlara ve tartışmalara yol açar.Bu itirazlardan biri de demokratik gelişme sürecinde önemi giderek kaybolan tarihsel bir haksızlığı düzeltmek için yapılan bir talebi politik yöntem açısından akıllıca olmadığıdır.Martinov otrezkiler'in iadesi talebine karşı,"...köylülerin kırk yıl kadar geç kalarak kurtarılması..."na varır bunun pratik açıdan"uygulama olanağı"yoktur.der.Leni bu itirazları şöyle cevaplıyor:

"Bu tez de,sadece ilk bakışta,oldukça akla yakın görünüyor.İki türlü tarihsel haksızlık vardır.Bazıları tarihin temel akışından uzaktırlar,bu akışı durduramazlar,ya da onun gidişini engелеmezler ve proletaryanın sınıf mücadelelerinin yaygınlaşmasına ve daha derin kökler atmasına engel olmazlar.Bu cinsten tarihsel haksızlıkları düzeltmeye çalışmak,elbette akıllıca bir şey olmaz.Bir örnek olarak Almanya'nınAlsace-Lorraine'in ilhakını verelim.Hiçbir sosyal demokrat parti bu cins düşünmez,ama öte yandan da,hiç bir sosyal demokrat parti,işledikleri bir suç yüzünden bütün egemen sınıfları lanetlemek ve bu haksızlığı protesto etmek görevinden kaçınmaz.Eğer biz,otrezkiler'in iadesi konusundaki talebimizi sadece yapılan bir haksızlığın düzeltilmesi gerektiği esasına dayandırmış olsaydık,boş bir demokratik sözden ileri gitmezdi.Ama bizim talebimizin dürtüsü,tarihsel bir haksızlıktan yakınma değildir,ama daha çok serflik kalıntılarının ortadan kaldırılması ve kırsal alandaki sınıf mücadelesinin yolunun açılması gereksinmesi,yani proletaryanın çok ivedi ve çok "pratik"bir gereksinmesidir.

Burada değişik bir cins tarihsel haksızlık toplumsal gelişmeyi ve sınıf mücadelesinin doğrudan doğruya hala geçiktiren bir haksızlık vardır.Bu cinsten tarihsel haksızlıkları düzelt-

me çabasını reddetmek, "kırbaç cezasını, kırbaç cezasının tarihsel olduğu gerekçesiyle savunmak" anlamına gelir. (Tarım Sorunları, Lenin. s. 297-298 sol Y. abç.)

Gene Lenin Martinov'un "uygulama olanağı" ölçütü hakkında şunları söyler: "Martinov'un tarım programımızı bu denli "kolayca parça parça etmesine yardımcı olan" uygulama olanağının "basit" ölçütünün yetersiz ve değersiz olmasının nedeni budur. Bu doğrudan ve ivedi "uygulama olanağı" ölçütü, genellikle ancak programımızın açıkca reformist nitelikteki bölüm ve tümceleri için uygulanabilir, ama genel olarak devrimci bir partinin programı için hiçbir şekilde uygulanamaz, Bir başka deyişle, bu ölçüt, ancak bir istisna olarak programımıza uygulanabilir, ama hiçbir şekilde genel bir kural olarak uygulanamaz.

Programımızın, ancak, içinde yer alan tek bir harfin bile toplumsal ve ekonomik evrimin yönüne ters düşmemesi için sözüğün felsefeye geniş anlamıyla, uygulanabilir olmak zorundadır -ve (genel ve özel olarak) bu doğruyu: doğru olarak saptadığımızı göre -devrimci ilkelerimiz ve devrimci görevimiz adına, bütün gücümüzle, daima ve mutlaka, taleplerimizin azamisi için savaşmalıyız."

(A. y. sf: 277-278)

Uygulama olanağı ya da yakın bir gelecekte gerçekleşemez iddiası ile tarım programı taslağına ittirazlar yönelten Martinov'a verdiği cevapta, bu konuda bir tek doğru ilkenin, programın "toplumsal ve ekonomik evrimin yönüne ters düşmemesi"

ya da"...kırsal alandaki sınıf mücadelesinin serbestçe gelişmesini kolaylaştırma...."sı, sınıf mücadelesi, ilkesinin olabileceğini belirten Lenin, aynı konuyla ilgili olarak Rosa Luxemburg ile polemiginde(1896)-Polonya'nın bağımsızlığı konusunda-Kautsky'nin. söylediklerine atıfta bulunur. Söz konusu polemikte Kautsky: "İster programda doğrudan doğruya ifade edilmişler yada ister zimnen kabul edilmiş 'postülatlar' olsunlar pratik taleplerimiz, belli güçlerin sıralanmasında elde edilmelerinin mümkün olup, olmamasına göre değil, ama kurulu toplumsal düzen ile uygun düşüp düşmemelerine ve proletaryanın sınıf mücadelesini kolaylaştırmalarına ve yardımcı olmalarına (..)ve proletaryanın siyasal iktidarına yol açıp açmamalarına/(...)göre yapılmalıdır.

....biz, burada, o günkü güçler sıralanmasını hesaba katmayız, Sosyal-demokrat program, belirli bir an ...için yazılmamıştır-mümkün olan ölçüde o günkü toplumun bütün olasılıklarını kapsamalıdır.Sadece pratik eyleme,değil, aynı zamanda somut talepler biçiminde propagandaya da hizmet etmelidir. Soyut tartışmalarla yapılabilenler çok daha canlı biçimde, bizim ilerlemek amaçında olduğumuz doğrultuyu göstermelidir.

(X)Otrezkiler, 1861 toprak reformunu takiben toprak ağalarının köylülerden(köylü hiselerinden) aldıkları toprak payları. Bu topraklarda feodal ilişkiler sözkonusudur.

Ütopik spekülasyonlara sapmaksızın kendimizi ne kadar uzak(vadeli,ç.)amaçlar için hazırlayabilirsek,o kadar iyi olur;kitleler-hatta bizim teorik gelişmelerimizi kavrayamamış...olanlar bile-hangi doğrultuda ilerlediğimizi o kadar açıkça görürler.Program kurulu düzenden ya da kurulu devletten ne istediğimizi göstermelidir, ondan ne beklediğimizi değil.Örnek olarak Alman sosyal-demokrasinin programını ele alalım.Bu programda memurların halk tarafından seçilmesi talep ediliyor.Bu talebi Bayan Lüksemburg'un ölçülerine vuracak olursak,aynen ulusal bir Polonya devletinin kurulması talebi kadar ütopik olduğunu görürüz.Hiç kimse Alman hükümetine yürürlükte olan siyasal koşullar altında hükümet görevlilerinin halk tarafından seçilmesinin güvence altına alınabileceğine inandırılarak aldatılmayacaktır.Bir kimsenin bir Polonya ulusal devletinin,ancak proletarya politik iktidarı ele geçirdiği zaman başarabileceği varsaymak için yeterli nedenleri varsa,yukarıdaki talepleri sürmek için yeterli nedenleri var demektir.Ama bu,bu talebi,pratik programımız içine almamız için yeterli bir kanıt mıdır?" (Kautsky'den aktaran Lenin,A.y.sf:28I-282)

diyor.Kautsky'in bu satırlarına ilişkin olarak Lenin'in söylediklerininide aktarmakta yarar görüyoruz,"Genel olarak söylemek gerekirse,programda yer alan belli taleplerin"uygulanamaz"

olduğunu ileri sürmek-ki biz,bununla,bu isteklerin günümüz koşullarında ya da çok yakın bir gelecekte yerine getirilmelerinin olanaksız olduğunu söylüyoruz-bu talepleri çürütmek için yeterli değildir.Polonya'nın bağımsızlığı sorunu hakkında Rosa Luxemburg'u yanıtladığı yazısında,K.Kkautsky bunu açıkca ortaya koyuyor.

Rosa Luxemburg,Polonya'nın bağımsızlığının "uygulanamaz" olduğunu iddia ediyor,K.Kautsky ise,sorunun yukarıda değindiğimiz anlamda, bu uygulanabilirlik sorunu olmadığını,önemli olan şeyin,belli bir talebin toplumun genel gelişme doğrultusuna ya da uygar dünyanın genel ekonomik ve politik durumuna uygun düşüp düşmemesi olduğunu belirtiyor.Örneğin Kautsky, Alman sosyal-demokrat partisinin programında yer alan,tüm hükümet görevlilerinin halk tarafından seçilmesine ilişkin talebi ele alalım diyor. Doğal olarak,Almanya'nın bugün içinde bulunduğu koşullarda bu talep uygulanamaz,Böyle olmakla birlikte,doğru ve gerekli bir taleptir.Çünkü toplumsal gelişmenin bütünün yöneldiği ve ayrıca sosyal-demokratlarında gerek sosyalizmin bir koşullu ve gerekse sosyalizmin siyasal üst yapısında yer alan zorunlu bir unsur olması açısından gerçekleşmesini istedikleri tutarlı bir demokratik devrimin ayrılmaz bir parçasıdır". (A.y.sf:372)

Yukarıda çıkardığımız satırlar,Leninizmin,

tartışdığımız soruna ve benzer sorulara hangi görüş açısı ile yaklaştığını açıklıkla göstermektedir. Bu görüş açısı ile Kürdistan somutuna baktığımızda, şu sonuçlara ulaşıyoruz:

Birinci olarak, Kürdistan'ın parçalanmışlığı olgusu, birinci tür tarihsel haksızlıkların değil, ikinci tür tarihsel haksızlıklar içerisinde düşünülmelidir. Türkiye'de Ermeni halkının eşine ender rastlanan bir vahşetle, katledilerek ve sürgüne tabi tutularak yurtsuz bırakılması olayı birinci tür tarihsel haksızlıklar için çarpıcı bir örnektir. Hiçbir sosyalist, (işledikleri bu suç yüzünden) Türk egemen sınıflarını "lanetlemek ve bu haksızlığı protesto etmek" görevini gözardı edemez. Fakat hiçbir sosyalist, bu haksızlığın düzeltilmesini de talep edemez. Böyle bir talep, dünyanın dört bir yanına dağılmış durumdaki Ermeni'lerin bir Ermeni ulusu oluşturmak üzere eski vatanlarına dönmelerini istemek anlamına gelirken, bu yapay ve gülünç birşey olur.

Bu açık. Fakat Kürdistan'ın yeniden birleştirilerek, yapılan haksızlığın düzeltilmesi doğrultusundaki talep, aynı şekilde yapay ve ütöpik bir talep değildir. Bu sorunda, sosyalistlere düşen görev sadece emperyalistleri ve sömürgeci devletleri protesto etmek ve lanetlemekle bitmez. Sosyalistler bu haksızlığın düzeltilmesi mücadeleyinde bir görev olarak, demokratik bir görev olarak, gündeme almalıdırlar. Çünkü, "burada değişik bir

cins tarihsel haksızlık, toplumsal gelişmeyi ve sınıf mücadelesini doğrudan doğruya geçiktiren bir haksızlık vardı. "Kürdistan'ın parçalanması'nın doğurduğu toplumsal, ekonomik ve politik sorunlar günümüzde de, yani "hala" taze ve canlıdır. İlki yüzyıllarca gerilere dayanıyor olmakla birlikte, ikinci büyük bölünme yarım yüzyılı biraz aşan bir geçmişe sahiptir ve bu olgunun türlü etkilerinin hala devam ettiğini somut olarak görmek mümkündür. Kürdistan'ı bölen sınırlarda sık sık gündeme gelen katliamlar, mayın döşeli topraklar ve bu durum özellikle sınır boylarında yaşayan halkın yaşamına kattığı acılar bir sır değildir. Kürt halkında Kürdistan'ı bölen sınırların kalkması ve ülkenin birleştirilmesi doğrultusunda beliren somut talep nedensiz değildir. İkincisi, birlik talebi, "pratik" değildir, "uygulama olanağı" yani yakın bir gelecekte gerçekleşebilme olasılığı yoktur, şeklindeki iddia yanlış ve oportünistçe bir iddiadır. Bu ölçüt, Lenin'in belirttiği gibi, "..devrimci bir partinin programı için hiçbir şekilde uygulanamaz." Devrimci bir partinin programı, Kuatsky'nin sözleriyle "..belirli bir an... için yazılmamıştır.. "bu program,"sadece pratik eyleme...değil, aynı zamanda somut talepler biçiminde propaganda ya da hizmet etmelidir." Devrimci bir partinin programı , "...KURULU DÜZENDEN YA DA KURULU DEVLETEN NE İSTEDİĞİMİZİ GÖSTERMELİDİR, ONDAN NE

BEKLEDİĞİMİZİ DEĞİL".ve "biz burada,o günkü güçler sıralamasını hesaba katmayız..."

Vietnam devrimcileri ülkelerini yeniden birleştirmek görevini temel bir görev olarak kabul ediyorlardı.Bu uğurda uzun yıllar süren bir mücadele verdiler.Kuzey'in ve Güney'in kurtuluşunu takiben de ülkelerinin parçalı yapısına son verip,ulusun birliğini yeniden sağladılar. Aynı sorun, Örneğin Kore,Azerbeycan,Ymen de de mevcuttur.Bu üç ülkenin birer parçasınada demokratik devrim tamamlanmış ve sosyalist bir toplumun kuruluşuna başlanmış bulunmasına rağmen, diğer parçalar henüz kurtulamayışı yüzünden Vietnam'ın aksine birlik sorunu,sorun olarak durmaktadır.Bu doğrultudaki mücadele hala sürdürülmektedir.Fakat bu durum bu talebin doğru ve tutarlı bir demokratik talep olmadığını,göstermez. Aynı şekilde,diyelimki,Kürdistan'ın bir kaç parçasınının kurtarılması halinde,birlik sorunu ancak bir ölçüde fakat bütünüylü çözümlenmiş olmayacaktır.Bu sorunun tümüyle çözümlenmesi her parçada bağımsız ve demokratik bir toplumun kuruluşu ile mümkündür.Birlik sorunu ancak,bu zemin üzerinde ve bu şartlarda çözüme kavuşabilir. Kısaca bu sorunun çözümünün uzun bir zamanı gerektiriyor olması,bu yoldaki mücadeleyi ve propaganda görevini savsaklamanın,sorunu görmezlikten gelmenin gerekçesi yapılamaz.

Üçüncü ve son olarakta,birlik talebi,

"...toplumsal ve ekonomik evrimin yönünü..." ,
"toplumun genel gelişme doğrultusuna ya da uy-
gar dünyanın genel ekonomik ve politik durumuna
"ters düşmemekte, aksine onunla uygunluk içinde
bulunmaktadır. Burada şunuda vurgulayalımki, u-
zak bir gelecekte ulusal farklılıkların nasıl
olsa ortadan kalkacağı, gelişimin uzun evriminde
bu yönde olacağından hareketle, birlik talebini
toplumsal ve ekonomik evrimin yönüne ters düşen
bir talep olarak algılamak da yanlıştır. UKTH il-
kesini, emperyalizmin merkezileşmeyi sağladığı,
bu nedenle bu talebin ütöpik olacağı, yani bir
bakıma toplumun genel gelişme doğrultusuna ters
düşeceği düşüncesiyle de reddedenlere karşı, he-
nüz bir marksist iken Kautsky'nin verdiği cevap
bilinir. Burada bir çelişki görülebilir. Bu anlam-
da tarihin gelişme doğrultusu sınıfsız ve dev-
letsiz bir toplumun kuruluşuna doğrudur, fakat
bu yolun üzerinde zorunlu bir konak olarak pro-
letarya diktatörlüğü vardır. Başka bir vesile
ile "gerçekte, bu çelişki, sadece görünürde bir
çelişkidir: kastların ortadan kaldırılmaları,
en aşağıdaki, ezilmekte olan kastın diktatörlü-
ğünü gerektirir, tıpkı proletarya da dahi, genel
olarak sınıfların ortadan kaldırılmaları, pro-
letaryanın diktatörlüğünü gerektirmesi gibi"
(Tarım Sorunları, sf:326) diyor Lenin.

görüreceği gibi ÖY ve reformist üçlü sorunlara
hem bağımsızlık hem birlik sorununa-Leninist

görüş açısı ile değil reformist görüş açısıyla yaklaşmaktadır. Birlik sorununu, sorun olarak görmemekte, bağımsızlık sorununu ise bağımsızlık kavramını ağıza dahi almaksızın örtülü bir biçimde otonomiye adapte etmektedir. Reformistler taleplerini fomüle ederlerken o anki güçler dengesini temel alırlar. Çünkü bu bayların perspektifinde bu dengeyi alt-üst edecek bir devrimin yığınların devrimci zoruna dayalı gerçek bir devrimin yeri yoktur. Reformistlerin programı mevcut kuvvet dengesini değiştirmeden, bu dengeyi sarsmadanda elde edebilecek olanla sınırlı bir programdır. Reformist-3'lünün talepleri sömürgeci devletlerden ne beklediklerini gösteren taleplerdir. Az-büyük zorlandıklarında sömürgecilerin vermeye razı olabilecekleri taleplerdir. Onların bütün talepleri reformist nitelikte taleplerle sınırlıdır. Bağımsız ve birlik gibi talepler ancak bir devrimle kazanılabilecek türden talepler olduğundan, onlar bu talepleri "keskin" ve "zamansız" bulmaktadırlar. Köklü bir devrimle kazanılması mümkün şeyler, onlarca daima "zamansız" ve "keskin" dir. O otonomi talebiyle ortaya çıkmaları, Kürt halkına az-çok örtülü bir tarzda çözüm olarak otonomiyi göstermeleri bundandır. Otonomiye sömürgeci devletlerin bir yerde kabul edebilecekleri bir talep gözüyle bakmaktadırlar. Baas yönetimine "bu iş bu kadar zor mu" diye yakarırcasına seslenmeleri onların bu konudaki

beklentilerini umutlarını dile getirmektedir. Ama bizim kanaatimiz o ki, ÖY ve yandaşlarının bu yürekler parçalayan yakarışlarına rağmen sömürgeci devletlerin otonomiye rıza göstermeleride imkansız değil ama zordur, "bu iş bu kadar zor"dur. İşte Güney Kürdistan deneyi,

ULUSLARARASI SOSYALİST HAREKETE BAKIŞ

Biz bu konuya özel bir başlık altında yer veremeyi bugüne kadar acil görmedik. Bu tavrımız konuyu ciddiye almadığımızdan ötürü değildi elbette. Aksine bu sorun oldukça önem taşıyan temel bir sorundur. zaten soldaki kutuplaşmayı doğuran ana nedenlerden birisidir bu. Konuya özel olarak eğilmeyişimizin bir nedeni, bu konudaki tutumumuzun bilinebileceği düşüncesi olmaktaydı. İkinci neden bu konunun geçmişte en çok tartışılan, ideolojik tartışmaların eksenini oluşturan bir konu oluşuydu. Bu sebeple çeşitli çevrelerin bu konudaki tutumu yeterince belirginlik kazanmıştı. Sorun çok değişik yönleriyle tartışılmıştı. Bizim konuyu yeniden tartışmamız bir bakıma tekrar olacaktı. Üçüncüsü uluslararası sosyalist hareketteki görüş ayrılıkları üzerine yapılan tartışmalar, diğer temel sorunları hep tali planda bırakıyor, bu sorunlar bir türlü ön plana çıkmıyordu. Ülke devriminin diğer temel meseleleri hep gölgede kalıyordu. Bu bur ölçüdede bilinçli yapılıyordu. Bu durumu tespit ettiğimiz için, biz, özellikle diğer temel sorunları tartışma

gündemine getirmeye ve sorunları açıklığa kavuşturmaya öncelik tanıdık.Yinede Tekoşin dergisinin çeşitli sayılarında uluslararası sosyalist hareketteki bunalıma ve kutuplaşmaya ilişkin görüşlerimizi yer verdik.Fakat söylenenler yeterli olmadı.Kimi çevreler görüşlerimizi farklı yorumlamay çalıştılar.Örneğin,Tekoşin-4'te Mao dan alıntılar yapılması belli çevreleri rahatsız etti.Oysa Mao'dan yapılan aktarmalar, Mao'nun henüz marksist iken söylediği doğrulardı. Ama mälüm çevreler için önemli olan Mao'dan yapılan aktarmaların doğru mu.yanlış mı olduğu değil,Mao isimidir.Onlar Mao adını gördükleri her yerde birinci hafiye gibi Maoculuk aramaktadırlar,"işte bakın,Maoculuktan etkileniyorsunuz, bu sizi Maoculuğa götürür" derler.Ama bu akıl fukarası baylar,çok iyi bilirlerki Maoculuğa karşı ideolojik cephede sürdürülen mücadeleyi Maoculuktan etkilendiklerini ileri sürdükleri "goşist"."orta yolcu" vb. gibi çok zengin sıfatlarla andıkları çizgide yer alan siyasi hareketler vermiştir.Ve eğer bugün,Maoculuk,Türkiye ve Kürdistan'da büyük ölçüde tecrit edilmiş,ağır yenilgi almışsa bu"orta yolcu"diye andıkları yoğunlukların mücadelesi sayesinde başarılıdır.SBKP'nin gözü gör takipçilerinin mücadelesi ile değil,çünkü onlar,Maoculukla mücadeleyi başından beri hep "vakit-kaybı"olarak değerlendirdiler. Maocuların "sosyal-faşist"nitelenmesine "Maocu"

-faşistler"diyerek karşılık verdiler.Maocu sapmanın etkisindeki unsurlara . faşist gözü- ile bakıp, onlarla araya kalın duvarlar ördü- ler, Böylece Maoculukla mücadeleyi köşelerinden seyrettiler.Eskaza rastlaştıkları yerde ise, kovboyculuk oynadılar.Ama bütün bunları bilmi- yorlarmışçasına bugün kalkıp öteye beriye"bu gidiş Maoculuğa götürür",'Maoculuktan etkileni- yorsunuz'vesaire vesaire gibi desteksiz atışlar yapıyorlar.Halbuki bir çoğunun Maoculuk hakkın- da bile bildikleri kulaktan dolma bir-kaç bey- lik laftan öteye gitmez.Bu nedenle belirtelimki bu tür ucuz kahramanlıkların söylediklerini pek ciddiye almıyoruz.Ancak oportünistlerin kafa karıştırmasına seyirci kalmayacağız.Bu nedenle konuyu biraz açacağız.Bunu ÖY eleştirisi içinde yapmaya çalışacağız.Eksik kalan yönleri ise böl- lümün sonunda toparlayacağız.

ÖY,başlangıçta,SBKP yanlısı bir tutum içinde olmasına rağmen,SBKP'nin bazı görüşlerine eleş- tirici bir gözle yaklaşıyordu.Görece bağımsız bir görüş açısına sahipmiş gibi gözüküyordu. ÖY dergisinin en az ilk on sayısında böyle bir yaklaşımın izleri var.Buna biraz ilerde değin- me fırsatı bulacağız.SBKP'nin Kürt sorunundaki, d aha bariz ve somut olarakta Güney Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi karşısındaki yanlış tutumunun,bir çokları gibi ÖY'da farkındaydı. Kürdistanlı bir grup olarak ÖY,buna bir ölçüde

teпки duyuyor,ve bu tepkisini yer yer dile getiriyordu.Ancak duygusal yaklaşımı fazla sürmedi: TİP ,TSİP ve TKP'nin ufak çaplı bir-kaç hücumü,onu en az adı geçen bu"parti"ler. kadar gözü kapalı bir SBKP kuyrukçusu yaptı.ÖY,özellikle TKP ile istemiyerek girdiği bir kaç polemikte,bazı doğruları yakalayacak gibi olduysada esasen giderek daha bir TKP'lileşti.TKP'ye ve elbetteki SBKP'ye sadık bir izleyici olduğuna dair güven vermeye özen gösterdi.Başlangıçta açıkça savunmakta teredüt gösterdiği SBKP'nin revizyonist politikalarının hızlı bir savunucusu kesildi.Örneğin,ÖY dergisininin 42 ve 43.sayılarına kadar "kapitalist olmayan yol","barışçıl geçiş"ve "İleri demokrasi" gibi SBKP tezlerine hiç değinilmedi.İlk bu sayılarda ÖY adı geçen tezleri hareketle savunmaya başladı.Ve bu oportünist politikalar hakkında şunları söyledi:

"Kapitalist olmayan yol,ulusal kurtuluş mücadelesini başarıya ulaştırarak,sömürgeci boyunduruğu kıran ve bağımsızlığına yeni kavuşan ülkeler için sözkonusudur...bu yola girecek olan ülkelerde feodal üretim biçimi hakimdir...kapitalizm öncesi bir yapının hakim olduğu bu ülkelerde ulusal kurtuluş mücadelesinin başarıya ulaşmasından sonra nasıl bir yolla kalkınacaktır? Burada karşımıza iki durum çıkıyor:Ya bu ülkeler ulusal baskıyı kaldırdıktan sonra kapitalist ilişkilerin gelişmesini sağlayarak bu yolla

kalkınacaklar, ya da kapitalizmi yaşamadan, belli bir aşamadan (kapitalist olmayan yol) geçtikten sonra sosyalizmi kuracaklardır." (Sayı: 43, sf: 31-32).

"...Ulusal kurtuluş mücadelesi veren ve kapitalist üretim ilişkilerinin hakim üretim tarzı haline gelemediği bütün ülkelerde kapitalist olmayan yolu yaşamaya gerek yoktur." (s: 43, sf: 34)

"...Çağımızda, özellikle de ikinci dünya savaşını izleyen dönemde oluşan dünya sosyalist sistemin güçlü etkisiyle, sömürge ve bağımlı ülkelerdeki emekçi halk kitleleri açısından daha elverişli olanaklar doğmuştur...., işçi sınıfının dünya görüşünün geri kalmış ülke halklarının emekçileri ve aydınları arasında giderek daha çok yaygınlaşması, işçi sınıfının ve diğer demokratik güçlerin öncülüğü için uygun bir ortam yaratıyor. Bazı ülkelerde ulusal demokratik cephede öncülüğü devrimci-demokrat nitelikteki küçük burjuva katmanlar yaparken, bir kısmında da işçi sınıfı örgütlenerek devrimin başına geçmektedir. Çin, Vietnam vb. ülkelerde olduğu gibi." (s: 42 Sf: 36-37)

"...Ne işçi sınıfının, ne de burjuvazinin hegemonyasını kuramadığı radikal küçük burjuva katmanların, devrimci-demokratların öncülük ettiği ulusal kurtuluş savaşlarında ise devrim süreci farklı bir yol izliyor. Devrimci-demokrat iktidarlar, tarihi bakımından bir geçiş iktidarı niteliğindedirler. Bu tür ilerici iktidarlar, çağı-

mız koşullarında, özellikle sosyalist ülkelerin desteğini alarak ulusal ekonomiyi kurmaya, güçlendirmeye, emperyalizmin ekonomik ve kültürel artıklarını temizlemeye, bir tarım devrimine ve sosyal reformlara girişiyorlar. Bu ülkelerin bir çoğu ulusal burjuvazinin gücünü sınırlandırıyor.

Kamu sektörünü geliştiriyor ve kapitalist olmayan bir yoldan kapitalizmin gelişip serpilmesini beklemeden, sosyalizme doğru yürümeye çalışıyorlar.

Çağımız şartlarında ,ulusal ezgiye son veren ve prekapitalist bir yapı taşıyan halkların. sosyalist ülkeler işçi sınıfının yardımıyla , kapitalist aşamayı yaşamaksızın sosyalizme geçebileceklerini Lenin, daha yıllar önce söylemişti.

...sol revizyonistler bu çabaları küçümsüyor ve onu Leninist devrim teorisine aykırı buluyorlar. Besbelliki bu olanağı ilk gören Lenin olmuştur."

"Böylece kapitalist olmayan yol, sosyalist devrimin kendisi değil sosyalizm için şartları hazırlamanın bir biçimidir." (Sayı:42 sf:37-38)

"Kapitalist olmayan yoldan geçerek sosyalizmi kurmayı başarmış olan Moğolistan Halk Cumhuriyeti çarpıcı bir örnek olarak karşımızda durmaktadır... Günümüzde Cezayir, Gine, Gongo (Brazavi) mali gibi ülkeler kapitalist olmayan yolda gelişme göstermekte olan ülkelerdir." (S:43, sf:34-35)

"Kapitalist olmayan yol" politikası için bunları söyleyen ÖY, ileri demokrasi tezi içinde şöyle demektedir:

"Anti-emperyalist ve demokratik görevler, hiç

kuşmusuz,bizzat ileri kapitalist (emperyalist) ülkeler halkı içinde sözkonusudur...Bu ülkelerde işçi sınıfının partileri,tekellerin egemenliğine,silahlanma yarışına son vermek,militarizmi,soğuk savaş eğilimlerini etkisiz kılmak,demokratik hak ve özgürlükleri,genişletmek,emekçi kitlelerinin yaşam koşullarını iyileştirmek ve barış için anti-tekelci geniş bir blok oluşturma çabası içindedirler...İşçi sınıfının öncülüğünde ve böylesine geniş bir ittifak yoluyla tekellerin egemenliğine son verilmesi,sosyalist devrimin önündeki önemli engellerin temizlenmesi,sosyalist devrim yönünde önemli bir adım anlamına gelir.

İleri kapitalist ülkelerde,işçi sınıfının öncülüğünde oluşturulan anti-tekelci blok,sermayenin en güçlü ve en gerici kesimi olan tekelleri alt ederek ve bazı demokratik dönüşümler sağlayarak sosyalizme geçişe olanak sağlayabilir. Demokratik görevlerin başarılmalarıyla sosyalist devrime geçiş aynı sürecin,birbirine bağıntılı iki aşamasını oluşturabilir.Günümüzde,ileri kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı partileri,kendi ülkelerinde böylesine bir devrim stratejisi izlemektedirler.

Elbette,bu ülkelerde,kapitalizmden sosyalizme barışçıl geçiş olanaklarının varsayılması ve bu yolun denenmesi,işçi sınıfının,iç savaş çıkartma ihtimallerinide...gözden uzak tutmasını gerektirmez"(ÖY,sayı:42,Sf:35-36)

ÖY'nun Sovyet tezleri konusundaki görüşleri bunlardır. Bu görüşlerde dikkatı çeken bir nokta, SBKP' nin teorisyenlerinin koyuş biçimi ile bazı farklılıkların oluşudur. Şöyleki, örneğin, E. Jukov, A. İskenderov, L. Deliusin ve L. Stepanor dörtlünün imzasını taşıyan 'ulusal kurtuluş savaşları ve üçüncü dünya' adlı kitapta, "...kapitalist olmayan kalkınma yolunun seçimi, belli bir grup bağımsızlığını kazanmış ülkeyi değil, tüm üçüncü dünyayı ilgilendirir." (A.g.y.sf:219) denildiği halde, ÖY'na göre kapitalist olmayan yol tezi sadece bağımsızlığına yeni kavuşan ve feodalizmin hakim üretim tarzı olduğu ülkeler için geçerlidir. Ayrıca bu ülkelerin hepsinin de bu yolu yaşamasına gerek yoktur. Gerçi SBKP'nin önde gelen teorisyenlerinden Zaradov'da bu tezin, özellikle Latin Amerika ülkeleri dışında kalan 'üçüncü dünya' ülkeleri için, hatta onların bile ancak bir bölümü için uygulanabilir, olduğunu söylemekte ve eskiden farklı olarak bir sınırlama getirmektedir. Ancak ÖY'na göre bu tez daha çok sınırlı sayıdaki ülkeler için geçerli olabilir. Görülüyorki SBKP'nin teorisyenleri ve onların değişik ülkelere giden yeminli izleyicileri devrimci pratiğin durmadan mahkûm ettiği ve bir tek başarılı örneğine rastlanamayan bu tezleri savunmakta bir hayli güçlük ve görüşlerini durmadan yontmaktadırlar. Ama bu anti-Leninist tezi reddetmeye bir türlü yanaşmamaktadırlar.

Üstelik bu görüşü Lenin'e ve Leninizme maletmeye çalışmaktadırlar.ÖY,"...bu olanağı ilk gören Lenin olmuştur"diyerek,Lenin'in 1920 de III.Enternasyonal II.Kongresine sunduğu,"ulusal ve sömürgeler sorunu"başlıklı rapora atıfta bulunmakta ve buradan alıntılar yapmaktadır.

"Çağımız şartlarında,ulusal ezgiye son veren ve pre-kapitalist bir yapı taşıyan halkların,sosyalist ülkeler işçi sınıfının yardımıyla,kapitalist aşamayı yaşamatsızın sosyalizme geçebileceklerini Lenin,daha yıllar önce söylemişti.... Sol revizyonistler bu çabaları küçümsüyor ve onu teorisine aykırı buluyorlar"demektedir.Lenin'in,kimi geri kalmış halkların,sosyalist ülkeler proletaryasının etkin yardımıyla ekonomik gelişmenin kapitalist aşamasını yaşamaksızın,bazı gelişme aşamalarından geçerek sosyalizme ulaşabileceklerini söylediği doğrudur.Fakat, 'kapitalist olmayan yol 'tezi salt bazı halkların kapitalist aşamayı atlayabilecekleri tezi midir?Yoksa bu tezle ilgisi olmayan revizyonist bir tez midir? Şüphesiz bu ikincisidir.Bu tezi Lenin'in tezi ile çakıştırmak,Leninizme mal etmek,oportünizmin Lenin'i kendi anti-Leninist günahlarına ortak etme çabasıdır.Hiçbir bilimsel değeri olmayan teorilerini"bilimsel teori" diye sunma gayretidir.Bunu ispat etmeye çalışacağız.Oportünizmin Lenin ve Leninizmi çarpıtmasına,onu tanımaz hale getirip gözden düşürmelerine engel olacağız.

Birincisi Lenin'de "kaptalist olmayan yol" diye bir kavram bile yoktur.Bunun mucidi SBKP' teorisiyenleridir.İkincisi,Lenin'in kapitalist aşamayı yaşamaları kaçınılmaz değildir dediği halkların ve ülkelerin bazı ayırt edici özellikleri mevcuttur.Lenin,adı geçen raporda bu özellikleri belirtmektedir.Lenin,şöyle demektedir:"Rus komünistlerinin çarlık Rusya'sını tahakümü altında bulunmuş olan sömürgelerde,Türkistan vb,gibi geri kalmış ülkelerdeki pratik çalışmaları,şu sonucu ortaya çıkarmıştır:Bu ülkelerin esas ayırt edici özellikleri,kapitalizm-öncesi ilişkilerin egemen bulunması olduğuna göre bu yüzdende,bu ülkelerde salt proleter bir hareket sözkonusu olmayacağına göre,kapitalizm öncesi koşullarda taktik ve siyaset nasıl uygulanacaktır. Bu ülkelerde sanayi proletaryası hemen hemen yoktur."(UKWH,sf:222) Görülüyor ki bu özellikler, kapitalizm-öncesi ilişkilerin "yanlız feodal ilişkileri de değil"egemen oluşu,proletaryanın "hemen hemen yok..."oluşu ve bu nedenle de "salt bir hareket..."in mevcut olmayışıdır.Lenin bu tür ülkelere örnek olarak önceleri Çarlık Rusya'sının sömürgesi olan Türkistan'ı göstermektedir. Stalin,bir başka vesile ile,Lenin'in bu konuşmasına atıfta bulunuyor ve şöyle diyor:"..... Lenin hem konuşmasında hemde tezlerinde'saf bir proletarya hareketinin var olmadığı've 'hemen hemen hiç sanayi proletaryasının bulunmadığı' orta Asya ülkelerini,İran gibi ülkeleri kast

ettiğini açıkca belirtmektedir."(Bkz.Milli Demokratik Devrim,sf:53,Aydınlık y,) Stalin, Lenin'in tezlerinin Çin,Hindistan vb.gibi"asgari bir sanayi proletaryasının bulunduğu" ülkeler için değil,Türkistan,İran,Afganistan vb.gibi için ileri sürdüğünü sık sık vurguluyor. ÖY ise,proletaryanın yok yada hemen hemen yok olduğu ülkelere değil,sadece feodal üretim biçiminin egemen ülkelere söz ediyor.Üstelik sömürge ülkelere değil,siyasal bağımsızlığına kavuşmuş bulunan yarı-bağımlı ülkelere sözediyor.Peki iyi,1920'lerin sömürge ve yarı+sömürge ülkelerinin çoğunda feodal ve yarı-feodal ilişkiler egemen ilişkiler olmasına rağmen, Lenin neden bu ülkelerin bütünü için konuşmuyor. Neden belli bir ayırımı getirmek ihtiyacını duyuyor,örneğin Çin ve Hindistan gibi ülkelere sözkonusu tezlerin neden geçerli olmadığını belirtiyor? Lenin neden kapitalist aşamanın atlanabileceği tezini daha çok sömürge durumundaki ülkeler için öngörüyor? Kominterin II.kongresi Lenin'in bu tezlerine ilave olarak Roy'un"tamamlayıcı tezler"niçin gerekliydi? "diye soruyor ve"bunlar,Çin ve Hindistan gibi"hemen hemen hiç sanayi proletaryasının bulunmadığı"söylenecek ülkeleri,sanayi proletaryasına sahip olmayan geri sömürge ülkelere ayırt etmek için gerekliydi."(A.Y.sf:54) şeklinde cevaplıyor. Açıktır ki,Lenin'in tezleri sadece proletaryanın

hiç ya da hemen hemen hiç olmadığı ülkeler için-
di. Feodalizmin hakim üretim biçimi olduğu sömür-
ge ve yarı-sömürge ülkelerin bütün için değil.
Çünkü bir ülkede feodalizm hakim üretim biçimi
olduğu halde bu ülke "asgari bir sanayi proleter-
yası"na sahip olabilir. Bir örnek: Kürdistan.
Zaten ÖY da bu tezin geçerli olduğunu söylediği
ülkelerde kapitalist ilişkilerin bulunduğunu
ama hakim olmadığını belirtmektedir. "Ancak ka-
pitalist ilişkilerin görülmeye başlaması ile
onun hakim üretim tarzı halini alması durumunu
biribirinden ayırt etmelidir" demektedir. Besbeli-
ki kapitalizmin hakim üretim biçimi olmaması,
proletaryanın mevcut olmaması demek değildir.
ÖY, Lenin ve Stalin'in altını çizerek belirttik-
leri proletaryanın hiç olmadığı ya da hemen he-
men hiç olmadığı ülkeler koşulu gözardı etmekte,
görmezlikten gelmektedir. Ayrıca SBKP teorisien-
leride 'kapitalist olmayan yol' tezini yukarıdaki
temel gözönüne almadan, kapitalizm-öncesi iliş-
kiler hakim olsun olmasın "üçüncü dünya" ülkele-
rinin hepsi ya da büyük çoğunluğu için genel ge-
çerli bir teori olarak öngörmektedirler. Kısaca
ÖY yalan söylemektedir: "Kapitalist olmayan 'yol'
tezine Lenin'e ait bir tezdir nede Leninist bir
tezdir. Bu Lenin'e ait olmadığı gibi Leninist bir
tezde olmadığını gösteren bir diğer olguyuda
belirtmeden geçmeyelim...
"Kapitalist olmayan yol" tezi barışçıl yoldan
geçiş kuralı olarak öngörmektedir.

Bu tezin en önemli çizgilerinden biride budur. Oysa Lenin ve Leninizm,barışçıl geçişi bütünüyle reddetmez,onu bazı istisnai hallerde olanaklı sayar,fakat,kural olarak kesinlikle önermez. Leninizmde kural zora dayalı devrim tezidir. Lenin bunu şöyle anlatır:

" Burjuva devlet,proleter devlete (proletaryaya diktatorasına)yerini "sönme"yoluyla değil, genel kural olarak,ancak ve ancak,zora dayanan bir devrimle bırakabilir. Engels'in zora dayanan devrime yaptığı övgü,Marks'ın birçok açıklamasıyla uygunluk durumundadır.(Zora dayanan Devrimin Kaçınılmazlığını Yürek Pekli-ğiyle,açıkca ilan eden felsefenin sefaleti ve Konünist Manifesto'nun vargısını anımsayalım: otuz yıl daha sonra,1875 de,Marks'ın Gotha Programı'nın oportünist içeriğini yerin di-bine batırdığı Gotha Programı'nın Eleştirisini anımsayalım) Bu övgü hiçte bir "düşkünlük" sonucu,bir tumturaklı söz,bir tartışma hevesi değildir.Tüm Marks ve Engels öğretisinin teme-linde,bu zora dayanan devrim düşününü-ve bu düşünün ta kendisini-sistemli bir biçimde yı-ğınlara açıklama zorunluluğu yatar.

Bugün ağır basan sosyal-şöven ve Kautskyist eğilimlerin bu öğretiye ihaneti,kendini,apaçık bir biçimde her iki eğilim yandaşlarınınca da, bu propağandanın bu ajitasyonun unutulmasında gösterir.

Zora dayanan devrim olmaksızın,burjuva dev-let yerine proleter devleti geçirmek olanak-sızdır.Proleter devletin kaldırılması,yani tüm devletin ilgası ise,ancak"sönme"yoluyla olanaklıdır."(Devlet ve İhtilal,Bilim ve Sos-yalizm Yayınları,S:27-28-,abç.)

Yukarıdaki satırların açıklıkla gösterdiği gibi Leninizmde kural devrimin şiddeti (zora) dayalı olacaktır.Şiddete dayalı devrim tezini red ve inkar edenler,onu ancak istisnai durumlarda

ge çerliliği olabilen bir tez gibi ele alanlar, bidayette Leninist olabildikleri bir dönem olmuşsa şayet,Leninizm döneleri,devrim kaçınıdırlar.Lenin yukarıdaki açıklamalarıyla bütünlük taşıyan bir devrim tanımı da vermekte şöyle demektedir:"Gerçekte marksist açıdan ihtilal (devrim,-Tekoşin) ne demektir? Ihtilal,belirli bir anda,kendini yeni üretim ilişkilerine uydu-ramayınca iflase mahküm eski siyasi üst yapının şiddet yoluyla yıkılmasıdır."(İki Taktik S:177, Suda Y.,abç.)

Leninizm barışçıl yoldan geçişi tümdan mi reddetmektedir?Hayır.Leninizm,barışçı yoldan geçişi bazı koşullarla ve istisnai olarak tanımaktadır. Stalin; 'Leninizmin İlkeleri' adlı eserinde, "Uzak bir gelecekte,proletarya başlıca kapitalist ülkelerde muzzafer olursa,ve bugünkü kapitalist kuşatmanın yerini bir sosyalist kuşatma alırsa, belirli kapitalist ülkeler için sosyalizme barış içinde varmak elbette mümkündür."Elverişsiz" uluslararası durum karşısında,kapitalistler, "gönüllü olarak",proletaryaya gönüllü tavizlerde bulunmayı daha akılcıca bir hareket sayabilirler. Ama bu varsayım,ancak uzak bir gelecekte mümkün olabilir.Yakın gelecek için bu varsayımın hiçbir, kesinlikle hiçbir dayanağı yoktur.

Bunun için Lenin diyor ki: "Burjuva devlet makinesi zorla tahrip edilip yerine yenisi kurulmadan proleterya devrimi imkansızdır."(A.g.y.s:50 Sol Y.)diyor.Stalin,sosyalizme barışçı yoldan

geçiş imkanını kapitalist kuşatmanın yerini sosyalist kuşatmanın aldığı uzak bir gelecekte mümkün görmektedir. Hemde ancak, "belirli kapitalist ülkeler" için ve bir olasılık olarak. Stalin' in belirttiği koşulları bugün için varsayacak hiçbir akli başında kişi düşünemiyoruz. Lenin'de Rusya'da, ikili iktidarın bulunduğu ve dolayısıyla Rusya'nın dünyanın en demokratik (burjuva anlamda) ülkesi haline geldiği dönemde barışçı yoldan geçiş imkanından söz ediyordu. Ancak değişen koşulların bu imkanı ortadan kaldırdığı bilinir. Kaldı ki, Lenin, bu imkanı ancak işçi, köylü ve asker vekilleri sovyetleri aracılığıyla olanaklı sayıyordu. Başka türlü değil. "... Lenin, bir süre için Rusya'da Sovyetler aracılığıyla devrimin barışçı yoldan gelişmesini mümkün görmüştü. Bu 1917 Nisan'ından Temmuz'una kadar olan dönemdeydi. Fakat Temmuz yenilgisinden sonra Lenin, proletarya devrimine barışçı yoldan geçişin sözkonusu olmayacağı görüşünü savundu." (Stalin, MDD, s:75, abç.) Açıktır ki barışçı yoldan geçiş bile, proletaryanın devrimin tahrip organlarını oluşturduğu, burjuvaziyi zor kullanarak alaşağı etmeye hazırlıklı bulunduğu bir durumda mümkündür. Burjuvaziyi zor kullanmaktan, içsavaşa başvurmaktan caydıracak güç, proletaryanın devrimci mücadele süreci içinde inşa ettiği bu güçtür. Rusya da bu güç işçi, köylü, asker vekilleri sovyetleri olarak bilinen kurumlarda ifadesini bulmuştur. Ve bu durumlar daha 1905 devrimi ile birlikte ortaya

çıkışlardır.Oysa SBKP revizyonizmi ve çeşitli ülkelerdeki temsilcileri barışçı yol sorununa bu gözle bakmaktadırlar.Lenin'in "Tüm Marx ve Engels öğretisinin temelinde,bu zora dayanan devrim düşününü...sistemli bir biçimde yığınlara açıklama zorunluluğu yatar"sözleri onlar için bütünüyle unutulmuş sözlerdir.

İşte,ana çizgilerinden biride barışçı yoldan devrim(I)olan 'Kapitalist Olmayan Yol'tezi,bu anlamda da Leninizme ters düşmekte,Lenin'in 1920'de Enternasyonal'ın II.Kongresi için hazırladığı raporun muhtevası ile çelişmektedir.Lenin'in adı geçen raporda fomüle ettiği tezlerde de "...bu zora dayanan devrim düşününü..."vardır. Açıklayalım....

Lenin sözkonusu raporda "...emekçi halkın sovyetleri..."ve "...köylü sovyetleri..."nden bahsetmektedir.Sovyet tipi örgütlenmelerin sadece kapitalist ülkeler için değil,kapitalist aşamayı atlaması mümkün olan geri ülkeler içinde geçerli olduğunu söyleyen Lenin,sözlerini şöyle sürdürür: "...Her zaman ve her yerde geri kalmış ülkelerde, sömürgelerde köylü sovyetleri lehine propaganda yapmak....;ve koşulların izin verdiği yerlerde derhal emekçi halkın sovyetlerini kurmaya girişmek"(UKTH,A.g.y.,S:223)

Sovyetler nedir,ne amaçla kurulur?Sözü yine Lenin'e bırakıyoruz: "...bu tür organların yaratılması demek ayaklanmanın organlarınının yaratılması,bu organları kurma çağrısı ise ayaklanmaya çağrı demektir."(Lenin'den aktaran Stalin,

MDD.S:57) İşçi delegeleri sovyetleri için söylenen bu sözler "köyül sovyetleri"ya da "emekçi halkın sovyetleri"içinde kuşkusuz geçerli olan sözlerdir.

Buraya kadar yaptığımız açıklamalar SBKP'nin 'Kapitalist Olmayan Yol'adı altında formüle ettiği ve ÖY'nun hararetle savunduğu tezin Lenin'in ve Komüntern'in tezleri ile yakından bir ilgisi bulunmadığını göstermeye yeterlidir.Lenin'in tezleri,kapitalizm-öncesi ilişkilerin egemen bulunduğu ülkelerden sadece proletaryanın ya da hemen hemen hiç bulunmadığı ülkeleri kapsamaktadır,SBKP ve ÖY'nun tezlerinde bu koşul reddedilmektedir.Lenin'in tezleri kural olarak devrimci şiddeti,SBKP ve ÖY'nun tezleri ise barışçı yolu önermektedir.Lenin'in tezlerinde,şiddet-kural, barışçı yol kural-dışıdır.SBKP ve ÖY'da,barışçı yol kural,şiddet kural-dışıdır?Lenin'in tezlerinde "Kapitalist Olmayan Yol" diye bir kavram yoktur,kapitalist aşamanın,henüz bu aşamaya girmemiş kimi ülkelerde kaçınılmaz olmadığı vardır.Bunlar ayrı ayrı şeylerdir.

"kapitalist olmayan yol"tezinin Leninizme aykırılığı bu kadarlada bitmiyor.Bu tez Leninist kesintisiz devrim teorisinde aykırı düşen bir tezdır.ÖY dergisinden biraz evvel çıkardığımız alıntılarda,sosyalist sistemin varlığı ve desteği "...işçi sınıfının ve diğer demokratik güçlerin öncülüğü için uygun ortam yaratıyor.

Bazı ülkelerde ulusal demokratik cephe öncülüğü devrimci-demokrat nitelikteki küçük-burjuva katmanlar yaparken, bir kısmında da işçi sınıfı örgütlenerek devrimin başına geçmektedir" deniliyordu. Ve "...radikal küçük burjuva katmanların, devrimci-demokratların" öncülüğü ile ulusal-demokratik görevlerintamamlanarak sosyalizme geçileceği ileri sürülüyordu. Kapitalist olmayan yol'un sosyalizm için şartları hazırlamanın ve sosyalizmi inşaanın bir biçimi olacağını iddia ediyordu. Bu şu demektir ki, ulusal demokratik devrimde işçi sınıfının öncülüğü zorunlu değildir, bu devrime radikal küçük-burjuva-devrimci/demokratlar-da öncülük edebilir. İşçi sınıfının asgari programı demokratik program ve azami programı olan sosyalizmi-proletarya diktatörlüğü-radikal küçük burjuvazi de gerçekleştirebilir. Söylenen budur. Ve bütün bu bilim dışı zirvalar marksist-Leninist etiketi yapııştırarak piyasaya sürülüyor. Bu işçi sınıfı bilimine, bilimsel sosyalizme alakasız ve kahpeçe bir tecavüzdür başka nedir ki? Bu açık değildir, Leninizm, demokratik devrimin tam zaferi için işçi sınıfının öncülüğünü şart koşar. Radikal küçük-burjuvazi bir takım reformlar yapabilir, ancak, bu reformlar feodalizmi ve işbirlikçi kapitalizmi, sömürgeciliğin hertürlüsünü köklü bir biçimde tasfiye etmeyi amaçlayan işçi sınıfının asgari programına tekabül edebilir mi? Demokratik devrime işçi sınıfı önderlik ettiği içindir ki, bu devrim yarı-yolda durmaz, kesintisiz

bir biçimde sosyalist devrime bağlanır. İşçi sınıfının öncülüğü altındaki demokratik halk diktatörlüğü devrimin demokratik görevlerini bitirir bitirmez yukarıdan aşağıya sosyalist üretim ilişkilerini inşa etme, sosyalist toplumu kurma görevini proletarya diktatörlüğünün görevlerini üstlenir. Vē önder proletarya olduğu içindir ki sosyalizmin işaa sı demokratik devrimi takiben, başka bir politik devrime ihtiyaç doğmadan barışçı bir biçimde gerçekleştirilir. Bütün bunların küçük burjuvazinin öncülüğünde de yapılabileceğini savunan ÖY, küçük burjuvaziye, işçi sınıfının tarihsel misyonunu yüklemekte, işçi sınıfının sınıf görüş açısını terketmektedir. Bilimsel sosyalist ulusal demokratik devrim stratejisi yerine kapitalist olmayan yol stratejisini ikame ederek Leninist kesintisiz devrim teorisini red ve inkar etmektedir. ÖY, Cezayir'ı kapitalist olmayan yola örnek vermektedir. Cezayir de küçük burjuva devrimcilerinin öncülüğündeki bir Ulusal Kurtuluş savaşı ile, siyasal bağımsızlık kazanıldı, ve bazı demokratik reformlar yapıldı. Ama hepsi bu kadar. Kapıdan kovulan emperyalizm bacadan tekrar içeri girdi.

Klasik tipteki eski sömürgeci ilişkiler yerini yeni sömürgeci ilişkilere bıraktı. Cezayir'in bağımsızlığı şekli bir siyasal bağımsızlık olarak kaldı. Ülkenin emperyalizme olan bağımlılığı, mali, ekonomik, askeri ve kültürel birçok alanda

hala sürmekte.Barışçı bir tarzda.sosyalizmin inşası bir yana,tam bir ulusal kurtuluş bile sözkonusu edilemez.Eski Portekiz sömürgeleride kapitalist olmayan yol stratejisine örnek olarak gösterilemez.Bu ölkelerde devrime küçük-burjuva kökenli proleter devrimciler öncülük etti.Proletarya yok denecek düzeyde olduğu için proletarya partisi oluşturulamazdı.Bu nedenle parti işlevini cephe modeli örgütler yerine getirdi.Ulusal kurtuluş takiben bu ölkelerdeki cephe örgütlerini proletarya partisine dönüştürölmesi süreci başladı.Sosyalizmin maddi ve teknik temelini inşa etme süreci ile proletarya partisinin oluşumu paralel bir biçimde yürümekte ve sosyalizmin kurtuluşu böyel bir öncülük altında gerçekleştirilmeye çalışılmaktadır.Portekiz sömürgeleri kapitalist aşamanın atlanmasına örnek verilebilir,kapitalist olmayan yol stratejisine değil.Ayrıca Portekiz sömürgelerinde ulusal kurtuluş kapitalist olmayan yol modelinin ayrılmaz bir sorunu olan barışçı yöntemlerle değil,silahlı mücadelelerin sonucu olarak kazanıldı. Ve zaten PAIG,FRELIMO ve MPLA'nın literatüründe kapitalist olmayan yol diye bir devrim stratejisi-nede rastlanmaz.

ÖY,Cezayır,İrak,Suriye vb.gibi ölkelerde yapılan devletleştirmeleri,devlet sektörünün geliştirilmesini sosyalizmin inşası yönündeki çabalar diş gösteriyor.Besbelli ki o,sosyalizmden,

gerçekte devlet kapitalizmini anlıyor.Devletin sınıf niteliğini gözardı ederek,her türlü devlet mülkiyetini sosyalist mülkiyet olarak algılıyor.SBKP teorisyenlerinin kendi icatları olan "Ulusal demokrasili devlet biçimi"ne örnek olarak gösterdikleri Irak,Suriye vb.devletlerini ÖY'da "Geçiş biçimi bir devlet"birçok sınıfın"ortak" devleti diye adlandırıyor.ÖY'na göre adı geçen ülkelerdeki devlet burjuva nitelik taşıyor. Böyle olunca devlet mülkiyetide kapitalist mülkiyet olmaktan çıkıyor.Ne varki gerçek hiçde böyle değildir.Adı geçen devletler Marksist literatürde sözü ediel türden geçiş biçimi devletlere örnek olarak ta gösterilemez.Bu tür devletler biçimine bir örnek olarak Marks'ın verdiği örneklerin yanısıra Lenin ikili iktidar dönemi Rusyasında ki devleti gösterir.Sözkonusu dönemde proletarya Sovyetler aracılığıyla iktidara gerçekten ortak bulunmakta,ülkedeki otorite fiilen paylaşılmaktadır.Irak ve Suriye gibi ülkelerde Komünist partilerin iktidar ortağı olmalarına bakarak benzer bir durumun olduğunu sanmak gülünç olur.Bu ortaklığın neye dayandığı,nasıl kurulduğu iyi biliniyor,

SBKP'nin B.Avrupa "komünist"partileriyle birlikte fomüle ettiği bir diğer revizyonist tezde "ileridemokrasi tezidir.Bu tez,ileri kapitalist yani emperyalist ülkeler ön görülmektedir.Buna göre, kapitalist-emperyalist ülkeler de bir devrim durumu halihazırda var olmadığı gibi daha uzun

bir süre görülmeyecekti.Bu tezi savunanlar,bir devrim durumu göndeme gelene kadar pasif bir biçimde bekleyecekmiyiz? tarzında saçma bir soru ortaya atmakta ve kendilerinin ileri sürdüğü bu soruyu "ileri-demokrasi"adını verdikleri bir dizi reform programı için mücadele etmek gerekir diye cevaplamaktadırlar.İleri kapitalist ülkelerde sosyalist devrim aşamasından önce öngörülen 'ileri-demokrasi' aşamasının gerekçesi budur.Bu tez'in ne kadar sakat ve zayıf bir temele dayanırıldığı ortadadır.Leninizme göre bir devrim durumunun henüz var olmadığı koşullarda devrimci görev yığınları bilinçlendirmek ve örgütlenmektir.Devrim durumundan önceki aşama devrime hazırlık aşamasıdır.Bu aşamada kitleler doğru bir siyasal çizgi program doğrultusunda bilinçlendirilip örgütlenmelidir.Ki devrim durumu belirlediğinde yığınlar ve öncüsü hazırlıksız yakalanmasın.Devrim durumu devrime dönüştürülebilir.Tarihte öncünün ve kitlelerin hazırlıksız bulunmasından ötürü yitip giden nice fırsatlar olmuştur.1905 Rusyasıyla birinci emperyalist savaş dönemi Almanyası ve İtalya örnek verilebilir.Revizyonistler devrim durumunun yokluğunu devrimden vaz geçmenin reformları başlıca amaç edinmenin gerekçesi yapmışlardır.İleri-demokrasi bir devrime tekabül etmekte,demokratik hak ve özgürlüklerin niceliğindeki artışı,"burjuva demokrasisi" nin sınırlarındaki nispi gelişmeyi başlıca amaç saymaktadırlar.Bu görüşü savu-

nanlar reformlara devrim uğruna mücadelenin yan ürünü olarak değil nihai amaç gözü ile bakmaktadırlar. Demokratik devrimlerini -eski tipte- uzun zamandan beri tamamlanmış bulunan ileri kapitalist ülkelerin önündeki tarihi adımı sosyalist devrim olarak görmeyip, sosyalist devrimden önce bir başka aşama önermek de başka bir anlama gelmez. Bu sosyalist devrimden de vazgeçmekle bir ve aynı şeydir.

Bu stratejiye göre sözkonusu ülkelerde barışçı yolla önce 'ileri-demokratik bir düzen' kurulmalı ve buradan gene barışçı bir şekilde sosyalizme geçilmelidir. Kapitalist olmayan yol stratejisi gibi bu stratejinin de ana çizgilerinden biri kural olarak barışçıl yolu kabul etmesidir. SBKP' nin önde gelen teorisyenlerinden K. Zaradov Lenin'in komünistlerin parlamento ve parlamenter mücadeleye ilişkin bilinen görüşlerine atıfta bulunuyor ve arkasından. "Lenin'in bu temel kuralları o zaman ki tarihsel koşullarda kesinlikle doğrudu ve bugünde hala önemlerini yitirmemişlerdir. Bununla birlikte, günümüzde parlamentoyu artık sadece sınıf savaşımı için bir arena olarak değil, iktidarın proletarya tarafından fethi için bir alet olarak kullanmak olanaklıdır." (Leninizm ve kapitalizmden sosyalizme geçiş' ve s: 210. abç. Temel Y.) diyor. Zaradov, "Barışçıl yoldan sözedildiği zaman" diyor. "... esas olarak parlamentonun devrim yararına kullanılması amaçlanmaktadır.

Birçok partinin belgelerinde yeralan ve komünist ve işçi partilerinin uluslararası konferanslarının belirttiği budur. Komünistler, olanaklı olan yerde işçi sınıfının parlamentoda sağlam bir çoğunluk kazanması burjuva demokrasisinin organı olan bunu halkın gerçek iradesinin, emekçiler için demokrasinin aleti haline dönüştürmesi gerektiğine değer veriyorlar." (A.y.s:208). Parlamentoda sağlam bir çoğunluk elde etmenin yeterli olmaya-bileceğini söyleyen Zaradov devamla, "...yine barışçıl çerçevede kalarak başka formüllere.." (s:210) başvurulmalıdır demektedir, bu formüllerden birinin de "...işçi sınıfının çıkarlarını temsil eden öğeleri kerte kerte içine sokarak devlet aygıtının bileşimini değiştirme..." (S:211) olacağını belirtmektedir. Zaradov, sözlerine, bu formülün burjuvazinin "karşı koyması durumunda, silahlı çarpışmaların olabilirliğini "dıştalamadığını" ilave etmeyi de unutuyor.

Bu görüşlerin koşulların değiştiği tarzındaki bilinen gerekçe ile marksizm-Leninizmin parlamentoda, parlamentaryer mücadele, devlet, devrim, devrimci şiddet, barışçıl geçiş konularındaki tezlerinin inkarı üzerine bina edildiği, bilimsel sosyalizmin apaçık revizyonuna dayandığı ortadadır. Bilimsel sosyalizm burjuva devletin kırılıp-parçalanmasından söz ederken SBKP teorisyenleri, bu devletin bileşiminin "kerte kerte" değiştirilerek-sorun bu devletin niteliği değil de bileşimi imiş gibi demokratikleştirilmesinden dem vurmaktadırlar.

Yani özünde burjuva devletin olduğu gibi muhafazasını savunmaktadırlar. Ne ileri-demokrasi denilen aşamada ve nede bu aşamadan sosyalizme geçilirken parçalanmasından sözedilmeyen bir aygıt olduğu gibi duruyor demektir. Bilimsel sosyalizm, burjuva parlamentosuna siyasal gerçekleri açıklamak ve içeriden dağıtmak üzere girmekten sözederken, SBKP teorisyenleri bu aynı parlamentoya siyasal iktidarın zaptı için başlıca araç gözüyle bakmaktadırlar. Burjuva parlamentosunun dağıtılmasından değil, bu parlamentoda "sağlam bir çoğunluk" elde etmekten, yani 5I teorisinden bahsetmektedirler. Bu görüşler II. Enternasyonal'in ve Kautsky'nin bayatlanmış ve işi bitirilmiş görüşlerinin tıpkısıdır. Ne eksik, nede fazla.

Biraz önce ÖY dergisinden çıkardığımız alıntılarda, "Anti-emperyalist ve demokratik görevler, hiç kuşkusuz, bizzat ileri kapitalist(emperyalist) ülkeler halkı için de söz konusudur" deniliyor ve yukarıdaki görüş savunuluyor.

İleri kapitalist ülkelerdeki bu "anti-emperyalist ve demokratik görevler" ne tür görevlerdir? ÖY, bu görevleri, tekellerin miltarizmine, silahlanma ve soğuk savaş eğilimlerine karşı mücadele ile demokratik hak ve özgürlükleri genişletmek için mücadele olarak saymaktadır. Bu ülkelerde işçi sınıfının (ÖY bu ülkelerdeki partileri "işçi sınıfı partileri" olarak nitelerken de yanılmaktadır. Bunlara işçi partileri denebilir fakat işçi sınıfı partileri asla) bu türde görevlerde bulunduğunu kimse inkar etmez. I48

Ne varki asıl önemli olan bu görevlerin neden sosyalist devrime bağlanmayıp, sosyalist devrimle çözümlenmesi mümkün görevler olarak görülmeyip ayrı bir aşama olarak demokratik devrime (I) havale edildiğidir. Çarlık Rusyasında çok daha ciddi demokratik görevler sosyalist devrimin platformuna aktarılmış ve öyle çözümlenmişti. B. Avrupa'nın kapitalist-emperyalist ülkeleri, ne feodal kalıntıları barındırmakta ve ne de milli boyunduruk altında bulumaktadırlar. Öyleyse neden sosyalist devrim değil de demokratik devrim (I) Bu emperyalist ülkelerdeki devrimle bağımlı ve yarı-bağımlı ülkelerdeki devrimi bir ve aynı şey olarak görmek, bu iki tür devrim arasındaki ayrımı silmektedir. Başka bir şey değil. Stalin bu konuda şunları söyler: "Emperyalist ülkelerde devrim başka şeydir: Oradaki burjuvazi başka halkları ezer, orada burjuvazi devrimin her aşamasında karşı-devrimcidir, orada kurtuluş mücadelesinin bir unsuru olarak milli unsur yoktur. Oysa sömürge ve bağımlı ülkelerde devrim daha değişiktir. Burada devrimin etkenlerinden biri, başka devletler tarafından emperyalizm boyunduruğu altında tutulmaktadır. Bu ülkelerde bu boyunduruğu milli burjuvazi de hisseder. Zaten başka türlü de olamaz. Burada milli burjuvazi belli bir aşamada ve belli bir süre için ülkesindeki devrimci hareketi emperyalizme karşı destekleyebilir. Burada milli unsur, kurtuluş mücadelesinin unsuru olarak, devrimin bir etkenidir.

Bu ayrımı yapmamak, bu farkı kavramamak, emperyalist ülkelerdeki devrimle sömürge ülkelerdeki devrimi bir tutmak, Marksizm'in yolunu, Leninizmin yolunu terk etmek demektir, İkinci Enternasyonal takipçilerinin yolunu tutmak demektir. (MDD sf: I6I-I62)

ÖY, bu gerçekleri bilmiyor olamaz, O, bu satırlarda haberlidir. Ne varki, kendi deyişiyile, "...dünya sosyalist hareketindeki tartışmalar karşısında, olup biteni birleştiri süzgecinden geçirmeden yan tutmak, ...kişiyi odun kırıcının hink deyicisi durumuna düşürür." (ÖY, Sayı: 9, sf: 34) İşti, ÖY, SBKP'nin 'hink deyicisi' olmaya karar verdiği i-çindirki bir yerde savunduğunu bir başka yerde inkar etmekte, diyalektiğin yerine eklektisizmi koymaktadır.

ÖY kadar birbirini reddeden görüşleri birarada savunan bir başka grup göstermek mümkün değildir. Hemen her konuda ÖY'nun görüşlerinde böyle bir eklektiklik vardır. ÖY bu duruma bir yönüyle daha öncede işaret ettiğimiz gibi, sorunlara nispeten b ağımsız bir bakış açısıyla yaklaşılmaya çalışıldığı dönemde söylediklerini SBKP'nin tam bir "hink deyicisi" olduktan sonra özeleştirisiz değiştirmeye düştü. SBKP'nin kapitalist olmayan yol, barışçıl geçiş gibi tezlerine göz kapalı sarılmalı beri, o, kendi içinde tutarlı olabilmek için eski görüşlerini yenilemek zorunda kaldı. Uluslararası sosyalist harekete bakış ister-istemez beraberinde ülke devriminin temel meselelerinde da aynı

bakış açısını egemen kılmayı getiriyor.Kişi, SBKP'ningörüş açısını benimsedi mi,ülke devriminin temel sorunlarında da bunu kendiliğinden uygulamak zorunda kalıyor.Aynı şeyi ÇKP ve AEP yanlılarında da gözlemek mümkün.ÖY,bir dönemler sovyetler Birliğinin Kürt ulusal hareketine karşı Bağdat rejimini desteklemesini doğru bulmuyor, "Sovyetlerin bu tavrı elbette eleştirilebilir ve eleştirilmelidir.Sovyetlerin Irak'a sağladığı silahlar,açıktır ki,emperyalizme ve siyonizme karşı değil,yoksul Kürt köylüsüne karşı kullanıldı Bunu bile bile sürdürülen sovyet yardımının mazur gösterilmesi mümkün değildir.Bundan giderek kapitalist dünyadan destek sağlama eğilimleri doğmuştur."(ÖY-Sayı:I,Sf:23) diyordu.Bu bilinen bir gerçektir ve ÖY'da bu gerçeği inkar etmiyordu. Irak Kürt ulusal hareketinin yenilgisinin bir nedeni da SBKP'nin bu politikası olmaktadır.Irak Komünist Partisi de içerde aynı politikayı izliyor Baas rejimiyle,Ülusal cephe kuruyordu.SBKP'nin Irak rejimine desteği,bu rejimin "ilerici"olduğu kapitalist olmayan yolda olduğu görüşüne dayanıyordu.Kapitalist olmayan yol SBKP'nin dış politikasının temel ilkelerinden biridir çünkü.Bu revizyonist politika ışığında Kürt ulusal hareketinden esirgenen Fakat Irak hükümetlerine sağlanan politik ve askeri destek Irak rejimlerine çevirme olanağı sağlıyordu.Bu durum,yani SBKP'nin sömürgeci rejimi desteklemesi Kürt ulusal hareketinin dünyanın diğer sosyalist ve demokratik güçlerinden

tecritini de beraberinde getiriyordu,Bilinirki bu destek somut olarak SB'nin tutumuna bağlı bulunmaktadırl.Günümüzde dieğr sosyalist ülkelerin SB'ne rağmen böyle bir destekte bulunması mümkün olmamaktadır.Irak Kürt hareketine öncülük eden KDP üst yönetiminin "kapitalist düyadan sağlama eğilimleri",Iran ve ABD'ye yaklaşması bir yönüyle SB'nin bu tutumundan ileri geliyordu.Çünkü Kürt ulusal burjuvazisi,burjuva milliyetçileri için önemli olan ihtiyaç duydukları desteği,kimin, hangi güçlerin sağlayacağıdır.KDP,bu desteği kim sağlarsa ona yanaşacaktı.Bu onun burjuva niteliğinden gelmektedir.Ibrahim Ahmet'in aşığıdaki sözleride bunun açık kanıtıdır:"Barzani'yi kötü tanıyordum,Barzani'de fikirlerini geliştirmeye alışık değildi.Bu anlamda iyi bir siyasi şef değildi.Yalnızca,genellikle kısaca açıklanmış olan,çıkardığı sonuçlara varıyordu.Böylece 1962 de itibaren,Kürtlerin köken ayırtetmeksizin her türlü dış yardımı kabul etmek zorunda oldukların kabul ediyordu.Bu gerçekçi tutum idi.Fakat biz bu devirde dervişler gibiydik,düşünmedende inanıyorduk ve İran tarafından yardım edilmeyi reddediyorduk,Feodalizmi kırmak ve bir köylüler ordusu kurmak istiyorduk.Burada da gerçekçi değildik. Zira köylü geleneği,senyörsüz mücadele edilmesini gerektirir..."Le Monde, Temmuz1974,Eylül 1974 tarihli Ürün Dergisinden aktaran ÖY) Kısaca Güney Kürdistan ulusal kurtuluş hareketinin tecritine ve dolayısıyla yenilgisine yolaçan nedenlerden biriside SBKP'nin ve onun isminin önüne "Komünist"

sözcüğü takan takipçisini 'TKP'nin politikasıdır. Biz bu konuyu 3.sayımızda işlediğimizden kısaca değinip geçiyoruz.ÖY,bir dönemler kabul ettiği bu gerçeği şimdi reddetmekte,SSCB'nin tutumuna "KDP'nin içte ve dışta sosyalistlere karşı takındığı tutum ve emperyalist ve gerici güçlerle kurduğu ilişkiler neden oldu."(KS ve KUH,sf:195) demektedir.ÖY,SSCL'nin1972 yılına kadar Kürt hareketine destek olduğunu Fakat butarihten sonra KDP yönetiminin kurduğu gerici ilişkiler yüzündün bu desteğini çektiğini söylemektedir. Bu gerçeklere ters düşen bir değerlendirmedir. SSCB,1972 öncesinde de,sonrasında da(1963 gerici hükümet darbesi dönemi hariç)daima Irak rejimini destekleme politikası izledi.Onun bazı dönemlerde Kürt hareketine yaklaşması da politik bir oyundan Irak yönetimini hizaya getirmek için girdiği bir komplimandan ibaretti., Bu açık,SSCB'nin 1972 sonrasında tüm değiştirmesi diye birşey sözkonusu değildir.1961'den itibaren süregelen tutum bu dönemde de sürdürülmüştür.SB'nin Kürt hareketine destek olmayışının nedeni,hareketin yönetiminin 72'lerde gerici ilişkiler içine girmesi de değildir.Bu ilişkilerin başlangıcı 1972'den çok daha gerilere dayanmakta ve SB'de bunu bilmektedir. Kürt yönetimi ile gerici İran Şahlığı arasındaki ilişkilerin daha 1964'lerden itibaren başladığı görülmektedir.Belkide daha erken bir tarihte.KDP üst yönetiminin bu tür gerici ilişkilerinden haberdar bulunan SB'nin tutumu için KDP'nin eski yöneticileri şöyle demektedir:"Öte yandan Sov-

yetler Birliği'de,Kürt ihtilalinin İran'dan yardım almasına itirazda bulunuyordu.Onlar sadece,bundan daha ötede girmek gerektiğini belirtiyor ve Barzani'yi "gerici bir kaynaktan yardım aldığı halde o kaynağı teslim olmayan ender kimselerden biri"olarak niteleyerek politikasını övüyorlardı"(Yeni Strateji,Sf:84)

Bütün bunlar bir yana KDP yönetiminin İran ve ABD ile ilişkileri SB'nin Irak Arap hükümetlerine verdiği bilinen politik ve askeri desteği haklı çıkarmaz.Bu destek ırkçı sömürgeci rejimlerin Kürdistan'daki katliamlarına fiilen ortak olma sonucunu doğurmuştu.Nereden bakılırsa bakılsın SB'nin ve IKP'nin Güney Kürdistan kurtuluş mücadelesi karşısındaki politikası hiçbir dönemde ve asla enternasyonalist bir politika olamamıştır

ÖY'nun Baas Partisi hakkındaki değerlendirmesi de çelişkili ve eklektik bir değerlendirmedir. ÖY Baas Partisinin bir yönüyle "ilerici",bir yönüyle de gerici olmak üzere ikili bir nitelik taşıdığını ileri sunmaktadır. Baas için,"Anti-emperyalist bir dış politika güderken,petrolleri millileştirirken,ülkeyi dışa bağımlılıktan kurtaracak bir ulusal sanayi kurmaya çalışırken elbette ilericidir ve tavırları desteklenmelidir. İşci sınıfının ve Kürt halkının üzerindeki boyunduruğu sürdürmek isterken açıktırki ilerici değildir."(Sayı:I-Sf:10-II)diyor.Baas Partisinin "bir yönüyle ilerici nitelik taşıdığı"doğru değildir". Bir partinin yer yer görece anti-emperyalist bir tavır takınması onun anti-emperyalist ve 154

ileri bir çizgi izlediğini göstermez. Bir partinin niteliğini tayin ederken onun genelde izlediği çizgiye bakılmalıdır, istisnai olarak ortaya çıkabilen ve bu çizgiden sapma niteliği taşıyan tavırlarına değil. Tek tek olaylarada ender rastlanan tutum ölçü alınarak ilerici-gerici nitelmesi yapılacak olursa, ve görünüşle yetinilip, olayın özüne bakılmazsa, kimi emperyalist parti ve yönetimlere dahi ilerici bir nitelik atfetmek imkan dahiline girer. Bunun saçmalığı ise ortadadır. Ama ÖY'nun kendisine özgü diyalektiği buna müsaittir. ÖY'na göre Baas yönetimi petrolü "millileştirdiği" için ilerici, bu "millileştirme" politikasına karşı çıktığı için KDP ise gericidir. İlerici olmak ne kadarda kolay. Sömürgeci Irak burjuvazisinin Kürdistan petrollerinde elde edilen tatlı karları emperyalist tekellerle kendisi için daha uygun bir şekilde bölüşebilme savaşının adına ilericiilik denebiliyor. Sömürgeci devletin sömürgesinin petrolüne babasının mülkü gibi tasarruf etmesine "millileştirme" denebiliyor. Bu görüşler özünde sömürgeci politikayı "ilerici" olarak maskeleyen görüşler değilde nedir?

ÖY'nun Baas partisiyle ilgili değerlendirmeleri de de bir eklektiklik olduğunu söyledik. Nitekim yukarıya çıkardığımız satırlarda Baas'ı ilerici olarak niteleyen ÖY, bu aynı parti için "ilerici ve anti-emperyalist geçinen, ya kimilerinin öyle sandığı Irak hükümeti..." (Sayı: 10, sf: 36) "faşist Baas rejimi" (S: 13, 4, Sf: 37). "...Kürt böl-

155

gesinde çıkan petrolleri 'millileştirme' adına takındıkları ilerici maskesi"(KS ve KUH,Sf:186) gibi sözlerde etmektedir.Böyle birbirini reddeden görüşleri ÖY dergisinin hemen her sayısında görmek mümkün.Aynı parti bir yerde "ilerici"bir başka yerde "faşist"olarak nitelenebiliyor.Üstelik hiç bir özeleştiriyeye gerek duyulmadan.

SBKP,Baas ve IKP politikası konusundaki düşülen tutarsızlıklar,çizilen zikzaklar elbetteki Kürt ulusal hareketlerinin niteliğini,bu hareketlerin yenilgiyle sonuçlanmasının nedenlerini doğru olarak değerlendirmeye imkan tanımaz.Böyle olunca, bu deneylerden doğru deneyler çıkarması ve doğru bir siyasal çizgi izlenmesi de mümkün olmaz. ÖY'nun açık,net ve düzgün bir siyasal çizgi değilde,belirsiz ve eklektik bir çizgi,daha doğrusu bir eğri çizmesinin nedeni budur.

Güncel bir nitelik taşıdığı,devrimci marksizmle oportünizmin ayırtedilmesinde pratik-somut bir örnek teşkil ettiği için Afganistan olayında kısaca değinmekte yarar buluyoruz.Hemen belirtelimki biz Afganistan olayına da olayına da kısaca değinmekte yarar buluyoruz.Hemen belirtelimki biz Afganistan 'da bir devrim olduğu görüşünü kesinlikle paylaşmıyoruz.Reformist-revizyonist üçlü "Yaşasın Nisan Devrimi"diye dilediği kadar gü-rültü koparsın,Afganistan'da olup-bitenin gerçek bir devrimle,marksist anlamda devrimle ilgisi ve ilişkisi yoktur.Afganistan'da sözkonusu olanın bir devrim olmadığını söylerken bilimsel

sosyalizmin ABC'sine dayanıyoruz.Buna göre,bir devrimin olması için bir devrim durumunun bulunması gerekir.Ve devrim durumunda,öncünün ve geniş sömürülen yığınların bilinç ve örgütlenme düzeyinin yeterli olması halinde devrime varabilir. Devrimin ilk ve esas belirtisi politik iktidarın yeni bir sınıf ya da sınıfların eline geçmesidir. Bu da eski devlet aygıtının yerle bir edilmesi, parçalanması sonucu mümkün olabilen bir şeydir. Devrim emekçi yığınların yaşamında köklü,olağanüstü bir değişiklik demektir.Eğer bir darbe,kompo ve saray entrikasından değilde devrimden söz ediyorsak bu saydığımız belirtilerin görülmesi zorunludur.Bilimsel sosyalizmin"...sınıf,iktidar ve devrimle ilgili temel görüşleri "nden haberli olanlar için bir devrimin göstergeleri bunlardır. Afganistan'da bir devrimin yereldiğini ileri sürerlerbu gerçekleri bilmezler mi?"Yaşasın Nisan Devrimi"diye tempo tutanların hepsi bunlardan habersiz midir?Sanmıyoruz.En az ÖY bu gerçekleri bilir. "...devrim de karşı-devrimde toplumdaki temel sınıflar adına ve onlar tarafından yapılır, "Devrim gibi karşı-devrim deadeta blankist bir darbeye ya da saray kurnazlığıyla başarılacak bir iş değildir.Önemli kitle hareketlerini, çetin mücadeleleri ve büyük düşünümleri gerektirir "(ÖY,Sayı:10,Sf:22-23)diyen bu gerçekleri bilmediğini söylemek mümkün değildir.İşte meselenin canalica bir yanısıdır bu,ÖY,bir devrimin ne anlama geldiğini bildiği halde,Afganistan'da devrim oldu-

ğunu iddia etmektedir.Öy,bilimsel sosyalizmi bile bile çarpıtmaktadır.ÖY, oportünizmi,opor-tünizm olduğunu bile bile savunmaktadır.İşte oportünizmin böylesi,en tehlikeli ve en iğrenç olanıdır.ÖY'nun yukarıda çıkardığımız sözleri SB'nde revizyonist bir kliniğin bir darbe ile başa geçerek karşı-devrimi başardığını ileri süren ÇKP veAEP yanlılarına karşı söylenmiş doğru sözlerdir.Ne varki aynı ÖY,bir avuç azınlığın,asker-sivil bir kadronun Afganistan'da devrim yaptığını iddia ederken bu doğru sözleri hemen unutmakta,soruna ÇKPve AEP'in görüşü açısıyla yaklaşabilmektedir.ÖY,bilimsel sosyalizmin sınıf iktidar ve devrimle ilgili temel görüşlerini işine gelen yerde savunmakta,işine gelmeyen yerd reddetmektedir.O,bilimsel sosyalizme pragmatik (faydacı)bir açıdan yaklaşmaktadır.ÖY'nu ve diğeri iki akımı niteleyen özelliklerden biri de budur. Kürt. milli burjuvazisinin siyasal partilerinin de soruna böyle yaklaştığı bilinir,(Bkz.KDP programı) Afganistan'daki iktidar değişikliğine ulusal düzeyde devrim ve karşı-devrim güçleri arasındaki şiddetli ve yoğun bir sınıf mücadelesi sürecinden geçirilerek mi varılmışdır?Afgn "devrimi"proletarya ve mütefikleri adına ve onlar tarafından mi başarılmıştır?Afganistan'da politik iktidar proletarya ve müttefiklerinin elinde midir?Afganistan'da eski devlet aygıtı ordu,polis ve bürokrasi tasfiye edilmişmidir? Hiçbiri.O halde marksist anlamda ne demokratik

ne de sosyalist nitelikte bir devrimden söz etmek mümkün değildir. Söz konusu olan kendisine "sosyalist" adını yakıştıran ilerici bir asker-sivil aydın kadronun Sovyet desteği ile ve bir darbe yoluyla hükümet olmasıdır. Ve bu bir avuç azınlık arada geçen bunca zamana rağmen hükümet olmasını halada sovyet askeri birliklerine borçludur. Bu bir avuç kadro, halk çoğunluğuna, sömürülen yığınlara rağmen, onların desteği olmaksızın iktidar mevkiine oturtulmuştur. Afgan yönetimi, Afgan halklarının öz gücüne değil, dış desteğine dayanmaktadır, Gücünü iç dinamiklerden değil, dışardan almaktadır. İç dinamikleri yeteri kadar olgunlaşmamış, bir ülkeye sıradan birşey ihraç eder gibi "devrim" ihraç etmeye kalkışmanın sonucu budur. ÖY, Afganistan'da bir devrim olduğunu ve SB'ninde bu devrime gereken enternasyonalist desteği sağladığını söylerken iki yüzlüce konuşmaktadır. ÖY oportünizmi, öyle bir oportünizmdirki, onu gine kendi sözleriyle çürütmek kabildir. Ve bize göre bu yöntem ÖY'nun teşhirinde daha etkili bir yöntemdir. ÖY, "Roj" adlı yayının birincisinde Troçkistleri imha ederek şu satırlara yer veriyor: "Bu baylar, her ayrı ülkede devrim şartlarının olgunlaşp olgunlaşmadığını, bu ülkelerde güçler denkesini, sınıfların karşılıklı durumunu hesaba katmıyor ve böylesine kolay çözümler öneriyorlar. Sosyalist ülkeler, başka ülkelere sefere çıkıp, iktidarı gerici güçlerden alıp "devrimcilere" verseler, baylarımızın işi son

derece kolaylaşacak.Ama bu ülkelerde iktidari almaya hazır,bu ölçüde örgütlenmiş ve etkin bir işçi sınıfı var mı,yok mu? İktidarı emperyalizme ve yerli gericiliğe karşı kim koruyacak? Devrimci kurtuluşu kim sağlayacak? Bu tür devrim ihraçları dünya öyçüsünde nelere yol açar? Bütün bunlar baylarımızı düşündürmüyor.....Oysa bir ülkede devrim sorunu,çağımız şartları ne olursa olsun,salt böylesine bir dış müdahale ile çözüme indirgenemez. Bir halkın kendisi öncelikle devrimci mücadeleye hazırlanmalı,örgütlenmeli ve direnmeliki,diğer koşullar-sosyalist ülkelerin desteği,uluslararası diğer devrimci demokratik güçlerin yardımı-işe yarayabilsin."(A.g.y.sf:19-20,abç.)

Afgan olaylarının çok öncesinden söylenmiş olan bu sözler ÖY'nun bugünkü tutumunun sahteliğini, iki yüzlülüğünü göstermede hayli etkili sözlerdir, ÖY, öylesine berbat bir oportünist batağa saplanmıştı ki bir dediği bir dediğini tutmuyor.O SBKP' kuyrukculuğu adına herşeyi yapar.Bu konuda o kadar ileri gitmiştir ki,bir yerde Maocu diye reddettiği,bir başka yerde Troçkist diye alaya aldığı görüşleri,gerektiğinde marksist görüş olarak savunabilir ve savunmaktadır.Fakat aynı ÖY en üsta şark dansözlerinin bile papucunu dama atacak bu kıvırtkanlığına rağmen,"bazıları ise orta yolda çalkalanıp duruyorlar,"gibisinden edepsizce laflar edebiliyor.Sizin yaptığınız çalkalanıp durmaktan da öte bir iştir, baylar Lanetli bir iş.

"Özgürlük" gazetesinin 4. sayısında "ilerici subayların giriştiği demokratik devrim hareketi, işçi ve köylüler içinde iyi bir biçimde örgütlenmiş ve mücadele içinde kendini kitlelere benimsetmiş bir örgüte sahip değildi. Bu nedenle devrimin kitle tabanı zayıf kaldı. Devrimci yönetim, karşı-devrimci ayaklanmasının özellikle kırsal kesimde gelişmesini önleyemedi, kendi öz güçleriyle onu ezemedi." deniliyor. Sormak gerekir, mademki kendini kitlelere kabul ettirmiş ve iyi örgütlenmiş bir hareket sözkonusu değil, varolan harekete karşı-devrimini kendi öncülüğüyle ezmeyi başaramayacak kadar tabansız bir hareket, ohalde bu "demokratik devrim" dediğiniz devrimi kim ve nasıl başardı? Sovyet askeri birliklerine dayanan ilerici subayların hareketi neden bir darbe değil devrim oluyor? Darbe ile devrim aynı şey midir? Hani bir ülkede devrim için şartlar olgunlaşmadıkça, halk güçleri iktidarı almaya hazır olmadıkça sosyalist ülkeler sefere çıkmayacaktı. Kuyrukçuluğu ilke dinenlerin bu sorularada verecek cevapları bulunur elbet.

Biz, diyor ÖY, "Sovyetler Birliğinin eylemi kimden yanadır ve kime karşıdır, sorunu bu yönüyle değerlendiririz." bu bakış açısına göre bir halkın kendi özgüçünün bir değeri yoktur. Bir halkın bizzat kendisi devrim istesin ya da istemesin, buna hazır olsun olmasın, dış destek sayesinde bu iş başarılabilir. Bunun adıda devrim ihracından başka birşey değildir.

Ve zaten SBKP yanlılarının,SBKP yanlışı bir tutum benimsemelerinin temel nedenlerinden biride kendi halklarının özgüçüne değil dış desteğe bel bağlamalarından kaynaklanır.Afganistan olaylarını bakış açıları reformist üçlünün devrim anlayışını,Kürdistan'da ne tür bir devrim tasarladıklarını açıkca gösterir.Üçlü Afganistan macerası ile iflasına bir kez daha tanık olunan kapitalist olmayan yol stratejisini savunmaktadır.Üçlü proleter devrimci ulusal demokratik devrim stratejisini değil,revizyonist bir tez olan kapitalist olmayan yol stratejisini savunmaktadır.Onların "Ulusal Demokratik Devrim" kavramından anladıkları 'kapitalist olmayan yol' stratejisinin ta kendisi dir.Bu cuntacı,komplocu anlayıştır.

ÖY grubu,"Özgürlük"adlı yayınında "Afganistan Demokratik Halk Partisinin önderliğinde,devrimci yönetim,ulusal demokratik devrimi başa götürmek için yoğun çabalar göstermektedir."(S:4,SF:3) diyor.Demek ki ÖY'na göre Afganistan proletaryasını öncülüğü olmaksızında ulusal demokratik devrim başarılabilir.UDD için işçi sınıfının öncülüğün gerekmez.Bu anlayış,ÖY ve diğer iki grubun Kürdistan devriminde de proleteryanın öncülüğünü öngörmediklerini açıkca ortaya koyar.Üçlü ulusal demokratik devrimin sosyalist devrimle olan bağlantısını koparmakla,Leninist kesintisiz devrim tezini çarpıtmaktadır.

ÖY'nun 'Ulusal Demokratik Devrim'dediği Afgan devriminin ne tür bir devrim olduğunu,onun eski

devlet aygıtına karşı tutumuna bakarakta anlamak mümkündür.Özgünlük gazetesinin 4.sayasında "Afgan devriminin iç ve dış politika ilkeleri"başlığı altında yer verilen Afganistan Demokratik Halk Partisininilke ve hedeflerinde devletle ilgili olan 8.maddede şöyle deniliyor:"Devlet mekanizmasından karşı devrimci,anti-demokratik unsurları, halkın çıkarlarına zarar veren ve demokratik devlet yönetimin halka hizmet götürmesine karşı çıkanları temizlemek,....."(A.g.y.sf:3) Gerici devlet mekanizmasının tasfiye edilmesi değil, bu mekanizmayı gerici unsurlardan arındırıp"demokratikleştirmek",hepsi bu kadar.ÖY'nun devlet meselesindeki görüşleride ADHP'nin görüşleriyle bir ve aynıdır.O da burjuva devletin ilgasından değil kerte kerte demokratikleşmesinden dem vurur. Şu var ki,sömürgeci devlet mekanizmasının,Kürdistan'daki tüm kurum ve kuruluşlarını bütünüyle üçlünün kadroları ile doldursanız,bu kurumlarda bir tek karşı-devrimci unsur kalmayana kadar temizlerseniz bile bu gerici aygıtı demokratikleştirmiş olamazsınız.Çünkü sorun bu kurumların niteliği ve görevleri ile ilgilidir.Bu kurumlarda çalışan kadroların görevlilerin niteliği ile değil.

Öz olarak,Afganistan'da olan bir devrim değil darbedir.Bu darbeyi yapanlar ilerici eğilimli subaylardır.Ne var ki bu ilerici küçük -burjuva kadro SB yanlısı bir tutum takındığından 'sosyalist'sayılmaktadır.Ama gerçekte bu kadronun bilimsel sosyalizle ilgisi yoktur.

Bu bölümü bağlamadan önce, hareketimizin, uluslararası sosyalist hareketteki sapmalarla ilgili görüşlerini kısaca toparlamakta yarar görüyoruz.

Biz uluslararası sosyalist hareketteki görüş ayrılıkları karşısında tarafsız bir tutum içinde değiliz. Aksine taraf durumundayız. ML "me tarafız,

ÇKP'nin hattını gelinen noktada karşı-devrimle bütünleşen bir hat olarak görüyoruz. ÇKP yönetiminin izlediği çizgiyi bugün marksizm alanındaki bir çizgi olarak görmek çok güçtür.

Bilimsel sosyalist çizgiden ayrılan bir akım ya ideolojik mücadele süreci içerisinde yeniden marksizme kazanılır ya da bu mümkün olmaz ve sözkonusu akım giderek sistemli bir yapıya bürünerek marksizm alanını terk eder. ÇKP yönetiminin ve çeşitli ülkelerdeki takipçilerinin durumu daha çok bu ikinçisine uygun olarak gelişti. Uluslararası düzeyde sınıf mücadelesinin gelişmesi ÇKP çizgisinin gerçek hüviyetini apaçık ortaya serdi. Genel olarak dünya devrim güçleri ile karşı-devrim güçlerinin karşı karşıya geldiği her önemli politik sorunda ÇKP karşı-devrim güçlerinin, dünya gericiliğinin paraleline düştü. Onlarla aynı saf-lard a yen aldı. Tıpkı bugün, Afganistan sorununda ABD ve Pakistan'la kol kola olduğu gibi. Bu somut-pratik ÇKP yönetiminin çizgisini, onun karşı-devrimci tabiatını genelde gözönüne serdi. Ve aşağı yukarı son aşamada AEP yönetiminin de bu çizgiden uzaklaşmasını sağladı. AEP "üç dünya teorisi" olarak bilinen karşı-devrimci teoriyi reddetti. Fakat bu teze kaynaklık eden "sosyal-emperyalizm"

tezine el sürmedi.Üç dünya teorisi olarak bilinen karşı-devrimci teoriyi reddetti fakat bu teze kaynaklık eden"sosyal emperyalizm"tezine el sürmedi.Üç dünya teoirisi olarak bilinen teorinin sosyal emperyalizm teziñın zorunlu bir türevi, bu tezin kendiliğinden gündeme getirdiği bir ittifaklar politikası olduğunu,bu sıkı ilişkiyi göremedi veya görmezlikten geldi.Sosyal-emperyalizm tezinde ifadesini bulan anti-Leninist,devrim ve emperyalizm anlayışını savunmaya devam etti ve ediyor.Dünyanın çeşitli ülkelerdeki eski ÇKP yanlısı partiler ve gruplarda ÇKP-AEP kutuplaşması ile birlikte ve buna paralel bir tarzda ayrıştılar.Bu parti ve grupların büyük çoğunluğu AEP yanlısı bir tutum benimsedi.Türkiye'de ve Kürdistan'daki Maocu gruplarında hemen hemen tümü bir kaç istisna dışında AEP yanlısı bir tavır aldılar.Hemde AEP'nin çıkışı duyulur duyulmaz.Zaten kulakları ve kafaları hem Pekin ve Tiran radyolarının söyledikleriyle doluydu.Bütün teorik gıdalarını bu yoldan ve yorulmadan alıyorlardı.Bağımsız ve yaratıcı sir tutum benimsememeleri bu nedenle mümkün olmadı.Buna rağmen bu durum, Maocu sapmanın büyük bir darbe yemesini getirdi. Bu sapma büyük ölçüde tecrit oldu.Ançak belirttiğimiz gibi bu sapmanın etkisindeki ögeler bu defada diğer bir sapmanın,AEP revizyonizminin etki alanında seyrettiler.Kısaca biz,AEP çizgisini uluslararası sosyalist hareket içerisinde fakat revizyonist bir çizgi olarak görmekteyiz.

Bu konuda da tarafsız.AEP revizyonizminin karşısında ve marksizm-Leninizmin safındayız.Dünya sosyalist hareketi içinde bir diğer sapmada SBKP'nin formüle ettiği çizgidir.Bu çizgide marksist-Leninist bir çizgi olarak görmenin olanağı yoktur Barışçıl geçiş,ileri-demokrasi ve kapitalist olmayan yol tezleri SBKP'nin revizyonizmini apaçık göze batıran tezlerdir.Bu tezlerde somut ifadesin bulan devlet,devrim,devrimci şiddet vb.anlayışı Leninizme taban tabana zıt bir anlayıştır.SBKP bu en temel sorunlardaki-leninist tezleri koşulların değiştiği gerekçesiyle revizyona tabi tutmuş,marksizmin militan devrimci özünü reddetmişti Bu nedenle biz bu konuda da açık ve kesin bir tutum takınıyor,SBKP'nin izlediği hatın revizyonist bir hat olduğunu söylüyoruz ve Leninizmi savunuyoruz.

Bazı çevreler bizim dünya sosyalist hareketinde kisapmaları aynı kefede gördüğümüzü,herhengi bir ayırım yapmadığımızı ileri sürmektedirler.Bu doğru değildir.Sosyalist hareketteki sapmalar,aynı kefeye,ancak sapma oldukları için konulabilirler.Hepside son tahlilde devrime zarar verdikleri,proletaryanın sosyalizm için r'icadelesini zayıf düşürdükleri,bir bilim olan marksizmi çarpıttıkları ve bilim gibi görmedikleri için aynı kefeye konulabilirler.Bu anlamda aynı kefede olan bu sapmalar bir başka anlamda ayırt edilebilirler.Çünkü son tahlilde değil ama belirli koşullarda proletaryanın devrimci mücadelesi

karşısında eşit derece de bir tehdit oluşturmazlar. Belli koşullarda mevcut sapmalardan bir diğ-
erlerine nispetle "nisbi anlamda" devrimci pro-
letarya hareketine daha çok ayak bağı olur. Bu
durum söz konusu sapmanın özgün niteliğinden ile-
ri gelebileceği gibi, daha etkin ve yaygın oluşun-
dan da kaynaklanabilir. Bu iki özeliği kendinde
birlikte taşıyabilir. '

Maocu ve yarı-Maocu sapmalar özgünlüğü olan
sapmalardır. Bu sapmalar, dost ve mütefik ülkeleri
düşman göstermek süretiyle gerçek düşmanları göz-
ardı etmekte kurt ile kuzu arasında işbirliği
önermektedirler. Bu tür sapmaların, dostu düşman,
düşmanı dost gören ve gösteren sapmaların taşı-
dığı tehlike açıktır. Bu nedendir ki Maocu ve
yarı-Maocu sapmaları bir SBKP sapmasıyla bir ve
aynı şey gibi görmek doğru değildir.

SBKP sapması halihazırda, sözünü ettiğimiz sap-
malar kadar tehditkar olmamakla birlikte hem
uluslararası düzeyde ve hemde ülkemiz Kürdistan'
da işçi hareketi ve yurtsever hareket üzerinde
etkili olan bir sapmadır. Bu nedenle bu sapmaylada
ciddi bir ideolojik bir savaş verilmelidir. Kür-
distan özgülünde ideolojik saldırı esas olarak
bu sapma üzerinde yoğunlaşmalıdır. Ancak daha az
etkin olan diğer sapmalarla mücadelede asla ih-
mal edilmemelidir.

Dünya sosyalist hareketi içindeki sapmalardan
herhangi birine taraf olmadığımız, bunlardan biri-
ni ML olarak görmediğimiz için bizim tutumumuzun

"Orta yolcu" bir tutum olduğu söylemektedir. Bizce bu sorunda ortacı bir tutum ancak tavırsızlık (tarafsızlık) olarak beliren tutumdur. Bizim tutumumuz ise tarafsızlık değil, ML' me taraf olmaktır. Biz şu ya da bu sosyalist ülkenin şu ya da bu partinin, gözü kör, eli-kolu bağlı izleyicileri olmaya asla niyetli değiliz. Bu tavrımız ve kararımız yeniden değil, sözkonusu bölünmelerin ülkemize yansıdığı zamandan beri saptanmış bir tavır, verilmiş bir karardır. Belirtelim ki bu tavır, öyle hasbelkader, tesadüfi belirilmiş yada belirlenmiş bir tavır değildir. Mevcut görüşlerin ve görüş ayrılıklarının, şu ya da bu ülkelerin gözüyle değil, kavraya bildiğimiz ölçüde marksizm-Leninizmin gözüyle tahlil edilmesi sonucu saptanmış bir tavidir. Fakat belirtmeden ve altını çizmeden geçemeyeceğiz, kendilerini devrimin öncüsü gibi görenlerin bir çoğunun hararetle savundukları ve üzerinde tartışmaya dahi tahamül göstere-medikleri ülke ve partinin tezlerinden bihaber olduklarına sıkça tanık olmuşuzdur. Görmüş ve anlamışızdır ki bu çevreler şu ya da bu sosyalist ülkenin ve partinin söylediklerini, dahası söyleyeceklerini eleştiri süzgeçinden geçirmeden, üzerinden bir saniye dahi düşünmeden benimsemeye ve hararetle savunmaya heran hazır ve nazırdırlar. Böyle kör bir doğmatizme bizden prim vermemizi bekleyenler ve umanlar kesin olarak aldanırlar. Biz budala değiliz.

Bu tutumun "orta-yolcu" bir tutum olduğunu ileri sürenler mevcut kutuplardan birinin politikasına gözü kapalı benimsemeyi, onu enternasyonal bir merkez gibi görmeyi şart koşanlardır. Mevcut kutuplardan birinin hattını muhakak doğru olması gerektiği anlayışından yola çıkanlardır. Ya biri, ya öteki, ya ak ya kara, demeyi diyalektik bir yöntem sayanlardır. Elbetteki böylesine bir diyalektik yöntemle ele alındığında bizim tutumumuzun "orta-yolcu" olarak nitelenmek mümkündür. Ama bu yöntemin marksist bir diyalektikle bir alakasının olmadığı da açıktır. Sapmalardan birini, bir diğerinin ya da diğerlerinin Leninist temelde inkarı imiş gibi göstermek suretiyle oluşturulan sahte ikilimler karşısında kendini ve başkalarını tercihe zorlamak Leninizme ters bir tavidir. Bu tavır içinde olan akımlar SBKP, AEP ve diğer akımların niteliğini saptarken, bunların, marksizm-Leninizm e göre konumlarına bakmak yerine. . . birbirlerine göre durumlarına bakarak daha ehven olanı ML olarak benimsemek gibi bir anlayışla hareket etmektedirler. Örneğin, Çin yönetiminin vahim yanlışları, Sovyet yanlısı akımların kendi tutumlarını ML olarak göstermek için kullandıkları en ciddi silah olmuştur.

Bazı akımların uluslararası sosyalist hareketteki belirli kutuplardan birinin çizgisinin doğru diye tercih etmeleri bir yönüyle, yanlış bir enternasyonalizm anlayışından ileri gelmektedir.

Bu şabloncu zihniyete göre enternasyonalist olmanın koşulu malûm taraflardan birinin genel doğrultusunu benimsemektedir. Enternasyonalist bir hareket olmak için, mevcut kamplardan birisincê tanınmak gerekir. Bir sosyalist ÷lke ve partisinde tanınmadıkça, onlarla çeşitli düzeyde ilişkiler kurmadıkça enternasyonilist olunamaz deniliyor. Bunun proleter enternasyonalizm ile ilgisi yoktur. Lenin, "yanlızca bir ve tek gerçek enternasyonalizm vardır: o da insanın kendi öz ÷lkesinde devrimci hareket ve devrimci savaşımın, gelişmesi için öz veri ile çalışmasına, istisnasız tüm ÷lkelerde, bu aynı savaşımı, bu aynı çizgiyi, ve yanlızca onu (propaganda, yakınlık, maddi bir yardım aracıyla) desteklenmesine dayanır.

Tüm geri kalanı, yalandan ve manilovizmden başka bir şey değildir" (Nisan Tezleri ve Ekim Devrimi, Sf:57, a.ç. Lenin) diyor. Bir ÷lkedeki çeşitli akım ve eğilimler içinde hangisinin enternasyonalist olacağını tayin eden şu ya da bu sosyalist ÷lke ve partisinde tanınıp tanınmamak değildir. Ölçü hangi akımın marksist bir siyasal çizgiye sahip bulunduğudır. ÷lke devrimini zafere götürebilecek doğru politik hattı saptayan ve onu maddi bir güce dönüştürmek için mücadele eden akım gerçekten enternasyonalist olan akımdır. Şu ya da bu ÷lke ve partinin dayattığı modellerle şabloncu bir anlayışla sarılmakla ne devrim yapılır ne de enternasyonalist olunur. Bi tek şey, enternasyonal olunur, fakat enternasyonalist değil.

Enternasyonal(uluslararası)olmak ayrı,enternasyonalist olmak işe ayrı bir şeydir.

Şabloncu gruplar,kendi şabloncu tutumlarını haklı göstermek için çeşitli gerekçelere sarılırlar.Devrim için dış desteğe ihtiyaç vardır,dış destek alınmazsa devrim başarılmaz derler.Dış destek olmazsa,devrimde olmaz iddiası,kendi öz güçlerine güvenmemenin,bütünüyle dışardan gelecek desteğe bel bağlamanın ürünüdür.Ayrıca dış desteğin işe yarayabileceği koşullar,bir ülkede devrim şartlarının olgunlaştığı koşullardır.Bir ülkedeki devrimci hareket herşeyden önce ülkesinin iç dinamiklerin harekette geçirmeli,onları örgütleyip seferber etmelidir.Hareketi doğru bir öncülüğe ve programa kavuşturmalı,kendini kitlelere öncü olarak benimsetmelidir.Bütün bunları başarmadan,daha işin başlangıcında dış destek aramaya koyulanlar,bütünüyle dışardan gelecek yardıma bel bağlayanlardır.Devrimi ithal ya da ihraç edilebilir bir emtia sananlardır.Daha şimdiden dış destek vb.türünden gerekçelerle kendi şabloncu tutumlarını haklı göstermeye çalışanlar belkide farkına olmadan kendi oportünizmlerini açığa vurmaktadırlar.Onlar,örneğin SB'nin desteğini alabilmek için SBKP'nin çizgisini doğru bir çizgi olarak benimserler.Çıkış noktaları SB'nin desteğini alabilmektir.SB'nin,kendisinin dayattığı modelleri benimseyip,bağımsız bir politik hat izleyen akımları desteklemediğini bilinçindedirler.Peki,kendi oportünist politikaların reddeden ve bağımsız bir

I7I

politika izlemekte direnen akımları desteklemeyen SB'nin, bu tutumuna enternasyonalist demek mümkünmüdür? Tek başına bu olgu bile Sovyet politikasının yanlışığını göstermeye kafidir.

SBKP'nin yanlısı akımların kendi kuyrukcu politikaları benimsemeyenlere yönelttikleri bir diğer suçlamada "onlar sosyalist sistemi inkar ediyorlar, onu tanımıyorlar" tarzındadır. Bu akımlara göre SB ve sosyalist sistem bir ve aynı şeydir. Onların sosyalist sistemden anladıkları tek başına SB'dir. Neden sosyalist sistemi inkar ediyomuşuz? Nedeni açık, SBKP'nin oportünist politikalarını Leninist diye alkışlamıyoruz da ondan. Yanlışa yanlışı diyoruz da ondan. Bu baylar sapla samanı hep karıştırır. Çünkü bizim reddettiğimiz SB'nin de dahil bulunduğu sosyalist sistemin varlığı değil, SBKP'nin politikasının marksist olduğu tarzındaki iddialardır. Bundan anlaşılacak bir yan yok. Ne var ki oportünizmin bir amaçıda kafa karıştırmaktır. Biz, marksist anlamda bir devrim yoluyla kapitalist-emperyalist sistemin yö-rüngesinden çıkıp sosyalist toplumun inşasına girişmiş bütün ülkelerin, sosyalist ülkeler topluluğunu, sosyalist sistemi teşkil ettiğini söylüyoruz. Ama, örneğin, bir Etopya ve Afganistan'ı sosyalist sistem içerisinde görmüyoruz. İşte bunu reddediyoruz.

KÜRDİSTAN DEVRİMİ İLE TÜRKİYE DEVRİMİ ARASINDAKİ İLİŞKİLER SORUNU VE ÖRGÜTLENME MESELESİ

Tüm sömürge ve bağımlı ülkelerde olduğu gibi Kürdistan'da da ulusal ve sınıfsal kurtuluş iki temel yoldan sağlanabilir. Kürt halkının kurtuluşu, Kürdistan proletaryasının öncülüğündeki devrimlerle gerçekleşebileceği gibi, Kürdistan'ın birer parçasını sömürgeleştiren ülkeler proletaryasının öncülüğündeki devrimlerle de gerçekleşebilir. Kürdistan ve Kürdistan'ı sömürgeleştiren ülke devrimleri eş zamanlı olarak ta gerçekleşebilir. Bu sonuncusu istisnai bir durumdur. Üzerinde durulması gereken ilk iki yoldur. Türk solu, birinci yolu hemen hemen bütünüyle reddetmekte, Kürt halkının ancak Türkiye işçi sınıfının başını çekeceği genel bir devrimle kurtulabileceğini söylemektedir. ÖY'da soruna Türk solu gibi yaklaşmakta, Kürt halkının kurtuluşu Türkiye'de oluşacak "....bir demokratik halk iktidarı" ile mümkün görmektedir. ÖY, bu çözümü salt Türkiye Kürdistan'ı için değil Kürdistan'ın diğer parçaları içinde savunmaktadır. Örneğin, Irak Kürt halkının kurtuluşu konusunda "Irak'ta ve dünyada bugün var olan objektif şartlar, Kürt halkının sorunu kendi başına çözebilmesini imkansız kılıyor. Bu nedenle Ülkedeki öteki devrimci, demokratik güçlerle, asgari bir program çerçevesinde güçbirliği politikası gütmek, ülkenin adım adım demokratikleşmesine yardımcı olmak, Kürt devrimci ve demokratları

içinde en akıllıca yoldur. Bu Irak ta Kürt halkını
adım adım haklarına ve özgürlüğüne kavuşturacak
emin yol olduğu gibi, genel olarakta Irak toplu-
munda devrimci ve demokratik güçlere ağırlık ka-
zandıracak, güç denkesini onlar lehine değiştire-
cek bir tavidir."(Sayı: I, sf: I7-I8) demektedir.
Şu "en akıllıca yol " gibi deyimler ÖY'nun litera-
türünde oldukça sık sık rastlanan deyimlerdir.
ÖY'nun reformcu çizgisi en özlü anlatımını bu
kavramlarda bulur. Daha önce değindik, ÖY, Kürt hal-
kının kurtuluşunu, otonomide görmektedir. Onun dev-
rimden anladığı, "asgari demokratik ve milli hak-
lar"ın tanıdığı koşulların gerçekleşmesidir. Bu
koşulların gerçekleşmesinin ise, bir devrime denk
düşmediği açıktır.

Esas konumuza dönersek, ÖY ve diğer iki grup
Kürt halkının kurtuluşunu hemen hemen bütünüyle
Kürdistan'ı sömürgeleştiren ülkelerdeki devrim-
lere bağlamaktadırlar. Kürdistan'ın herhangi bir
parçasında, diyelimki Kuzey Kürdistan'da devrimin
daha erken gündeme gelebileceğini söylüyor olsa-
lar bile onların bütün tespitleri Türkiye devrimi-
ne rağmen (ondan önce) bunun imkansız olduğu temeli-
ne dayanmaktadır. Üçlünün esas (böyle diyelim) aldığı
yol Kürt halkının kurtuluşunun ancak ve ancak Tür-
kiye devrimi ile birlikte mümkün olabileceğidir.
Onların bütün görüşleri bu ihtimal üzerine bina
edilmiştir. Bağımsız örgütlenme konusundaki çekim-
ser tutumları da buradan kaynaklanmaktadır. Söz-
konusu üç grupta fiilen bağımsız örgütlenmiş

olmalarına rağmen teorik düzeyde bağımsız örgütlenmeyi açıkca savunmaya bir türlü yanaşmadılar.Uzun süre bu konuda kararsız kaldılar.Ve bu tutumları bugünde devam etmektedir.ÖY dergisinin elimizde bulunmayan bir sayısında Maocular ve sosyal-şövenler bizi birlikte örgütlenmey,Kürt küçük-burjuva milliyetçileri ise ayrı örgütlenmeye çekmek istiyorlar.Biz ne o yana nede bu yana prim vereceğiz,tarzında görüşlere rastladığımızı hatırlıyoruz.Bu sözler ÖY'nun ve klavuzluk ettiği diğer iki grubun örgütlenme sorunundaki kararsız ve eklektik görüşlerini yansıtmaktadır.

ÖY,Kürt halkının kurtuluşunun temel yolu olarak ezen ülke devrimlerini ön görürken hangi objektif ve subjektif nedenlere dayanmaktadır?Bugüne kadar bu konuda herhangi bir açıklamada bulunmadı. Sadece bugünkü coğrafi ve politik tecrit olgusunu öne sürdü.Irak Kürdistan'ında ki kurtuluş mücadelesinin uğradığı sonu örnek gösterdi.ÖY,Irak Kürt hareketinin tecrit olmasınada IKP'nin sosyal şöven politikasını ve SB,'nin tutumunu hesaba katmamaktadır.Önderliğin niteliğininide yeterince gözönünde tutuğu söylenemez.Bizim inancımız o ki, Kürdistan'daki kurtuluş hareketi proleter bir önderliğe kavuştuğunda bu tecrit çemberide büyük ölçüde kırılmış olacaktır.Bu tecritin nedenlerinden biri olan ezen ülke sollarının sosyal şöven tutumu gün geçtikce açığa çıkmakta ve bir ölçüde darbe yemektedir.Bu önemli bir gelişmedir.Sosyalist dünyanın tutumuna gelince bu SSCB'nin

tutumuna bağlı bulunmaktadır.SSCB'nin tutumunun ise kolay kolay değişebileceği söylenemez.SB, bilinen tutumunu İran Kürdistan'ındaki ayaklanma karşısında da sürdürmektedir.Iran Kürt ulusal hareketinin burjuva nderliği SB'den umduğu desteği bulamayınca Irak KDP'sinin yaptığını yapacak ve bölge gericiliği ile emperyalizme yamanacaktır. Uzayan mücadelenin gelişimi içinde bunun böyle olduğunu göreceğiz.SB İran yönetimi ile olan ilişkilerine Kürt hareketinden daha büyük rol vermektedir.Bu ilişkilerde önemli bir değişme ortaya çıkmadıkça SB'nin İran Kürdistan'ındaki hareketi desteklemesi düşünülemez.şüphesizki SBKP yanlısı TUDEH partisinde Irak'ta Baas rejimiyle ittifakı Kürt hareketiyle ittifaka tercih eden SB,aynı politikasını İran da da sürdürecektir.Burada keşanette bulunuyor değiliz.Bu görüşlerimiz SB'nin revizyonist dış politikası ve bu politikanın on yıllardır bilinen uygulanmasına dayanmaktadır.SB'nin bu tutumunu belirleyici ölçü olarak aldığı içindirki Y,Kürt halkının kurtuluş mücadelesine ezen devrimlerinden önce başarı şansı tanımamaktadır.Biz SB'nin tutumunun taşıyacağı önemi gözardı etmemekle birlikte, kurtuluş mücadelesinin proleter bir nderliğe kavuşmasına kesin tayin edici etken gözüyle bakıyoruz.Kurtuluş hareketinin başarısı buna bağlı olacaktır.Hareketin proleter bir nderliğe kavuşması halinde egemen ulus devrimci hareketinin ve dünya daki devrimci-demokratik güçlerin en

azından önemli bir bölümünün desteği kazanılabilecektir.

Herhangi bir ülkedeki kurtuluş hareketinin çıkarlarının dünya devriminin çıkarları ile uyum içinde olup olmadığında SB'nin dış politika? sına uygun bir rota takip edip etmediğine bakılarak saptanamaz. Burada ölçü SB'nin bu harekette karşı takındığı tutum değildir. Ne var ki dünya devrim cephesini ve sosyalist sistemi SB ile özdeşleştiren ÖY'na bunu kabul ettirmek güçtür.

Kuzey Kürdistan'daki kurtuluş mücadelesinin Türkiye işçi sınıfının başını çekeceği genel devrimden önce başarı şansının zayıf olduğunu ileri sürenlerin bir gerekçesinde Türkiye'deki devrimci hareketin daha ileri bir düzeyde bulunduğudır. Biz daha önceki sayılarımızda bu kabulü gerçekçi bulmadığımızı, bunun subjektifizmi yansıttığını söylemiştik. Ne objektif nede subjektif planda bu kabulü doğrulayacak belirgin göstergeler mevcut değildir. Ayrıca bu görüşün sahipleri Kürt halkının her an bir baş kaldırıya dönüşebilecek, nitelikteki içten içe işleyen iç dinamiklerine yabancıdırlar. Onlar Kürdistan'da yüzyıllarca gerilerden süzülüp gelen devrimci birikimi derin hoşnutsuzluğu gözardı etmektedirler. Nitekim kimi çevreler İran Kürdistan'ında patlak veren direnme ve bu direnmenin bitmeyen gücü karşısındaki şaşkınlıklarını gizleyememişlerdir.

Sonuç olarak biz, K. Kürdistan'da ulusal demokratik devrimin Türkiye'deki genel bir devrim hare-

ketinden daha önce yer alacağı görüşündeyiz. Kürt halkının ulusal ve sınıfsal kurtuluşunun, Kürdistan proletaryası öncülüğündeki bağımsız bir mücadelenin sonucunda gerçekleşeceğini söylüyoruz bu yolu temel yol olarak alıyoruz. Bu yolun gereklerine uygun olarak hazırlanmak gerekiyor. Orta doğudaki süratli gelişmelerinde bu görüşü doğruladığı inancındayız. Ama diğer ihtimalleri de kesinlikle gözardı etmiyoruz. Türkiye'de genel bir devrim daha erken gündeme gelebilir, ve Kürt halkı kurtuluşa bu yolla ulaşabilir. Diğer ihtimalin temel alınması bunada hazırlıklı olmak anlamına gelir. Ne var ki bize göre, Kürdistanlı sosyalistlerin çıkış noktası hakim ulusun işçi sınıfının çekeceği devrimi beklemek olamaz ve olmamalıdır.

KÜRDİSTAN'DA KURTULUŞUN TEMEL VE NORMAL YOLU
SİLAHLI MÜCADELEDİR.

Uzun süreli savaş stratejisini savunuyoruz.Bu strateji siyasal stratejimize uygun ve onun tarafından belirlenen askeri stratejidir.Uzun süreli savaş stratejisinin ana çizgilerinden biri silahlı mücadeledir.Silahlı mücadele çok çeşitli biçimler kazanır.Halk savaşının başlangıç evresinde silahlı mücadelenin esas biçimi gerila savaşıdır.Stratejik denge ve taarruz aşamalarında ise düzenli ordular savaşı silahlı savaşın esas biçimi olur.

Uzun süreli halk savaşı stratejisinin ana çizgilerinden biride siyasal iktidarın topyekün bir ayaklanmanın sonucunda nisbeten kısa bir süre içinde ve bir defada değil parça parça kazanılacağıdır,Buna adım adım adım zafer kazanma yöntemi denilmektedir.Uzun süreli mücadele stratejisi kısmi hatta kimi zaman nisbeten genel ayaklanmaları ve erken zaferi dıştılamaz.Vietnam'daki 1945 Ağustos ayaklanması örnek gösterilebilir.Giab bu konuda şunları söyler:"Halkımızın geçmiş dönemlerdeki mücadelesine dönüp baktığımda,kural olarak daima uzun süreli mücadele stratejisine başvurduğumuzu,bu stratejinin önceki kutsal direniş savaşını zafere ulaştırdığını görebiliriz.Bu,bazı somut tarihi şartlarda siyasi üstünlüğün bizden yana olduğu bir zaman da veya başka bir sebeple güçler dengesinin hızla lehimize işlediği bir

zamanda halkın devrimci mücadelesine hız vermok imkanından ve tayin edici zaferi bir an evel kazanmaktan geri kalırız demek değildir.1945 Ağustos'unun şanlı günlerinde işte böyle oldu." (HSAS,SF:184)Bu konuda İran Kürdistan'ındaki ayaklanmada başka bir örnek teşkil eder.Ancak bu ayaklanmayı izleyen ve izleyecek olan süreç gözardı edilmemelidir.

Tekoşin'in 4.sayısında belirttiğimiz gibi,"uzun süreli mücadele stratejisi Kürdistan devriminin düşmanlarının maddi ve askeri bakımdan güçlü olmalarından kaynaklanır.Üstelik bizde düşman bir değil birçoğtur.Ve arkalarında güçlü emperyalist ülkeler vardır".Gene aynı sayıda,"Kürdistan ile az-çok benzerliği olan ülkelerin devrimci pratikleri ve dahada önemlisi halkımızın yüzeli yılı aşkın ulusal mücadele pratiği uzun süreli savaş stratejisinin bizim içinde geçerli olacağıının kanıtlarıdır.Ancak Kürdistan'da halk savaşının izleyeceği çizgi diğer halk savaşları pratiğinde belirli farklarda taşıyabiecektir." diyorduk.

Bu konuda kimi ülkelerdeki modellere recete gibi sarılmak yanlıştır.Halk savaşının,örneğin Çin ve Vietnam daki pratikleri arasında ayniyet yoktur.

Reformist üçlü ve diğer gruplar bu konuda susmaktadırlar.Kuşkusuz bu nedensiz değildir.Kural olarak devrimci şiddeti değil,barışçıl yolu kabul eden üçlünün uzun süreli savaş stratejisini savunması düşünülemez.Bu konu üçlü ile aramızdaki

temel ayrılıklardan birini oluşturur.Onlar silah-
lı karşı-devrime karşı silahlı devrimci yolu
değil barışçıl yolu savunur.ÖY yayınlarında dev-
rimci şiddet konusunda söylenenler bütünüyle şu
satırlardan ibarettir:"Marksist-Leninistler için
şiddet tümüyle reddedilen bir olgu değildir.An-
cak şiddet,yalnızca mücadele araçlarından biri-
dir ve oda,ancak yeri ve zamanı geldiğinde baş-
vurulacak bir araçtır"(Roj yayınları:I,sf:I7)
Bu satırların hemen hemen aynısı ÖY dergisinin
42.sayısında da yer alıyor.Naçizane kanaatimiz
o ki,Reformistlerin şiddete başvurabileceği yer-
ve zaman gelmeyecektir."Marksist ve Leninistler
için şiddet tümüyle reddedilen bir olgu değildir...
Yalnızca mücadele araçlarından biridir...."ifade-
si tek başına bunu göstermeye kafi gelir.Strate-
jik bir rolü olan silahlı mücadeleyi(devrimci
şiddeti)mücadele araçlarından herhangi biri ka-
dar önemli saymak-esasen çok daha tali görünmekte-
dir-omun bu rolünü inkar etmektedir.

Daha önceki bölümlerde şiddet konusunda ÖY'nun
görüşlerine işaret ettiğimizden üzerinde tekrar
durmayı gereksiz buluyoruz.Sadece okuyucuya,ÖY'
nun (Marksist-Leninistler için şiddet tümüyle
reddedilen bir olgu değildir)cümlesini Marksist
ve Leninistler için barışçı yol tümüyle redd-
edilen bir olgu değildir,şeklindeki bizim anla-
yışımızı yansıtan cümle ile kıyaslanmasını öneri-
yoruz o kadar.

SONUÇ

Kimi çevreler reformist üçlü ile hareketimiz arasındaki görüş ayrılıklarını uluslararası sosyalist harekete yaklaşımdan ortaya çıkan ayrılıktan ibaret sanır. Bu yüzeysel yaklaşımın ne ölçüde yanlış olduğunu bu yazı yeterince gösterecektir inancındayız. Uluslararası sosyalist harekete yaklaşımdaki görüş ayrılığı temel ayrılıklardan sadece birini oluşturur. Reformist üçlü ile aramızda Kürdistan devriminin niteliği, ittifakları, hedefleri ve görevleri gibi temel sorunlarda da ciddi ayrılıklar söz konusudur. Uluslararası sosyalist hareketteki bunalım ve kutuplaşmaya yaklaşım açısı bu gibi temel sorunlarda kaçınılmaz olarak yansımıştır. Bu yazıda üçlünün proleter devrimci ulusal demokratik devrim stratejisinin ve bu stratejinin öngördüğü öncülük, program ve ittifaklar anlayışını değil, 'kapitalist olmayan yol' stratejisini ve bunun öngördüğü öncülük, ittifaklar ve program anlayışını savunduğunu göstermiş bulunuyoruz. Lafta 'kapitalist olmayan yol' çizgisinin Kürdistan'da geçerli olmadığını söyleyen bu üç siyaset gerçekte bu çizginin ta kendisini. Kürdistan içinde geçerli kılmışlardır. Bu çizgi Marksist ve Leninist devlet, devrim, devrimci şiddet, proleter öncülük anlayışının inkarı üzerine bina edilmiş Reformist-revizyonist bir çizgidir.

Bu çizginin Kürdistan'a adaptasyonu Kürt ulusal burjuvazisinin temsilcileri tarafından oluşturulan otonomi formülasyonu ile çakışmaktadır. Belki kimilerine ilginç gelebilecek bu durum ne yazık ki bir gerçektir.

Kürt ulusal burjuvazisinin görüş açısıyla işçi sınıfı hareketi adına, sosyalizm adına yola çıktıklarına ileri süren bu üç siyasi hareketin görüş açısının çakışması bir tesadüf değildir. Bu üç akım bilimsel sosyalizmin değil, burjuva ve küçük-burjuva sosyalizminin temsilcileridir. Marksizm, kişi, grup ve partiler hakkındaki yargısını onların kendileri ile ilgili değerlendirmelerini ölçü olarak vermez. Çeşitli kişi, grup ve partilerin niteliğinin belirlenmesinde, tek bilimsel ölçü, onların siyasal çizgileri, programları, ve eylemleridir.

Buradan hareketle, bu üç grubu kendilerine ilişkin değerlendirmeleri, öznel konumları itibariyle genel anlamda sol içinde görmek olanaklı ise de, nesnel anlamda burjuva ve küçük-burjuva karakterde akımlar olarak görmek gerekir, diyoruz. Bu akımlar Kürt ulusal ve küçük-burjuvazinin ideolojik, politik ve örgütsel platformundaki temsilcileri durumundadırlar. Gerçek olan budur. Bilimsel sosyalist hareket tektir. İşçi sınıfının çıkarlarının temsil yeteneğinde olan bir tek hareket olabilir, bir-çok değil. Geriye kalan hareketler özünde burjuva ve küçük-burjuva sınıf-

larından kaynaklanan sapmalardır. Burjuva ve küçük-burjuva devrimciliğinin temsilcileridir.

Kürdistan'da devrimci hareket içindeki akımların sınıfsal karakteri gün geçtikçe daha bir netleşmektedir. Kürdistan proletaryasından kaynaklanan çizgi ile proletarya-dışı sınıflardan çizgiler arasındaki ideolojik-politik-örgütsel ayırım adım adım belirginleşmektedir.

Bu yazıda, Kürdistan'daki Reformist-revizyonist akım ile devrimci proleter akım arasındaki kalın çizgi belirgin ve net olarak çizilmeye çalışıldı. Bu çaba olanaklar elverdikçe sürdürülecektir. Kürdistan'ın komünist hareketi, hareketimiz, Leninizmin bayrağını daima yüksekte tutacaktır.

YAŞASIN LENİNİZM.

SON

